

SPIS TREŚCI

I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1. Położenie	5
1.2. Struktura przestrzenna miasta	6
1.3. Demografia	9

II INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.1. Ochrona zdrowia	13
2.2. Pomoc społeczna.....	20
2.3 Oświata	26
2.4. Kultura i turystyka	35
2.5. Sport	47
2.6. Bezpieczeństwo publiczne	55

III SFERA GOSPODARCZA

3.1. Podmioty gospodarcze.....	63
3.2. Rynek pracy	67
3.3. Inwestycje.....	69

IV INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. Infrastruktura drogowa.....	73
4.2. Infrastruktura komunalna	74
4.3. Transport	78
4.4. Zasoby mieszkaniowe	80

V PRZESTRZEŃ MIEJSKA

5.1. Środowisko przyrodnicze	85
5.2. Planowanie przestrzenne.....	87
5.3. Gospodarka nieruchomościami.....	89

VI ZARZĄDZANIE MIASTEM

6.1. Władze Suwałk	93
6.2. Finanse miasta.....	95
6.3. Urząd Miejski.....	103
6.4. Współpraca międzynarodowa.....	109

Urząd Miejski w Suwałkach
Copyright by Urząd Miejski w Suwałkach

Opracowanie:
Magdalena Czeszkiewicz
Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Zdjęcia:
Urząd Miejski w Suwałkach
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o. o.
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód Sp. z o. o. w Suwałkach
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o. o.
Biblioteka Publiczna w Suwałkach
Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach
Andrzej Sokółski

Opracowanie graficzne, skład i przygotowanie do druku:
Bogdan Suprun NAVIGATOR studio s.c.

Szanowni Państwo,

Mam zaszczyt przekazać Państwu trzeci Raport o stanie miasta. Powstał on w wyniku przyjęcia przez Radę Miejską w Suwałkach *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020*. Raport o stanie miasta przedstawia pięć najważniejszych dziedzin życia naszego miasta: społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną, przestrzeń miejską oraz zarządzanie miastem według stanu na koniec 2011 roku.

Rok 2011 był trudnym okresem dla naszego miasta. Spowolnienie gospodarcze obserwowane w Polsce i za granicą oraz mniejsza dostępność środków z Unii Europejskiej miało także wpływ na funkcjonowanie naszego miasta, co dało się zauważyć m.in. w spadku dochodów i wydatków w stosunku do 2010 r. Pomimo tych przeciwności i trudnych warunków zewnętrznych kontynuowana była proinwestycyjna polityka miasta w wyniku której, na inwestycje w 2011 roku wydatkowano ponad 51 mln zł.

Wśród ważniejszych inwestycji miejskich zrealizowanych w 2011 roku wymienić należy: modernizację stadionu piłkarskiego wraz z rozbudową kompleksu sportowego OSiR, remont i modernizację budynku Muzeum Okręgowego, przebudowę skrzyżowania przez plac Św. Krzyża wraz z sąsiednimi ulicami, przebudowę ul. Mereckiego. Kontynuowano także budowę sali koncertowo-teatralnej i obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód. Podkreślić także należy inwestycje podmiotów prywatnych m.in. otwarty w 2011 r. market sieci Tesco, zakończoną budowę budynku usługowo-mieszkalnego tzw. „Serce Suwałk”, czy otwarcie w Parku Naukowo-Technologicznym

pierwszego zakładu produkcyjnego firmy Achtel.

Trwały także prace związane z budową kilku nowych hoteli, które poprawią atrakcyjność turystyczną miasta. Inwestycje miejskie, jak i podmio-

tów prywatnych sprawia, że Suwałki będą miastem nowoczesnym i europejskim standardzie.

Przed nami jeszcze wiele pracy, ale kierunek zmian jest właściwy. Chciałbym aby Suwałki były miastem nowoczesnym i przyjaznym dla mieszkańców, przyjezdnymi gośćmi, turystów i inwestorów, oferującym kompleksową ofertę usług publicznych. Dlatego też każdego roku coraz więcej środków jest przeznaczanych na oświatę, pomoc społeczną, gospodarkę komunalną, kulturę i sport.

Ważne jest także, że zmiany te są bezpieczne dla finansów miasta i przyczyniają się do stabilnego oraz zrównoważonego rozwoju Suwałk.

Mam nadzieję, że raport dostarczy Państwu niezbędnej i kompleksowej wiedzy o Suwałkach, która pozwoli wyrobić własną opinię o stanie naszego miasta. Jestem przekonany, iż należy jak najlepiej wykorzystać obecny czas na zmiany z myślą o obecnych i przyszłych mieszkańcach naszego miasta.

Prezydent Miasta Suwałki

Czesław Renkiewicz

I.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1. Położenie

Polska, województwo, region

Suwałki położone są w północno-wschodniej Polsce, w północnej części województwa podlaskiego, nad rzeką Czarną Hańczą, w pobliżu granic z Litwą, Białorusią i Rosją (Obwodem Kaliningradzkim). Suwałki są miastem na prawach powiatu, siedzibą licznych instytucji administracji rządowej i samorządowej. Na obszarze 65,5 km² mieszkało ok. 69 tys. osób. Suwałki są drugim co do wielkości, po Białymstoku, miastem w województwie podlaskim.

Przeważająca część miasta znajduje się w północnej części Równiny Augustowskiej zwanej Obniżeniem Suwalskim, niewielkie północne fragmenty miasta (Wysoczyzna Szurpił i Krzemianek) oraz północno-wschodnie (Wysoczyzna Szwajcarii i Osinek) należą do Pojezierza Wschodniosuwalskiego. Wokół Suwałk leżą atrakcyjne i szczególnie cenne tereny i obiekty – zarówno pod względem przyrodniczym, jak i krajoznawczym (zespoły poklasztorne, ruiny pałaców i dworów, ozdobne budownictwo drewniane, zabytki sakralne) oraz turystyczno-rekreacyjnym (jeziora, lasy, rzeki i trzy puszcze: Augustowska, Romincka i Borecka). Bezpośrednie sąsiedztwo z dwoma parkami ochrony przyrody: Wigierskim Parkiem Narodowym i Suwalskim Parkiem Krajoznamów sprawia, że miasto stanowi doskonałą bazę wypadową do wszystkich najpiękniejszych zakątków Suwalszczyzny i wschodnich Mazur.

Najbliżsi sąsiedzi zagraniczni

Republika Litewska: poprzez przejście graniczne w Budzisku (osobowe i towarowe) – 28 km od Suwałk; poprzez przejście graniczne w Ogrodnikach (osobowe) – 43 km od Suwałk; ponadto poprzez przejście graniczne kolejowe w Trakiszkach – 33 km od Suwałk.

Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej: poprzez przejście graniczne osobowe w Gołdapi – 68 km od Suwałk.

Republika Białorusi: poprzez przejście graniczne w Kuźnicy Białostockiej (towarowo-osobowe i kolejowe) – 125 km od Suwałk.

Przez miasto przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – z Berlina przez Warszawę do Sankt Petersburga oraz z Warszawy do Helsinek (przyszła droga tranzytowa szybkiego ruchu Via Baltica łącząca kraje bałtyckie z Europą Zachodnią) oraz szlak kolejowy (przyszła Rail Baltica). Obecnie obsługa komunikacyjna miasta odbywa się poprzez drogę krajową nr 8, będącą częścią międzynarodowej trasy E 67 oraz trasę kolejową z Warszawy przez Białystok na Litwę.

1.2. Struktura przestrzenna miasta

Struktura użytkowania terenów

Gmina Miasto Suwałki obejmuje obszar 6 551 ha. Wśród użytków gruntowych dominują użytki rolne – 54%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 19%, lasy i użytki leśne – 14%, tereny komunikacyjne – 9%.

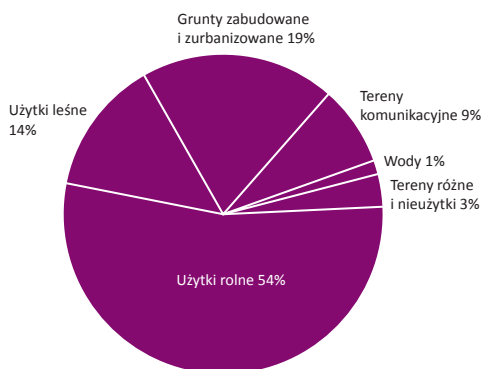
W 2011 r. miały miejsce znaczące zmiany w strukturze użytkowania gruntów. W stosunku do roku 2010 spadła powierzchnia użytków rolnych (o 12 ha) na rzecz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Zmiany te związane były z realizowanymi inwestycjami miejskimi oraz podmiotów prywatnych.

Tabela 1.2.1. Zmiany w strukturze użytków gruntowych w latach 2008-2011

Rodzaj gruntów	2008	2009	2010	2011
Użytki rolne	3 590	3 567	3 559	3 547
Użytki leśne	915	915	915	915
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1 240	1 249	1 245	1 257
Tereny komunikacyjne	537	552	564	564
Wody	78	78	78	78
Tereny różne i nieużytki	191	190	190	190
Razem	6 551	6 551	6 551	6 551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

Wykres 1.2.1. Struktura użytkowania gruntów w 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Geodezji Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Podział przestrzenno-geodezyjny miasta

Obręb 1

Najbardziej na północ wysunięta część miasta zajmująca 8,78 km² o łącznej liczbie mieszkańców około 15 100 osób i gęstości zaludnienia około 1 800 osób na km².

Północną część obrębu stanowią obszary rolnicze i leśne. Na terenie obrębu znajdują się dwie drogi wylotowe: w kierunku Budziska (droga krajowa nr 8) i Jeleniewa (droga wojewódzka nr 655). W skład obrębu wchodzi Osiedle Północ II wraz z najgęściej zaludnioną ulicą w mieście – ul. A. Wierusza-Kowalskiego oraz znaczna część ul. Szwajcaria.

Obręb 2

Północno-zachodni obręb miasta zajmuje obszar 5,95 km² o łącznej liczbie mieszkańców około 6 550 osób i gęstości zaludnienia 1 100 osób na km². Tworzą go przede wszystkim Osiedle Niepodległości i sołectwo Krzywólka.

Obręb 3

Część zachodnia miasta obejmuje obszar o wielkości 8,8 km². Zamieszkiwany jest przez około 2 500 osób, natomiast gęstość zaludnienia wynosi około 290 osób na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych: Osiedle Staszica oraz Osiedle Piastowskie. Przez obręb przebiega również droga wylotowa w kierunku Filipowa.

Obręb 4

Północno-wschodnia część miasta zajmuje obszar 6,36 km², na którym mieszka około 14 700 osób. Gęstość zaludnienia około 2 300 osób na km². Dominuje tu tzw. zabudowa wielorodzinna (Osiedle Północ I i Osiedle Kolejowe) oraz tereny rolnicze. W skład obrębu wchodzi również ul. Szwajcaria oraz ul. Czarnoziem.

Obręb 5

Północna część centrum zajmuje obszar 1,83 km² z około 10 600 mieszkańcami i gęstością zaludnienia wynoszącą około 5 800 osób na km². Dominuje tu zabudowa jednorodzinna w części zachodniej obrębu, wielorodzinna w części środkowej i przemysłowo-magazynowa w zachodniej.

Obręb 6

Południowa część centrum miasta zajmuje obszar 1,22 km². Przy około 7 300 mieszkańców, gęstość

zaludnienia wynosi około 6 000 osób na km². Dominującą formą zabudowy są dwupiętrowe budynki o charakterze mieszkalno-usługowym.

Obręb 7

Obejmuje swoimi granicami obszar o wielkości 9,79 km². Zamieszkuje go około 5 000 osób. Gęstość zaludnienia wynosi około 510 osób na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych (Osiedle Powstańców Wielkopolskich i Osiedle Hańcza) oraz część strefy przemysłowej Papiernia. W obrębie znajdują się również główne tereny rekreacyjne miasta (m.in. Zalew Arkadia) oraz znaczne obszary wykorzystywane rolniczo.

Obręb 8

Jest to najbardziej na południe wysunięty fragment miasta Suwałki zajmujący powierzchnię 10,14 km². W związku z przemysłowym charakterem obrębu, zamieszkiwany jest jedynie przez około 200 osób, a gęstość zaludnienia wynosi około 19 osób na km². W granicach tego obrębu znajduje się teren Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Obręb 9

Południowo-wschodnia część miasta zajmująca obszar 8,62 km² przy około 2 250 mieszkańcach i gęstości zaludnienia około 260 osób na km². Tworzą go m.in. dwa osiedla domków jednorodzinnych – Osiedle Polna i Osiedle Klasztorna. Znaczną część obrębu zajmują również tereny przemysłowe i rolnicze, w tym teren Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o. o.

Obręb 10

Wschodnia część miasta o powierzchni 4,01 km² zamieszkiwana jest przez około 1 650 mieszkańców. Gęstość zaludnienia tego obszaru wynosi około 420 osób na km². Dominującymi funkcjami obrębu są: funkcja przemysłowa i funkcja mieszkalna (Osiedle Jaćwingów (Kamena) i Dąbrówka).

1.3. Demografia

Liczba i struktura ludności miasta

Pod koniec 2011 roku, w Suwałkach mieszkało 69 210 osób, czyli o ponad 300 osób mniej niż w 2010 roku.

W roku 2011 zmniejszył się przyrost naturalny (choć nadal jest dodatni) oraz saldo migracji (choć nadal jest ujemne) w stosunku do 2010 r. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 1 056 osób na km².

Zarówno w roku 2011, jak i latach wcześniejszych w Suwałkach mieszkało więcej kobiet niż mężczyzn (w roku 2011 o 2 870 więcej).

Ludność Suwałk powoli lecz systematycznie starzeje się. O ile w roku 2003 jedynie około 11% mieszkańców miasta było w wieku poprodukcyjnym, to w roku 2011, odsetek ten wynosił już 13,5%. Jed-

nocześnie spadła znacznie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (o ponad 3 800 osób, tj. z 25,78% do 20,1% mieszkańców miasta).

Wykres 1.3.1. Liczba ludności miasta Suwałki w latach 1998-2011 w tys. osób.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 1.3.1. Liczba i struktura ludności miasta Suwałki w latach 2003-2011

Wyszczególnienie	Stan na koniec roku								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba ludności ogółem:	69 014	69 113	69 268	69 246	69 281	69 554	69 499	69 527	69 210
Ludność wg płci:									
- mężczyźni	33 129	33 160	33 215	33 161	33 132	33 303	33 292	33 307	33 170
- kobiety	35 885	35 953	36 053	36 085	36 149	36 251	36 207	36 220	36 040
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	108	108	109	109	109	109	109	109	109
Ludność wg grup ekonomicznych:									
- w. przedprodukcyjny	17 791	17 058	16 766	15 914	15 448	14 982	14 594	14 197	13 907
- % ogółu ludności	25,78	24,68	24,20	22,98	22,30	21,54	20,99	20,42	20,09
- w. produkcyjny	43 644	44 385	44 714	45 371	45 648	46 135	46 192	46 280	45 965
- % ogółu ludności	63,24	64,22	64,55	65,52	65,89	66,33	66,46	66,56	66,41
- w. poprodukcyjny	7 579	7 670	7 716	7 961	8 185	8 437	8 713	9 050	9 338
- % ogółu ludności	10,98	11,10	11,14	11,50	11,81	12,13	12,54	13,02	13,5
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,1	55,7	54,8	52,6	51,8	50,8	50,5	50,2	50,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz Głównego Urzędu Statystycznego

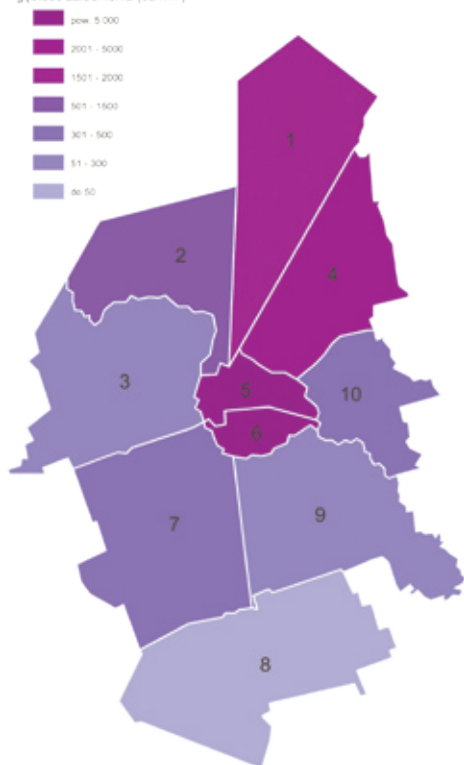
Liczba mieszkańców miasta w poszczególnych obrębach jest bardzo zróżnicowana. W 2011 roku najwięcej osób zamieszkiwało obręb 1 (ok. 15 100 osób) i 4 (około 14 700 osób). Najmniej osób zamieszkiwało obręb 8 (około 200 osób).

Gęstość zaludnienia na obszarach obrębów waha się od 18 osób na km² do niemal 6 000 osób na km². Pod względem gęstości zaludnienia dominują obręby centralne 5 i 6, gdzie na stosunkowo niewielkim obszarze mieszka duża liczba mieszkańców. Najmniej osób w stosunku do wielkości obrębu zamieszkiwało obręb 8.

Rysunek 1.3.1. Struktura gęstości zaludnienia obrębów w 2011 roku

Legenda:

gęstość zaludnienia (os/km²)

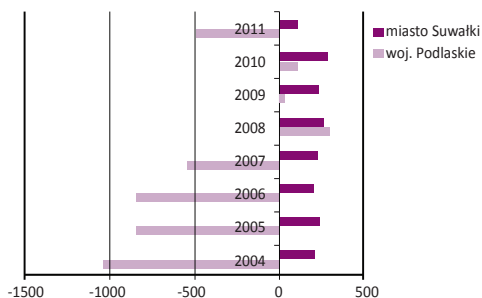
Ruch naturalny ludności, migracja

W 2011 roku urodziło się w Suwałkach 629 dzieci, tj. o 140 mniej niż w roku poprzednim, wzrosła również liczba zgonów o 41 i wynosiła 519.

W 2011 roku zawarto 352 małżeństwa, przy czym rok wcześniej zawarto ich 421.

W 2011 roku po raz kolejny na przestrzeni ostatnich 13 lat zanotowany został w Suwałkach dodatni przyrost naturalny (współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł 1,58). Jest to zjawisko wyjątkowe nie tylko w skali województwa, ale i kraju.

Wykres 1.3.2. Przyrost naturalny w Suwałkach na tle województwa podlaskiego w latach 2004-2011 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2011 roku, najwięcej suwalczan, ok. 48% (166 osób) spośród tych którzy zmienili miejsce zamieszkania, przeprowadziło się z miasta na teren Gminy Suwałki, co związane jest z obserwowaną w ostatnich latach w całym kraju tendencją przenoszenia się bardziej zamożnych mieszkańców miast na tereny podmiejskie, gdzie powstają osiedla domków jednorodzinnych. Mieszkańcy Suwałk oprócz Gminy Suwałki na swoje nowe miejsce zamieszkania wybrali głównie okoliczne gminy powiatu suwalskiego jak: Jeleniewo, Filipów, Przerośl, Bakałarze-

wo, Raczki, Szypliszki, Rutka Tartak i Wiżajny oraz duże miasta na terenie całego kraju, jak np. Warszawa, do której przeprowadziło się 70 osób,

Gdańsk – 26 osób, Kraków – 20 osób, Poznań – 17 osób. Około 14% suwałczan (48 osób) wybrało na swoje nowe miejsce zamieszkania Białystok.

Tabela 1.3.2. Ruch naturalny ludności w latach 2003-2011

		Płeć	Stan na koniec roku								
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Małżeństwa			313	337	356	369	389	437	365	421	352
Rozwody			118	185	190	181	164	180	155	168	165
Urodzenia żywe	kobiety		306	338	335	342	365	350	337	367	314
	mężczyźni		308	342	368	363	354	367	387	402	315
	ogółem		614	680	703	705	719	717	724	769	629
Zgony	kobiety		222	222	203	228	230	214	211	210	235
	mężczyźni		248	242	256	275	261	234	277	268	284
	ogółem		470	464	459	503	491	448	488	478	519
		Niemowląt ogółem	4	4	3	8	7	4	5	6	5
Przyrost naturalny	kobiety		84	116	132	144	135	136	126	157	79
	mężczyźni		60	100	112	88	93	133	160	134	31
	ogółem		144	216	244	202	228	269	236	291	110
Dynamika demograficzna (stosunek urodzin żywych do liczby zgonów)			1,31	1,47	1,53	1,40	1,46	1,60	1,48	1,61	1,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 1.3.3. Migracje ludności w latach 2003-2011

Wyszczególnienie		Płeć	Stan na koniec roku								
			2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Napływ		kobiety	380	373	374	429	323	340	283	291	378
		mężczyźni	336	317	356	373	306	279	242	265	315
		ogółem	716	690	730	802	629	619	525	556	693
	w tym z zagranicy	kobiety	10	12	18	17	13	13	15	9	11
		mężczyźni	5	13	12	29	17	25	28	21	20
		ogółem	15	25	30	46	30	38	43	30	31
Odptyw		kobiety	429	424	450	542	477	415	370	435	419
		mężczyźni	359	401	418	539	451	354	304	384	419
		ogółem	788	825	868	1081	928	769	674	819	838
	w tym za granicę	kobiety	23	12	54	83	37	37	17	19	48
		mężczyźni	13	20	61	118	70	54	23	17	44
		ogółem	36	32	115	201	107	91	40	36	92
Saldo migracji		kobiety	-49	-51	-76	-113	-154	-75	-87	-144	-41
		mężczyźni	-23	-84	-62	-166	-145	-75	-62	-119	-104
		ogółem	-72	-135	-138	-279	-299	-150	-149	-263	-145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach

II.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO

2.1. Ochrona Zdrowia

Charakterystyka systemu ochrony zdrowia w Suwałkach

W 2011 roku na terenie miasta Suwałk działało 71 podmiotów, które udzielały świadczeń zdrowotnych w różnym zakresie i miały podpisane kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia. Na terenie Suwałk działało również 25 aptek.

Wśród 71 podmiotów – 13 to Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Przedmiotem umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartych ze świadczeniodawcami z terenu miasta Suwałk były świadczenia udzielane świadczeniobiorcom (pacjentom) w warunkach ambulatoryjnych, a w przypadkach uzasadnionych medycznie – w warunkach domowych lub w środowisku nauczania i wychowania. Świadczenia w POZ ukie-
runkowane są na promocję zdrowia, profilaktykę, diagnostykę schorzeń, leczenie, zapobieganie lub ograniczenie niepełnosprawności oraz usprawnianie i pielęgnację pacjenta. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej zabezpieczone są świadczenia w zakresie:

- świadczenia lekarza, pielęgniarki, położnej,
- świadczenia pielęgniarki szkolnej,
- nocna i świąteczna opieka lekarska i pielęgniarska,
- transport sanitarny.

W 2011 roku w Suwałkach funkcjonowały trzy publiczne szpitale: Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji. Łącznie w szpitalach publicznych zatrudnionych było 134 lekarzy różnych specjalności oraz 486 pielęgniarek i położnych.

Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Suwałkach

Tabela 2.1.1. Szpitale w Suwałkach w 2011 roku

Rodzaje placówek	Liczba	
	placówek	łóżek
Szpitale ogółem	3	659
Szpitale publiczne, w tym		
ogólne	2	487
specjalistyczne	-	-
resortowe	-	-
Szpitale psychiatryczne	1	172

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Świadczenia opieki zdrowotnej w rodzaju: opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w 2011 roku realizowane były w mieście Suwałki w warunkach:

- ambulatoryjnych (porady lekarskie diagnostyczne i terapeutyczne, porady psychologiczne, sesje psychoterapii: indywidualnej, rodzinnej, grupowej, sesje wsparcia psychospołecznego);
- domowych (porady diagnostyczne, terapeutyczne, psychologiczne realizowane przez poradnie zdrowia psychicznego lub wizyta terapeuty środowiskowego, udzielane w miejscu zamieszkania pacjenta);

- ośrodka dziennego (świadczenia obejmujące diagnostykę, leczenie, rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin);
- stacjonarnych (diagnostyka i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, nerwicowymi, uzależnionych od alkoholu, osób z alkoholowym zespołem abstynencyjnym).

Tabela 2.1.2. Opieka paliatywna, hospicyjna, świadczenia pielęgniarские i opiekuńcze

Świadczeniodawca	Zakres świadczeń
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej w Suwałkach	świadczenia w oddziale medycyny paliatywnej – hospicjum stacjonarne
	świadczenia w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym/ opiekuńczo-leczniczym
	świadczenia zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie
	świadczenia zespołu długoterminowej opieki domowej dla dzieci wentylowanych mechanicznie
	świadczenia opiekuńczo-lecznicze dla pacjentów wentylowanych mechanicznie
	świadczenia w pielęgniarской opiece długoterminowej
	świadczenia w hospicjum domowym
	świadczenia w hospicjum domowym dla dzieci
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych	świadczenia w pielęgniarской opiece długoterminowej
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Usług Pielęgniarskich Beata Wilczewska	świadczenia w pielęgniarской opiece długoterminowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

Tabela 2.1.3. Stan zdrowia mieszkańców Suwałk w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w 2011 r.

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2010 r.	2011 r.	2010 r.	2011 r.
Gruźlica	55	54	9	7
Nowotwory	710	778	129	122
Choroby tarczycy	1 391	1 452	207	187
Cukrzyca	2 679	2 272	316	237
- w tym: leczeni insuliną	721	720	69	70
Niedokrwistość	477	447	82	58
Choroby obwodowego układu nerwowego	2 676	3 159	670	588
Choroby układu krążenia, w tym:	12 442	13 839	1 527	1 400
- przewlekła choroba reumatyczna	108	97	34	33
- choroba nadciśnieniowa	9 505	9 925	1 037	995
- choroba naczyń mózgowych	400	379	79	60
- niedokrwienność choroby serca	2 112	1 889	223	173
Z niedokrwiennej choroby serca przeżyty zawał serca	382	408	46	39
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	1 485	1 491	190	142
Przewlekła choroba układu trawiennego	1 875	3 093	499	522
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	3 671	6 143	843	722
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	436	1 249	80	74
Ogółem leczeni	25 069	25 604	4 095	3 751

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Stan zdrowia mieszkańców uzależniony jest od warunków społeczno-ekonomicznych, stylu życia mieszkańców, jakości środowiska w miejscu zamieszkania i pracy, poziomu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych i socjalnych.

W roku 2011 ponad 25 000 dorosłych mieszkańców Suwałk znajdowało się pod opieką lekarza podsta-

wowej opieki zdrowotnej. Po raz pierwszy schorzenie wykryte zostało u ponad 3 700 dorosłych mieszkańców. Najwięcej osób dorosłych chorowało na choroby układu krążenia (blisko 14 000 osób), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (6 143 osoby), przewlekłą chorobę układu trawiennego (3 093 osoby), choroby obwodowego układu nerwowego (3 159 osób), cukrzycę (2 272 osoby), oraz przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawicę oskrzelową (1 491 osób) i choroby tarczycy (1 452 osoby). W zachorowalności dominowały takie choroby jak: układu krążenia (1 400 osób), układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (722 osoby), choroby obwodowego układu nerwowego (588 osób), i układu trawiennego (522 osoby).

Przychodnia lekarska w Suwałkach

Tabela 2.1.4. Stan zdrowia dzieci i młodzieży w Suwałkach w wieku 0-18 lat będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2010-2011

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2010 r.	2011 r.	2010 r.	2011 r.
Ogółem leczenia	3 296	3 432	728	537
Nowotwory	17	15	5	5
Niedokrwistość	81	110	43	25
Choroby tarczycy	103	111	31	19
Cukrzyca	31	30	3	5
Niedożywienie	81	5	22	2
Otyłość	78	109	13	21
Zaburzenia odżywiania	16	11	3	3
Upośledzenie umysłowe	47	44	7	1
Padaczka	87	83	10	10
Dziecięce porażenie mózgowe	34	30	6	2
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	591	600	86	125
Choroba nadcisnieniowa	36	69	23	18
Alergie	757	824	243	188
Zniekształcenia kręgosłupa	689	798	104	99
Choroba układu moczowego	67	58	13	21
Wady rozwojowe, w tym:	211	219	35	33
- układu nerwowego	28	16	9	7
- układu krążenia	149	134	20	18
- narządów płciowych	10	18	2	6
- aberracje chromosomowe	16	22	3	2
- inne	8	29	1	0
Zaburzenia rozwoju, w tym:	67	74	19	13
- fizycznego	36	28	11	5
- psychomotorycznego	31	27	8	5
Trwałe uszkodzenie narządu ruchu *	27	14	0	5
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	334	496	73	125

* wszystkie uszkodzenia bez względu na przyczynę niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Programy profilaktyki zdrowotnej

W 2011 r. obligatoryjnie, w ramach zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, realizowane były programy:

1. profilaktyki chorób układu krążenia – w zakresie świadczeń lekarza POZ;
2. profilaktyki gruźlicy – w zakresie świadczeń pielęgniarki POZ;

3. profilaktyki raka szyjki macicy – w zakresie świadczeń lekarza ginekologa.

Oprócz programów realizowanych przez lekarzy POZ i lekarzy ginekologów, kobiety w wieku od 50 do 69 lat mogły skorzystać z badań mammograficznych w ramach programu profilaktyki raka piersi wykonywanych na terenie Suwałk przez firmy zewnętrzne.

Tabela 2.1.5. Wydatki z budżetu miasta na wybrane formy ochrony zdrowia w latach 2010-2011 (w zł)

	2010 rok	2011 rok
Szpitala	100 000	500 000*
Izba Wyrzeźwien w Suwałkach	1 063 324	1 051 591
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	1 097 267	1 186 178
Programy profilaktyki zdrowotnej	105 870	89 536

* Dotacja na zakup tomografu komputerowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej oraz Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.1.6. Profilaktyczne programy zdrowotne finansowe z budżetu miasta w 2011 roku

Nazwa programu	Wydatkowana kwota z budżetu miejskiego	Ilość osób które skorzystały z programu
„Matko sprawdź krew swojemu dziecku”	8 336 zł	521 uczniów
„Studio świadomych narodzin – Szkoła Macierzyństwa i Ojcostwa”	30 000 zł	75 ciężarnych wraz z partnerami
„Programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkank Suwałk w wieku 13 lat”	36 720 zł	90 dziewcząt
Szczepienia przeciwko grypie dla osób powyżej 70 roku życia	9 330 zł	622

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2011 r. na realizację różnego rodzaju działań mających na celu ograniczenie przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkomanii przeznaczono kwotę 1.186.178 zł w następujących celach:

1. Ograniczanie rozmiarów szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych i zażywaniem środków psychoaktywnych – 210.470 zł
2. Ograniczanie rozmiarów zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz przemocą w rodzinie – 572.326 zł
3. Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szcze-

gólnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży – 288.804 zł

4. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku napojów alkoholowych – 2.450 zł
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie – 47.605 zł
6. Koszty związane z obsługą Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym koszty wynagrodzenia członków Komisji – 64.523 zł.

Środki finansowe na realizację tych zadań pochodziły z opłat wnoszonych przez podmioty prowadzące na terenie Suwałk sprzedaż napojów alkoholowych. Według stanu na 31 grudnia 2011 r. na terenie miasta sprzedaż napojów alkoholowych prowadziło 209 punktów, w tym: 146 punktów – w zakresie sprzedaży detalicznej oraz 63 punkty – w zakresie sprzedaży gastronomicznej. Łącznie dochody miasta w 2011 r. z tytułu korzystania przez

przedsiębiorców z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 1.312.464,35 zł.

Środki finansowe pozyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w 2011 r. zasiły fundusz przeciwdziałania alkoholizmowi w 2012 r. i służą realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach w tym roku. Środki niewykorzystane z 2011 roku są przeznaczone na ten sam cel w roku następnym.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od wielu lat szczególną uwagę zwraca na problemy związane z funkcjonowaniem rodziny osoby uzależnionej oraz na problemy i potrzeby dzieci i młodzieży. W związku z tym najwięcej środków finansowych w 2011 r. przekazano na:

1. pomoc udzielaną członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemoc w rodzinie – 48% ogółu wydatków,
2. prowadzenie świetlic środowiskowych – 19% ogółu wydatków,
3. organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz działalność informacyjno-edukacyjną – 24% ogółu wydatków.

Między innymi zapewniono kompleksową pomoc członkom rodzin dotkniętym problemem przemocy poprzez prowadzenie:

1. 5 punktów pomocy prawnej i psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie (łącznie udzielono 778 porad prawnych oraz 617 porad psychologicznych),
2. schroniska dla ofiar przemocy w Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – skorzystało 30 osób,
3. grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy – łączna liczba uczestników 137 osób,
4. zajęć korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej – łącznie udział wzięło 48 osób.

W 2011 r. w Poradni Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu leczyły się 1043 osoby, w tym:

- 753 osoby uzależnione, w tym 646 mężczyzn i 107 kobiet.
- 290 osób współuzależnionych, w tym 11 mężczyzn i 279 kobiet.

Poradnia Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu działa w ramach Specjalistycznego Psychiatrycznego SP ZOZ w Suwałkach. W poradni prowadzone są działania profilaktyczne i lecznicze, udzielana jest pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin. Głównym zakresem działania poradni jest:

- diagnozowanie pacjentów uzależnionych od alkoholu,
- konstruowanie osobistych programów terapii,
- leczenie i rehabilitacja,
- prowadzenie psychoterapii indywidualnej i grupowej,
- kontaktowanie się w razie potrzeby z rodzinami pacjentów.

Poradnia ma następującą ofertę terapeutyczną:

- IV-etapowe leczenie osób uzależnionych: 1 etap podstawowy, 2 etap rehabilitacyjny, 3 etap pogłębiony, 4 etap after-care tj. 9 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu oraz maratony terapeutyczne.
- III-etapowe leczenie osób współuzależnionych: 1 etap wstępny, 2 etap podstawowy, 3 trening umiejętności interpersonalnych (4 mityngi w tygodniu grup ruchu samopomocowego).

W sumie daje to 16 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu, które odbywają się w 3 salach terapeutycznych.

W 2011 r. w Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych:

- leczyło się 165 pacjentów, w tym: 95 osób uzależnionych (87 mężczyzn i 8 kobiet) z tego 17 osób niepełnoletnich i 70 osób współuzależnionych,
- udzielono 1237 porad,
- wystawiono 9 skierowań do ośrodków stacjonarnych i na oddziały detoksykacyjne.

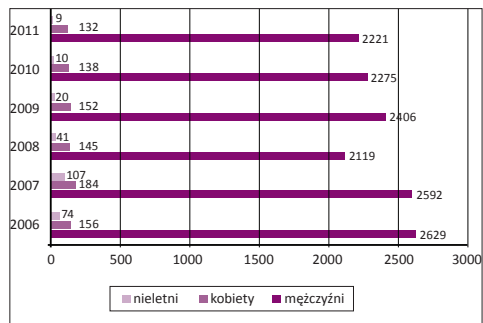
W 2011 r. zatrzymano i doprowadzono do Izby Wyrzeźwień 2362 osoby, w tym:

- 2221 mężczyzn,
- 132 kobiet,
- 9 osób nieletnich (8 chłopców i 1 dziewczyna).

Głównym zakresem działania Izby Wyrzeźwień jest:

1. Opieka nad osobami nietrzeźwymi, które swoim zachowaniem dały powód do zgorznięcia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy albo znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu, bądź życiu i zdrowiu innych osób.
2. Zapewnienie przyjętym osobom nietrzeźwym opieki lekarskiej i pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.
3. Udzielanie osobom w stanie nietrzeźwości świadczeń higieniczno-sanitarnych.
4. Nakłanianie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu, łącznie z wydaniem przez lekarza izby skierowań na leczenie odwykowe dla osób wyrażających na to zgodę.
5. Prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej o szkodliwości nadużywania napojów oraz udzielanie pomocy psychologicznej osobom opuszczającym izbę i ich rodzinom.

Wykres 2.1.1.1. Liczba osób przebywających w Izbie Wyrzeźwień w latach 2006-2011 z podziałem na płeć, z wyszczególnieniem osób nieletnich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Wyrzeźwień w Suwałkach

2.2. Pomoc społeczna

Charakterystyka systemu pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą, Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, organizacje pozarządowe i fundacje. MOPS jest narzędziem jednostki organizacyjnej systemu pomocy społecznej w Suwałkach.

Celem pomocy społecznej jest:

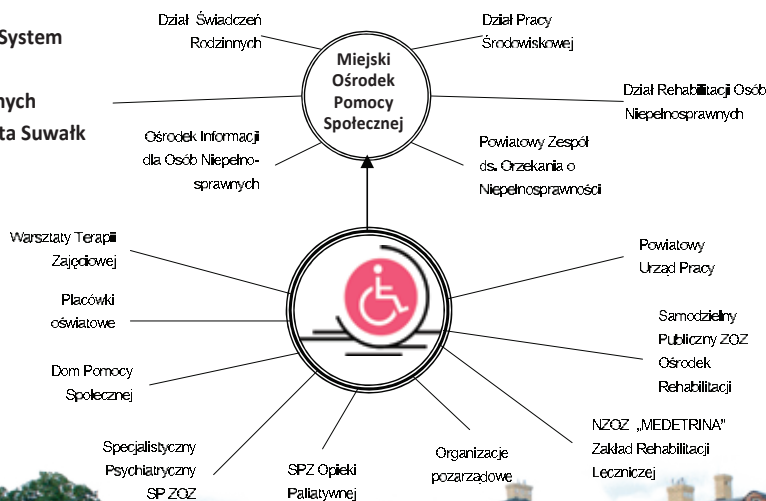
- zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;

- umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca w MOPS ukierunkowana jest w szczególności na:

- pomoc finansową,
- pomoc rzeczową,
- pomoc usługową,
- pracę socjalną polegającą na wspieraniu osób i rodzin oraz wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych,
- pomoc instytucjonalną.

Schemat 2.2.1. System wsparcia osób niepełnosprawnych na terenie miasta Suwałk

Infrastruktura systemu pomocy społecznej

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 2) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intellektualnie – 35 miejsc;
- 4) Noclegownia – 20 miejsc;
- 5) Mieszkania Chronione – 4 mieszkania, 11 miejsc;

- 6) Zawodowe Rodziny Zastępcze – 6 rodzin,
- 7) Warsztat Terapii Zajęciowej – 35 miejsc;
- 8) Dom Pomocy Społecznej „Kalina” – 195 miejsc;
- 9) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – 30 miejsc;
- 10) Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy;
- 11) Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej – 13 miejsc;
- 12) Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego – 8 miejsc;

Tabela 2.2.1. Wydatki na zadania realizowane przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2009-2011 (w zł)

Rodzaj wydatków	2009	2010	2011
Łącznie wydatki MOPS, w tym:	36 771 976	38 267 864	39 325 203
Pomoc społeczna	33 745 809	36 229 075	36 638 570
Ochrona zdrowia	70 659	138 213	205 904
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	455 106	576 954	575 715
Fundusz celowy PFRON	1 603 654	1 323 622	1 234 396
EFS (Europejski Fundusz Społeczny)	896 859	0	670 618
Dom Pomocy Społecznej	5 371 818	5 597 474	5 610 491
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza	1 843 035	1 945 676	1 972 108
Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy	343 470	318 620	339 225
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej	70 000	75 000	70 000
Razem	44 400 299	46 204 634	47 317 027

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Działania

Bezrobotni klienci MOPS w 2011 r. stanowili 44,45% wszystkich bezrobotnych w mieście oraz 45,28% wszystkich rodzin objętych pomocą. W stosunku do roku 2010 zauważalny jest znaczący wzrost ogólnej liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Ośrodek przeciwdziałając wykluczeniu przy współpracy z PUP od 2006 r. realizuje prace społecznie użyteczne jako uzupełniającą formę wsparcia dla

osób długotrwale bezrobotnych. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozytywnego nastawienia do utrzymania własnej pracy.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela 2.2.2. Liczba rodzin ogółem korzystających z systemu pomocy społecznej w latach 2009-2011

	Pomoc społeczna	Świadczenia rodzinne	Fundusz alimentacyjny
2009	3 160	5 944	971
2010	3 658	4 941	1137
2011	3 476	4 708	1 250

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2011 r. realizował zadania pomocy wynikające z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw:

1. Należące do właściwości powiatu poprzez:

- kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych – 14 skierowań;
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (obsługa merytoryczna zadania) – 18 dzieci;
- pomoc pieniężną z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Suwałk – 223 dzieci;
- pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnionym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej – 88 wychowanków;
- pomoc mieszkaniowa poprzez zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym – 12 wychowanków;
- rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON) – 2 317 osób.

2. Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:

- orzekanie o niepełnosprawności – 3 686 orzeczeń;
- opieka i terapia w Środowiskowym Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intellektualnie – 51 osób.

3. Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych realizowano:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 49 osób;
- zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami – 5 794 dzieci;
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka – 647 świadczeń;
- zasiłki pielęgnacyjne – 2 308 osób;
- świadczenia pielęgnacyjne – 375 osób;
- ubezpieczenia emerytalno-rentowe osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – 248 osób;
- ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – 246 osób;
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 1 250 uprawnionych oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
- ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych – 48 osób.

4. Z zakresu zadań własnych gminy:

- zasiłki stałe – 498 osób;
- zasiłki i pomoc w naturze;
- gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży – realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia” – 5 598 osób;
- usługi opiekuńcze – 225 osób;
- schronienie (noclegownia) – 35 osób;
- sprawienie pogrzebu – 12 osób;
- ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe – 450 osób;

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Suwałkach

- kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców miasta Suwałk w domach pomocy społecznej – 52 osoby;
- przewóz osób niepełnosprawnych – 18 070 pasażerów.

5. Inne działania Ośrodka:

- prowadzenie Miejskiego Centrum Interwencji Kryzysowej, z którego pomocy w formie schronienia, pomocy interwencyjnej, poradnictwa specjalistycznego, terapii i wsparcia grupowego, doradztwa i terapii rodzinnej skorzystało 198 rodzin;
- realizacja projektu „Od bierności do aktywności”. Działaniami aktywnej integracji objęto 142 osoby, w tym 132 bezrobotne, z tego 28 osób niepełnosprawnych oraz 10 wychowanków zastępczych form opieki. Udział w projekcie był oparty na realizacji kontraktu socjalnego/programu usamodzielniania. Uczestnicy projektu zostali poddani indywidualnej ocenie osobowości przez psychologa i ocenie społecznej przez pracowników socjalnych;
- prowadzenie „Ośrodka Informacji Osób Niepełnosprawnych” – udzielono 1642 porady;
- realizacja projektu z zakresu „Opieki nad dzieckiem i rodziną” – projekt skierowany do dzieci rodzin zastępczych, pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz rodziców naturalnych wobec których ograniczono władzę rodzicielską. Łącznie działaniami projektu objęto 38 osób udzielając pomocy rzeczowej, zapewniając opiekę w rodzinach zastępczych, wyrównaniem braków edukacyjnych z matematyki i języka angielskiego oraz warsztatów w zakresie kompetencji życiowych;
- realizacja projektu „Razem bezpieczniej” – projekt skierowany do rodzin uwięzionych w przemoc oraz przedstawicieli służb miejskich i organizacji pozarządowych zaangażowanych w pracę z tymi rodzinami – działaniami objęto ok. 300 osób;
- prowadzenie grup korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 28 sprawców;

- realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne” – 205 osób;
- partnerstwo w realizacji projektu „Aktywni dla Suwałk” – 8 osób objęto kontaktami socjalnymi oraz opłacano składki na ubezpieczenia zdrowotne;
- organizacja prac społecznie użytecznych – 57 osób.

Działania innych placówek pomocy społecznej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza jest publiczną placówką typu interwencyjno-socjalizacyjnego. Trafiają tu dzieci zarówno przywożone przez policję bezpośrednio z interwencji, jak też kierowane wyrokami przez Sąd Rodzinny i Nieletnich. Są to dzieci pochodzące z rodzin niewydolnych wychowawczo, a często także patologicznych. Celem działalności Placówki jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie całodobowej, ciągłej lub okresowej opieki i wychowania, jak również wspieranie działania rodziców w sprawowaniu opieki.

Placówka w szczególności zapewnia dziecku:

1. doraźną opiekę na czas trwania sytuacji kryzysowej,
2. dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
3. opiekę i wychowanie do czasu powrotu rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
4. dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiedniej do zaburzeń i odchyłeń rozwojowych lub specyficznych trudności w uczeniu się,

5. zajęcia wychowawcze, korekcyjne, kompensacyjne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację,
6. opiekę całodobową i wychowanie oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb,
7. kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
8. podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnych formach opieki zastępczej,
9. współpracę z rodziną dziecka.

Zgodnie ze standardami Placówka przeznaczona jest na 30 miejsc dla dzieci i młodzieży od 3 roku życia: posiada 20 miejsc socjalizowanych oraz 10 interwencyjnych.

W 2011 r. w Placówce przebywało ogółem 37 wychowanków, w ciągu roku do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej przyjęto 12 osób z różnych przyczyn, m.in. z powodu rozwiązania rodziny zastępczej, niewydolności wychowawczej rodziców, alkoholizmu rodziców, itp.; do domu rodzinnego wróciła 1 osoba, w rodzinach zastępczych umieszczono 1 dziecko, do domu pomocy społecznej trafił 1 podopieczny, 4 wychowanków usamodzielniało się, 1 osoba otrzymała zakwaterowanie w mieszkaniu chronionym, 3 pełnoletnich wychowanków, objętych procesem usamodzielnienia, powróciło do domu.

Miesięczna odpłatność za jedno dziecko pochodzące z innych powiatów, a umieszczone w Placówce w Suwałkach w 2011 roku wyniosła 6.127,37 zł podczas gdy w 2010 roku odpłatność taka wynosiła 5.176,08 zł. Całoroczny koszt funkcjonowania Placówki w 2011 roku zamknął się kwotą

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach

1.956.413,90 zł, natomiast w 2010 roku wyniósł on 1.945.676,20 zł.

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” ma zasięg ponadlokalny i specjalizuje się w opiece nad osobami przewlekle somatycznie chorymi.

Zapewnia całodobową, profesjonalną opiekę oraz indywidualne i różnorodne formy rehabilitacji, terapii i wypoczynku. Program terapeutyczno-opiekuńczy uzgadniany jest z każdym mieszkańcem w zależności od jego potrzeb, możliwości i uzdolnień. DPS „Kalina” umożliwia mieszkańcom między innymi udział w zajęciach plastycznych, muzycznych, hafcie i szydełkowaniu.

Dom dysponuje 195 miejscami. W 2011 r. wszystkie miejsca były wykorzystane. W tym okresie w DPS przebywały osoby z 35 gmin z północno-wschodniej Polski. Na 195 mieszkańców 92 pochodziło z Suwałk, 19 z Gminy Suwałki, 14 z Augustowa, 7 z Olecka oraz po 5 osób z gmin Bakałarzewo

i Filipów, po 4 osoby z Gołdapi i Gminy Kalinowo, po 3 osoby z Siemiatycz, Giżycka oraz z gmin Szymbark, Przerośl i Nowinka. Pozostali pensjonariusze to pojedyncze osoby z innych gmin ościennych. Najliczniejszą grupę mieszkańców DPS „Kalina” – 75,6%, stanowiły osoby, które przekroczyły 60 rok życia, a większość z nich wykazywała znaczne ograniczenie sprawności psychofizycznej, co wiązało się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na różnego rodzaju usługi.

W roku 2011 r. mieszkańcami opiekowała się 113-osobowa załoga wspierana stażystami, praktykantami, wolontariuszami oraz pracą więźniów.

Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy – w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy z dniem 31 grudnia 2011 roku został zlikwidowany.

2.3. Oświata

Organizacja przedszkoli, szkół i placówek oświatowych

W roku szkolnym 2011/2012 miasto Suwałki prowadziło następujące publiczne jednostki oświatowe: 9 przedszkoli, 9 szkół podstawowych (3 funkcjonujące w zespołach szkół oraz 1 specjalna), 8 gimnazjów (1 samodzielne, 6 gimnazjów funkcjonuje w zespołach szkół, 1 specjalne), 1 samodzielne liceum ogólnokształcące, 9 zespołów szkół (w tym: 3 zespoły szkół podstawowych z gimnazjum, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych z gimnazjum, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych), 2 placówki oświatowe – Centrum Kształcenia Praktycznego i Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego, 2 ośrodki szkolno-wychowawcze (internat, szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa, szkoła przysposabiająca do pracy), Bursę Szkolną, Młodzieżowy Dom Kultury i Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

Do ewidencji placówek i szkół niepublicznych prowadzonej przez miasto Suwałki wpisane zostały 33 szkoły niepubliczne, w tym 31 z uprawnieniami szkół publicznych oraz 2 bez uprawnień szkół publicznych. Ponadto w ewidencji obecnie figuruje 19 placówek niepublicznych.

Tabela 2.3.1. Liczba oddziałów i uczniów w przedszkolach i poszczególnych typach szkół.

Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Przedszkola	60	1 631
Szkoły podstawowe	198 (w tym 17 oddziałów klas „0”)	4 726
Gimnazja	93	2 419
Szkoły ponadgimnazjalne	147	4 045
Specjalne ośrodki	31	189
Szkoły dla dorosłych	15	315
Razem	544	13 325

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach

Tabela 2.3.2. Liczba oddziałów i uczniów ośrodków szkolno-wychowawczych

Typ placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Grupy internackie/liczba wychowanków
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach	27	150	4/34
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Suwałkach	4	39	1/16
Razem	31	189	5/50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W roku szkolnym 2011/2012, w naszym mieście, opieką przedszkolną objęto 1 631 dzieci (o 90 mniej niż w roku ubiegłym). Do szkół podstawowych uczęszczało 4 726 (w tym 412 uczniów w klasach „0”), o 75 dzieci więcej niż w roku poprzednim. Liczba uczniów w gimnazjach wynosiła 2 419 (spadek o 197 uczniów w stosunku do poprzedniego roku). W szkołach ponadgimnazjalnych uczyto się 4 045 uczniów (o 167 mniej niż w roku szkolnym 2010/2011), natomiast w szkołach dla dorosłych kształciło się 315 słuchaczy (o 134 mniej w porównaniu z poprzednim rokiem).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach w roku szkolnym 2011/2012 obejmowała

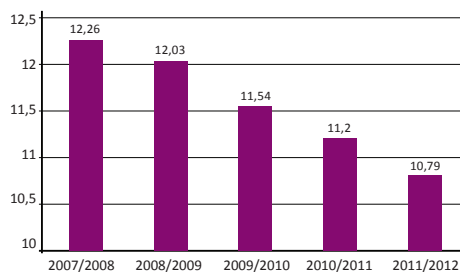
poradnictwem 25 601 dzieci i młodzieży z miasta i terenu powiatu. W Bursie Szkolnej w Suwałkach zakwaterowanych było 104 wychowanków. Natomiast w zajęciach Młodzieżowego Domu Kultury w Suwałkach uczestniczyły 1 253 osoby.

W roku szkolnym 2011/2012 utworzono 2 klasy pierwsze integracyjne w Szkole Podstawowej nr 10 (w ZS nr 10) i Szkole Podstawowej nr 11 oraz 2 klasy pierwsze integracyjne w Gimnazjum nr 7 (w ZS nr 10) i Gimnazjum nr 5 (w ZS nr 3).

Ogółem w roku szkolnym 2011/2012 w ogólnodostępnych szkołach podstawowych funkcjonowało 15 oddziałów integracyjnych oraz 8 oddziałów integracyjnych w gimnazjach. Do 4 oddziałów integracyjnych funkcjonujących w przedszkolach uczęszczało 20 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Zajęciami w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka objętych zostało 83 dzieci (133 godziny tygodniowo).

W latach 2007-2011 nastąpił spadek liczby uczniów w suwalskich szkołach o 14,88%, natomiast liczba etatów nauczycielskich spadła o 3,22%.

Wykres 2.3.1. Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski w latach 2007-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.3. Liczba uczniów i etatów nauczycieli w latach 2007-2011

	Rok szkolny				
	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Etaty nauczycieli	1281,79	1220,18	1224,39	1236,68	1240,51
Uczniowie	15 721	14 683	14 124	13 845	13 381

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Kadra pedagogiczna

Od 1 września 2011 r. w przedszkolach i we wszystkich typach szkół, placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta Suwałk zatrudnionych było ogółem 1 356 nauczycieli na 1240,51 etatach.

Tabela 2.3.4. Struktura kadry pedagogicznej placówek oświatowych z podziałem na stopnie awansu zawodowego oraz wymiar zatrudnienia

Stopień zawodowy	Liczba nauczycieli ogólnie	2011/2012	
		pełnoza-trudnio-nych	niepełnoza-trudnionych
		1154	202
Stażyści	60	1 356	
Kontraktowi	230		
Mianowani	262		
Dyplomowani	804		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Egzaminy

Sprawdzian

W roku szkolnym 2011/2012 roku sprawdzian został przeprowadzony w ośmiu publicznych szkołach podstawowych w Suwałkach. Ogółem do sprawdzianu przystąpiło 739 uczniów. W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Suwałkach w roku szkolnym 2011/2012 sprawdzian 6-klasistów nie odbył się, ponieważ nie funkcjonowała klasa VI szkoły podstawowej dla uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim.

Najwyższe wyniki na sprawdzianie osiągnęli uczniowie SP nr 6. Wysokie osiągnięcia na sprawdzianie uzyskały również następujące szkoły: SP nr 10 i SP nr 11 (powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej). SP 9 i SP nr 2 uzyskały średni wynik równy średniej krajowej, ale niższy od średniej wojewódzkiej, natomiast SP nr 4, SP nr 7 i SP nr 5 uzyskały

wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej.

W obszarze umiejętności „czytanie” najwyższe wyniki osiągnęły następujące szkoły:

SP nr 10, SP nr 6, SP nr 11, SP nr 5 i SP nr 2 (powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej). Pozostałe szkoły osiągnęły wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej.

W obszarze umiejętności „pisanie” najwyższy wynik osiągnęła SP nr 10. Wyniki wyższe od średniej krajowej i wojewódzkiej osiągnęły również: SP nr 6 i SP nr 9. Wyniki równe średniej krajowej i wojewódzkiej osiągnęła szkoła SP nr 11, a niższe wyniki osiągnęli uczniowie SP nr 4, SP nr 7, SP nr 2 i SP nr 5.

W obszarze umiejętności „rozumowanie” najwyższe wyniki osiągnęły następujące szkoły: SP nr 6, SP nr 11, SP nr 10, (powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej). Pozostałe szkoły osiągnęły wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej.

W obszarze umiejętności „korzystanie z informacji” najwyższe wyniki osiągnęły następujące szkoły: SP nr 6, SP nr 10, SP nr 9 i SP nr 11 (powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej). SP nr 2 uzyskała średni wynik równy średniej wojewódzkiej i wyższy od średniej krajowej (o 1%), Pozostałe szkoły osiągnęły wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej.

W obszarze umiejętności „wykorzystywanie wiedzy w praktyce” najwyższe wyniki osiągnęły następujące szkoły: SP nr 6, SP nr 10, SP nr 11, SP nr 2 i SP nr 9 (powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej). Pozostałe szkoły osiągnęły wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej.

We wszystkich obszarach umiejętności objętych sprawdzianem zdecydowana większość szkół podstawowych osiągnęła wyniki równe lub wyższe od średniej krajowej i wojewódzkiej. Szkoły, które osiągnęły najwyższe wyniki w badanych sprawdzianach obszarach umiejętności:

czytanie – SP nr 10

pisanie – SP nr 10
 rozumowanie – SP nr 6
 korzystanie z informacji – SP nr 6
 wykorzystanie wiedzy w praktyce – SP nr 6
 Szkoły o najwyższych wynikach sprawdzianu w badanych obszarach: SP nr 6, SP nr 10.
 Najwyższy średni wynik sprawdzianu (zdecydowanie wyższy od średniej wojewódzkiej i krajowej) osiągnęły szkoły SP nr 6, SP nr 10 i SP nr 11.

Egzamin gimnazjalny

W roku szkolnym 2011/2012 egzamin gimnazjalny odbył się w siedmiu publicznych gimnazjach w Suwałkach. Ogółem do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło 786 uczniów.

W Gimnazjum nr 8 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Suwałkach w roku szkolnym 2011/2012 egzamin gimnazjalny nie odbył się, ponieważ nie funkcjonowała klasa III gimnazjum dla uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim.

W kwietniu 2012 r. gimnazjaliści po raz pierwszy pisali egzamin w nowej formule. Część humanistyczna została podzielona na dwa zakresy: język polski oraz historię i wiedzę o społeczeństwie, część matematyczno-przyrodnicza: z zakresu matematyki oraz z zakresu przedmiotów przyrodniczych. Ponadto uczniowie pisali egzamin gimnazjalny z języka obcego nowożytnego.

W części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego sprawdzane umiejętności w stopniu wysokim opanowali uczniowie ze wszystkich suwalskich gimnazjów (wynik wyższy od średniej krajowej i wojewódzkiej), z wyjątkiem Gimnazjum nr 2 (wynik niższy od średniej krajowej i wojewódzkiej).

W części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego z historii i wiedzy o społeczeństwie sprawdzane umiejętności najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3 i Gimnazjum nr 5 (wynik wyższy od

średniej krajowej i wojewódzkiej), a najslabiej uczniowie Gimnazjum nr 2 i Gimnazjum nr 4.

W części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego z matematyki sprawdzane umiejętności najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3 i Gimnazjum nr 5, (wynik równy lub wyższy od średniej krajowej i wojewódzkiej), a najslabiej uczniowie Gimnazjum nr 2 i Gimnazjum nr 4.

W części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów przyrodniczych sprawdzane umiejętności najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 5, Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 1, (wynik wyższy od średniej krajowej i wojewódzkiej), a najslabiej uczniowie Gimnazjum nr 2 i Gimnazjum nr 6.

Sprawdzane umiejętności z języka angielskiego – poziom podstawowy najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3 i Gimnazjum nr 5 i Gimnazjum nr 1 (wynik wyższy od średniej krajowej i wojewódzkiej). Pozostałe gimnazja uzyskały wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej.

Sprawdzane umiejętności z języka angielskiego - poziom rozszerzony najlepiej opanowali uczniowie Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 5 i Gimnazjum nr 1 (wynik wyższy od średniej krajowej i wojewódzkiej). Pozostałe gimnazja uzyskały wyniki niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej. Spośród suwalskich gimnazjów zdecydowanie wyróżniają się wyniki Gimnazjum nr 3, 4 i 5 w części humanistycz-

nej oraz Gimnazjum nr 2, 3 i nr 5 w części matematyczno-przyrodniczej.

Poziom umiejętności sprawdzanych egzaminem z języka angielskiego w suwalskich gimnazjach jest dość wysoki. Cztery gimnazja (Gimnazjum nr 1, nr 3, nr 5) osiągnęły wyniki wyższe lub znacznie wyższe od średniej wojewódzkiej i krajowej we wszystkich obszarach umiejętności. Pozostałe gimnazja osiągnęły wyniki zbliżone do średniej krajowej i wojewódzkiej.

Egzamin maturalny

W roku szkolnym 2011/2012 do egzaminu maturalnego przystąpiło w Mieście Suwałki 1 007 uczniów.

Analiza wyników egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2011/2012 wskazuje, że uzyskane wyniki w suwalskich szkołach są efektem dobrego poziomu nauczania. Większość uczniów wybrało poziom podstawowy egzaminu. Najlepiej „maturę” napisali uczniowie liceów ogólnokształcących, słabiej uczniowie liceów i techników uzupełniających.

Zdawalność egzaminu maturalnego w Suwałkach wyniosła 90,37%. Nastąpił więc wzrost zdawalności tego egzaminu w stosunku do roku szkolnego 2010/2011, kiedy to maturę zdało 83% maturzystów.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 z późn. zm.) egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, zwany **egzaminem zawodowym**, jest przeprowadzany dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych, szkół zawodowych, techników, techników uzupełniających i szkół policealnych.

Egzamin **zawodowy** jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu, określonych w standardach wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

W roku szkolnym 2011/2012 roku do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w szkołach prowadzonych przez miasto Suwałki przystąpiło ogółem 502 uczniów (technika – 393 osoby, zasadnicze szkoły zawodowe, w tym specjalna – 84 osoby, szkoła policealna – 25 osób). Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 329 osób (technika – 246 osób, zasadnicze szkoły zawodowe, w tym specjalna – 67 osób, szkoła policealna – 16 osób), co stanowi 65,53 % wszystkich zdających.

Osiągnięcia uczniów w konkursach i olimpiadach przedmiotowych

Od ośmiu lat organizowane jest spotkanie Prezydenta Miasta Suwałki z uczniami szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – laureatami wojewódzkich konkursów przedmiotowych oraz laureatami szczebla okręgowego i centralnego. Uczniowie są wyróżniani tytułem „Mądry Sowy”.

W roku szkolnym 2011/2012 czternastu uczniów suwalskich szkół podstawowych uzyskało tytuł laureata konkursów przedmiotowych:

- Zespół Szkół nr 8 Szkoła Podstawowa nr 2 w Suwałkach – dwoje uczniów (konkurs historyczny i przyrodniczy);
- Szkoła Podstawowa nr 4 w Suwałkach – jeden uczeń (konkurs przyrodniczy);
- Szkoła Podstawowa nr 6 w Suwałkach – czworo uczniów (konkurs przyrodniczy, języka polskiego i historyczny);
- Szkoła Podstawowa nr 7 w Suwałkach – dwóch uczniów (konkurs historyczny);
- Szkoła Podstawowa nr 9 w Suwałkach – dwoje uczniów (konkurs języka polskiego);

- Zespół Szkół nr 10 Szkoła Podstawowa nr 10 w Suwałkach – jeden uczeń (konkurs języka polskiego);
- Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach – dwie uczennice (konkurs języka polskiego);
- Zespół Szkół nr 3 Gimnazjum nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach – trzech uczniów (konkurs języka angielskiego, języka niemieckiego i historyczny);
- Zespół Szkół nr 9 Gimnazjum nr 4 w Suwałkach – dwóch uczniów (konkurs biologiczny i matematyczny);

Ponadto tytuł laureata konkursów przedmiotowych w roku szkolnym 2011/2012 uzyskało dwudziestu czterech uczniów gimnazjów:

- Zespół Szkół nr 8 Gimnazjum nr 1 w Suwałkach – pięciu uczniów (konkurs fizyczny, matematyczny, języka angielskiego, chemiczny i biologiczny);
- Zespół Szkół nr 4 Gimnazjum nr 2 w Suwałkach – jedna uczennica (konkurs języka niemieckiego);
- Zespół Szkół nr 2 Gimnazjum nr 3 w Suwałkach – ośmiu uczniów (konkurs języka polskiego, języka angielskiego, języka francuskiego, matematyczny, informatyczny, historyczny i wiedzy biblijnej);
- Gimnazjum nr 6 w Suwałkach – jeden uczeń (konkurs języka niemieckiego);
- Zespół Szkół nr 10 Gimnazjum nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach – czworo uczniów (konkurs języka angielskiego, języka niemieckiego, biologiczny i informatyczny).

Finansowanie oświaty

W 2011 r. Prezydent Miasta Suwałki przyznał uczniom i studentom szkół funkcjonujących na terenie Suwałk 6 stypendiów za wybitne osiągnięcia w nauce. Od stycznia do czerwca 2011 roku wypłacono stypendia na łączną kwotę 7 800 zł.

Tabela 2.3.5. Wydatki miasta na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w latach 2008-2011 (w tys. zł) wraz z wydatkami majątkowymi

Ogółem	Lata			
	2008	2009	2010	2011
	93.463	101.065	107.410	116.064

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Suwałk w latach 2008-2011

W ramach wspierania działalności szkół w zakresie pomocy materialnej uczniom, samorząd suwalski w 2011 roku udzielił 2 333 uczniom pomocy materialnej na łączną kwotę 1 180 839,74 zł, w tym:

- 1.918 uczniów otrzymało stypendia socjalne oraz zasiłki szkolne na łączną kwotę 1 089 881,00 zł,
- 415 uczniów otrzymało dofinansowanie na zakup podręczników szkolnych na łączną kwotę 90 958,74 zł.

Tabela 2.3.6. Stypendia oraz zasiłki przyznawane uczniom i studentom w 2011 roku

Typ stypendium	Liczba wypłaconych stypendiów		Kwota wydatkowana na stypendia (w złotych)	
	2010	2011	2010	2011
Stypendia szkolne o charakterze socjalnym	2 128	1 879	715 693	1 077 596
Zasiłki szkolne	27	39	12 995	12 285
Stypendia Prezydenta Miasta Suwałki przyznawane uczniom i studentom za wybitne osiągnięcia w nauce	13	6	12 900	7 800

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.7. Projekty realizowane przez miasto Suwałki w 2011 roku

Placówka objęta projektem	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Zakres projektu
Szkoła Podstawowa nr 2 w Suwałkach	„Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych – miasto Suwałki”	992 352,00 zł	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych
Szkoła Podstawowa nr 4 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 5 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 6 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 7 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 9 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 10 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa nr 11 w Suwałkach			
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 1 w Suwałkach			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.8. Projekty realizowane przez jednostki oświatowe w 2011 roku

Placówka	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Zakres projektu
Szkoła Podstawowa nr 9 w Suwałkach	„Transfer szans”	284 190,00 zł	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych
Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach	ARCHIMEDES	143 831,50 zł	Modernizacja treści i metod kształcenia
Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach		143 831,50 zł	
Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach		143 831,50 zł	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach	Wczesna pomoc dziecku niepełnosprawnemu – SOSW1	150 000,00 zł	Indywidualna i grupowa terapia pedagogiczna i ruchowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.3.9. Wydatki na zadania inwestycyjne w zakresie oświaty i wychowania w latach 2008-2011 (w tys. zł)

Wydatki	Lata			
	2008	2009	2010	2011
I. Wydatki na zadania własne gminy, w tym:	797,6	2 425,8	5 787,7	650,0
Szkoły podstawowe	709,5	2 295,4	1 558,4	489,6
Przedszkola	88,1	122,9	45,4	-
Gimnazja	-	7,5	-	-
II. Wydatki na zadania własne powiatu, w tym:	1 404,8	2 039,1	4 183,9	3 114,1
Szkoły podstawowe specjalne	830,6	-	-	-
Gimnazja specjalne	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące	15,4	389,4	-	-
Szkoły zawodowe	558,8	1 649,7	4 183,9	3 114,1
Ogółem	2 202,4	4 464,9	9 971,6	3 764,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Suwałk w latach 2008-2011

Tabela 2.3.10. Średni roczny koszt nauczania jednego ucznia w jednostkach oświatowych (bez wydatków majątkowych), dla których organem prowadzącym jest miasto Suwałki, w latach 2009-2011 (w zł)

Typ placówki	2009	2010	2011
Przedszkola	5 469	5 813	6 810
Przedszkola specjalne	-	-	-
Szkoły podstawowe + świetlice + stołówki	5 726	5 874	6 642
Gimnazja + stołówki	5 477	6 026	7 001
Szkoły podstawowe specjalne	21 558	26 132	28 726
Gimnazja specjalne	19 860	21 838	24 767
Licea ogólnokształcące	5 087	5 352	5 670
Licea ogólnokształcące specjalne	-	-	-
Szkoły zawodowe wraz z centrami kształcenia ustawicznego i praktycznego	5 310	5 742	6 248
Szkoły zawodowe specjalne	17 304	18 374	22 606

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Szkolnictwo wyższe

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach

Powstała 15 lipca 2005 r. na mocy decyzji Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r.

3 października 2005 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Suwałkach oficjalnie rozpoczęło naukę ok. 500 studentów z czego blisko połowa w systemie studiów dziennych na kierunkach: finanse i bankowość oraz rolnictwo. Wraz z upływem lat następował systematyczny rozwój uczelni, która w 2011 roku kształciła 2 180 studentów na następujących kierunkach m. in. architektura i urbanistyka, budownictwo, kosmetologia, ekonomia, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, rolnictwo, zarządzanie i inżynieria, transport.

Zaplecze dydaktyczne stanowi budynek po byłym Urzędzie Wojewódzkim w Suwałkach, mieszczący się przy ul. Noniewicza 10, przekazany na potrzeby szkoły przez władze miasta Suwałki. Ponadto miasto Suwałki przekazało na potrzeby PWSZ teren i budynek przy ulicy Ogrodowej z przeznaczeniem na Campus, a także w 2011 roku szkoła otrzymała

budynek Bursy Szkolnej przy ul. Szkolnej 2. Bursa zostanie gruntownie wyremontowana i w przyszłości będzie dysponować 250 miejscami noclegowymi dla wykładowców, studentów, a także uczniów. Studenci PWSZ korzystają również z bazy Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach.

Wyższa Szkoła Suwalsko-Mazurska im. Papieża Jana Pawła II w Suwałkach

Powstała z inicjatywy "Stowarzyszenia Integracja Europy". Zgodnie z decyzją Ministra Edukacji Narodowej została wpisana do Rejestru Uczelni Wyższych Niepaństwowych MEN pod nr 136 w 1997 r. Kadre Wyższej Szkoły Suwalsko-Mazurskiej stanowi 80 profesorów, adiunktów i asystentów z renomowanych ośrodków akademickich, takich jak: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, UMCS w Lublinie i innych. Siedziba uczelni znajduje się przy ul. M. C. Skłodowskiej 5. W budynku przy ul. E. Plater 2A mieści się pracownia komputerowa, biblioteka akademicka z bogatym księgozbiorem, czytelnia z sześćdziesięcioma stanowiskami i dostępem do Internetu.

2.4. Kultura i turystyka

Suwałki stanowią największy ośrodek życia kulturowego na trójstyku granicy Polski, Litwy i Rosji. W mieście funkcjonują liczne ośrodki kultury oraz stowarzyszenia wspierające działania kulturalne, oferujące wspólnie bogaty wachlarz usług kulturalno-artystycznych wszystkim mieszkańcom i odwiedzającym miasto turystom. Miniony rok 2011 był Rokiem Miłosza. W ramach obchodów w naszym mieście zorganizowano szereg imprez towarzyszących, w tym: kiermasz książek promujących twórczość Czesława Miłosza, konkurs recytatorski „Czesław Miłosz o Suwalszczyźnie”, „Suwalskie Dni Miłosza”. W ramach realizacji projektu „I wracam między dawno zapomnianych ludzi” zorganizowano cykl imprez poświęconych twórczości poety: akcja plenerowa „Suwalczanie czytają Miłosza”, wykład literacki, wystawa książek, kiermasz wydawnictw. Ponadto odbyła się wystawa książek i dokumentów poświęconych pisarzowi – „Czesław Miłosz w bibliotece” oraz wystawa „Czesław Miłosz. Powroty”.

Działalność samorządowych placówek kultury

Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach

Jednostka odpowiedzialna za organizację życia kulturalno-artystycznego w mieście. Prowadzi warsztaty i konsultacje w dziedzinie: muzyki, tańca, plastyki i fotografii, teatru, kultury tradycyjnej. Organizuje wystawy, wernisaże, konkursy, przeglądy, festiwale oraz większość cyklicznych wydarzeń artystycznych w mieście, takich jak np. Suwałki Blues Festival, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”, „Włócznia Jaćwingów”, „Suwalski Jarmark Folkloru”, Ogólno-

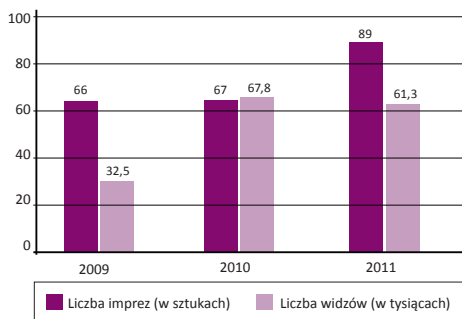
polskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowę Pegaza”, „Dni Suwałk” i wiele innych. W ramach jednostki działalność prowadzą m. in.: Suwalska Orkiestra Kameralna „Camerata dell’Arte”, Tygodnik Suwalski, Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”, Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej, Suwalska Formacja Szantowa „Zmiana Wachty”, zespół „Lustro”, grupa wokalna „Światlik”. W 2011 roku odbyło się w sumie 89 imprez, w których uczestniczyło ok. 61 300 osób.

Tabela 2.4.1. Szacunkowa liczba uczestników (artystów) festiwalu, konkursów, przeglądów organizowanych przez ROKiS

Impreza	Liczba uczestników		
	2009	2010	2011
Konfrontacje Artystyczne „Marzeńtańce”	230	300	500
Kaziuk Suwalski	96	130	300
Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”	170	250	250
Suwałki Blues Festival	150	160	180
Łato na Chłodnej	45	50	50
Suwałski Maraton Szantowy	40	20	30
Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowę Pegaza”	30	25	30
Przegląd Talentów Wokalnych „Świetlik”	20	15	30
Ogólnopolski Konkurs Recytatorski	25	20	25
Dni Suwałk	14	8	18
Plener Malarski „U Źródła”	18	21	13
Plener Fotograficzny „Fotoinspiracje”	-	10	6
Razem:	838	1 009	1 432

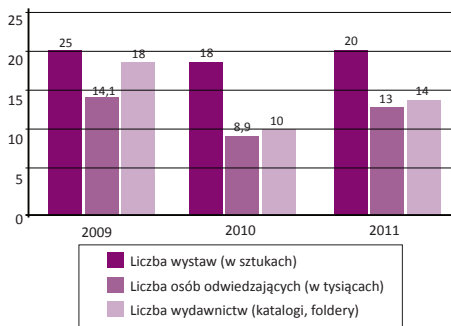
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 2.4.1. Imprezy realizowane przez ROKiS w latach 2009-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 2.4.2. Wystawiennictwo w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sztuki w Suwałkach 2009-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wystawy organizowane w 2011 roku przez Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach odwiedziło ogółem ponad 13 000 osób. Wystawy prezentowane były w Galerii „Chłodna 20”, Galerii Fotografii „Pacamera”, Galerii „Na Marmurach” i sali kameralnej ROKiS. Były to między innymi:

1. Wystawa z XI Pleneru Malarskiego „U źródła” pt. „Architektura Suwałk, dawne i nowe oblicze”,
2. Wystawa retrospektywna „Ilustracje” Wiesława Osewskiego,
3. Wystawa malarstwa trzech artystek z Wilna – J. Baziuniene, L. Chvicija i I. Balakauskaite,
4. Wystawa fotografii „Linia ciała – linia wody” Anny Koli,
5. Wystawa fotografii Mariusza Stanowskiego „Portrety”,
6. Wystawa fotografii „Suwałski Salon Sztuki”.

Tabela 2.4.2. Liczba uczestników zajęć edukacyjnych ROKiS

Rodzaj zajęć	Liczba uczestników		
	2009	2010	2011
Edukacja regionalna	315	375	249
Edukacja teatralna	215	300	283
Edukacja muzyczna	110	97	127
Edukacja plastyczna i fotograficzna	67	55	73
Edukacja taneczna	51	57	97
Razem:	758	884	829

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Suwska Orkiestra Kameralna

„Camerata dell'Arte”

Od października 2007 roku działa przy Regionalnym Ośrodku Kultury i Sztuki Suwska Orkiestra Kameralna „Camerata dell'Arte” pod kierownictwem Kazimierza Dąbrowskiego. W 2011 roku wykonała 26 koncertów, których wysłuchało 4 500 osób. Letnie Koncerty przy Fontannie w Parku Konstytucji 3 Maja cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Muzeum Okręgowe w Suwałkach

Do głównych zadań jednostki należy gromadzenie i prezentacja materialnych dóbr kultury. Ponadto jednostka prowadzi prace badawcze i naukowe w zakresie: archeologii, etnografii, historii, sztuki a także działalność wystawienniczą. W ramach jednostki działają: Muzeum im. Marii Konopnickiej oraz Centrum Sztuki Współczesnej. Ponadto jednostka organizuje imprezy cykliczne, a wśród nich: „Noc Muzeów”, Festyn Jaćwieski „Szwajcaria”, „Piknik Kawalerski – Dni Kawalerskie w Suwałkach”. Prowadzi również działalność oświatowo-naukową, organizuje lekcje muzealne oraz realizuje wykłady o charakterze naukowym i popularnonaukowym. Zajmuje się także działalnością wydawniczo-publikacyjną.

Wystawiennictwo:

1. Wystawy stałe: (w okresie remontu Muzeum Okręgowego w Suwałkach)
 - a) w Muzeum im. Marii Konopnickiej
 - „Galeria malarstwa monachijskiego” (prezentacja 22 obrazów malarzy polskich z przełomu XIX i XX w.),
 - „Alfred Wierusz-Kowalski” (obrazy, akwarele, rysunki, elementy wyposażenia pracowni, dokumenty, fotografie),
 - „Maria Konopnicka 1842-1910. Za zamkniętymi drzwiami czasu”.
 - b) w Centrum Sztuki Współczesnej
 - wystawa autorska twórczości Andrzeja Strumiłły.

2. Wystawy czasowe:

- a) w *Muzeum im. Marii Konopnickiej* – zaprezentowano 7 wystaw:
- wystawa monograficzna Antoniego Piotrowskiego (1853-1924), jednego z monachijczyków – ok. 110 eksponatów, w tym prace malarskie, rysunki, grafiki, reprodukcje drzeworytnicze oraz pocztówki z epoki,
 - „Poeci z krainy Nord” – podczas wernisażu zaprezentowano 25 wierszy poetów pokazanych na wystawie w interpretacji J. Łupinowicz,
 - „Skarby wieków średnich” – prezentacja biżuterii wczesnośredniowiecznej z terenów słowińskich,
 - „Duch naszych przodków” – wystawa poświęcona grodziskom rejonu Olity na Litwie oraz związanych z tymi miejscami legend (we współpracy z Muzeum Krajoznawczym w Olicie – Litwa),
 - „Miłosz – Powrót” – nowa wersja wystawy wzbogacona o nowe aspekty związane ze związkami poety z Suwalszczyzną w związku z jubileuszowym Rokiem Miłosza (100. rocznica śmierci),
 - „We włościach księcia Śjurpy. 30 lat badań archeologicznych w Szurpiłach” – wystawa poświęcona kompleksowi osadniczo-obronnemu (30 lat badań archeologicznych) oraz jubileuszowi 80-lecia Profesora Jerzego Kozaryna-Okulicza,
 - sylwetki Mariana Piekarskiego i Józefa Czyży (na sali oświatowej – wspólnie z młodzieżą Gimnazjum im. M. Konopnickiej i II LO w Suwałkach).

b) w *Centrum Sztuki Współczesnej* – zaprezentowano 5 wystaw:

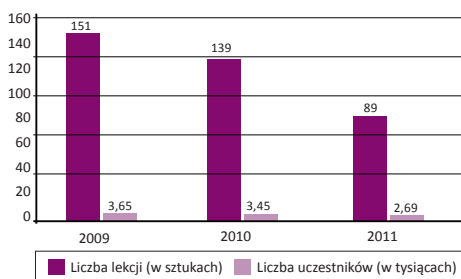
- malarstwo Hu Jigao (Chiny) – współczesne malarstwo chińskie – tzw. szkoła szanghajska (akwarele, tusz),
- „Obłąkani” – malarstwo i rzeźba Wiesława Szumińskiego,
- „Scape/Score/Lights” – wideo i fotografia Matti Listowski,
- „Szukając obrazów” – zbiorowa wystawa fotograficzna słuchaczy AFiP w Białymstoku,
- „Ślady czasu” – malarstwo Andrzeja Jana Piwarskiego.

W ciągu 2011 r. frekwencja w placówkach muzealnych wyniosła 10 721 osób, w tym Muzeum im. Marii Konopnickiej odwiedziły 8 063 osoby, a Centrum Sztuki Współczesnej – 2 658 osób. W imprezach plenerowych uczestniczyło około 10 000 osób.

Działalność oświatowa, naukowa i wydawnicza:

- 1) w muzeach w 2011 roku przeprowadzono 89 lekcji muzealnych, w których uczestniczyło łącznie 2 688 osób,
- 2) zrealizowano 21 wykładów o charakterze naukowym i popularnonaukowym z poszczególnych dziedzin działalności muzeum – dla 1 420 osób.

Wykres 2.4.3. Liczba lekcji muzealnych i ich uczestników w latach 2009-2011

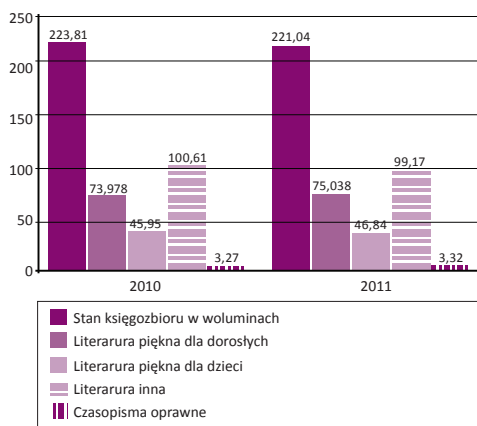

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

Jednostka prowadzi działalność publicystyczną, bibliograficzną, posiada księgozbiory o szerokim dorobku kulturalnym i gospodarczym regionu. Gromadzi materiały popularnonaukowe, udostępnia księgozbiory, organizuje lekcje biblioteczne. Prowadzi działalność oświatową, a w tym: organizuje spotkania autorskie połączone z promocją wydawnictw, tematycznie związanych z Suwałkami i regionem, posiada stałą wystawę geologiczną „Ziemia zapisana w skałach” oraz organizuje liczne wystawy czasowe (fotograficzne, numizmatyczno-filatelistyczne, podręczników i zbiorów o charakterze bibliofilskim). Ponadto w ramach ogólnopolskiej akcji literackiej „Cała Polska czyta dzieciom” organizuje imprezę cykliczną pn. „Suwalczanie czytają dzieciom” oraz kolejne edycje konkursu „Suwalskie limeryki latem”.

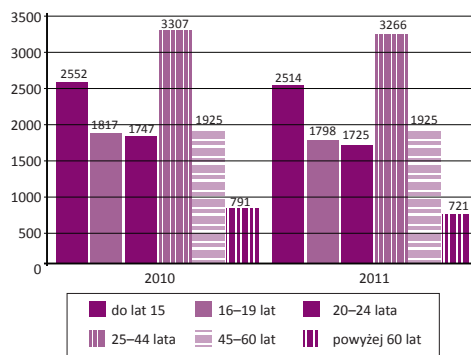
Wykres 2.4.4. Księgozbiór Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w latach 2010-2011 (w tys. egzemplarzy)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

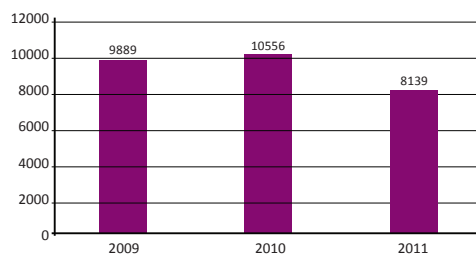
W 2011 r. zarejestrowanych było ogółem 12 131 czytelników, z tego w bibliotece głównej – 5 542 osoby, w filiach – 4 066 osób, w Oddziale dla Dzieci przy ul. E. Plater 33A – 2 523 osoby.

Wykres 2.4.5. Struktura czytelników według wieku w latach 2010-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 2.4.6. Liczba osób korzystających ze stanowisk komputerowych Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach w latach 2009-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W 2011 roku ze stanowisk internetowych dostępnych w bibliotece skorzystało 8 139 osób. W 2011 roku były kontynuowane również działania w za-

kresie komputeryzacji placówek bibliotecznych – użytkowane były 54 komputery, w tym 23 – dostępne dla czytelników, z tego jeden terminal katalogowy znajdujący się w wypożyczalni dla dorosłych. Zbiory biblioteczne są systematycznie opracowywane elektronicznie i obecnie 82,4% księgozbioru znajduje się w katalogu elektronicznym.

Ponadto w ramach działalności oświatowej biblioteka zrealizowała:

- 8 spotkań autorskich, w tym z twórcami mieszkającymi w Suwałkach i regionie, były to spotkania m. in. z: Dariuszem Dolatowskim, Katarzyną Pazdan, Michałem Jagiełłą, Andrzejem Matysiewiczem, Teresą Kaczorowską oraz promocje książki „Rody suwalskie. Tom 1” oraz książek A. Jaśkiewicza, M. Jasiewicza;
- obok stałej ekspozycji geologicznej pt. „Historia Ziemi zapisana w skałach” ze zbiorów Marii Szemety zorganizowano 19 wystaw: fotograficznych, malarstwa, książek i dokumentów prezentowanych w sali oświatowej im. Jadwigi Towarnickiej, na holu oraz na klatce schodowej, uczestniczyło w tych przedsięwzięciach ok. 1 300 osób;
- inne imprezy: w ramach ogólnopolskiej akcji literackiej „Cała Polska czyta dzieciom” zorganizowano akcję pn. „Suwalczenie czytają dzieciom” (IX edycja – udział ok. 450 dzieci), V edycję konkursu „Suwalskie limeryki latem” – tematycznie nawiązującego do 100. rocznicy urodzin Czesława Miłosza (wzięło udział 26 autorów z Suwałk, regionu i kraju, wpłynęły 124 limeryki), cykl koncertów „Granie za czytanie”, akcję promującą czytelnictwo „Odjazdowy bibliotekarz w Suwałkach”, kiermasz książek, Dyskusyjny Klub Książki „Czwartkowe obgadywania” (omawianie nowości wydawniczych). W Oddziale dla Dzieci i filiach bibliotecznych były organizowane spotkania dla najmłodszych.

Działania w zakresie realizacji zadań i przedsięwzięć kulturalnych prowadziły również:

- Młodzieżowy Dom Kultury (miejaska jednostka oświatowa),
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia (państwowa placówka kształcenia artystycznego),
- stowarzyszenia kulturalne oraz inne jednostki realizujące zadania na terenie miasta.

Samorząd suwalski współpracuje również z następującymi związkami kombatanckimi w mieście: Suwalską Radą Kombatanów i Osób Represjonowanych, zrzeszającą następujące organizacje: Suwalski Obwód Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” – Inspektorat, Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy-Górników, Związek Inwalidów Wojennych i Związek Sybiraków, a także z kołem miejskim Związku Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz Związkiem Byłych Żołnierzy Zawodowych w ramach realizacji Planu obchodów świąt państwowych, wojskowych i rocznic historycznych w Suwałkach na 2011 rok.

Finansowanie kultury

Bardzo ważnymi narzędziami wspierającymi lokalne środowisko twórcze są przyznawane przez Prezydenta Miasta Suwałki ze środków budżetu miejskiego stypendia w dziedzinie kultury oraz roczne nagrody miasta Suwałk w dziedzinie kultury,

nagrody jubileuszowe oraz „Mecenas Kultury Suwałk”.

Doroczne Nagrody Miasta Suwałki za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, opieki nad zabytkami za 2011 r. otrzymali:

1. Eliza Szyłow – wokalistka.
2. Katarzyna Laszkowska – wokalistka.
3. dr Ignacy Ołów – dyrygent Chóru.
4. Chór Żerński „Cantilena” przy Zespole Szkół nr 2 w Suwałkach kierowany przez Pana dr Ignacego Ołowa.
5. Halina Mackiewicz – artysta plastyk.
6. Międzynarodowe Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społecznego, Oddział Suwałki.
7. Pracownia Teatralna Młodzieżowego Domu Kultury w Suwałkach prowadzona przez Panią Mirosławę Krymską.
8. Marlena Borowska – sopranistka.
9. Grupa Rekonstrukcji Historycznej działającej przy Muzeum Okręgowym w Suwałkach.
10. Gabriela Bielecka – młoda pianistka.
11. Mieczysław Osys Dyrektor Centrum Handlowo-Rozrywkowego Suwałki Plaza, został uhonorowany nagrodą specjalną – tytułem honorowym „Mecenas Kultury Suwałk” za zasługi indywidualne oraz jako Dyrektor Centrum Handlowo-Rozrywkowego Suwałki Plaza w upowszechnianiu kultury i rozrywki, w tym organizację szeregu imprez kulturalno-rozrywkowych oraz w zakresie wystawiennictwa.

Stypendystami miasta Suwałki w dziedzinie kultury w 2011 roku zostali:

1. Olga Pogorzelska, która zrealizowała projekt pn. „Człowiek z kamerą”, w ramach którego odbył się długofalowy warsztat filmowy składający się z zajęć praktycznych i teoretycznych dla 14 odbiorców. Jego efektem było wyprodukowanie etiudy filmowej, której głównym bohaterem jest

miasto Suwałki. Projekt poza wartością artystyczną, posiada również wymiar edukacyjny i zachęca do twórczej aktywności. Wpływa pozytywnie na promocję Suwałk,

2. Eliza Ptaszyńska, która zrealizowała projekt pn. „Film dokumentalny: *Alfred Wierusz-Kowalski*”. Pierwszym etapem projektu było przygotowanie do realizacji filmu dokumentalnego popularyzującego wiedzę o życiu i twórczości Alfreda Wierusza-Kowalskiego w reż. Adama Kulika. Opracowano scenariusz, przygotowano plan zdjęciowy oraz zrealizowano produkcję. Film był prezentowany podczas lekcji w szkołach, w suwalskich jednostkach kultury, przy okazji wystaw malarskich, spotkań tematycznych oraz cyklicznych pokazów w galerii malarstwa Alfreda Wierusza-Kowalskiego,
3. Grażyna Mikłaszewicz-Sewastianowicz, która zrealizowała projekt pn. „Żywot Tymoteusza”/ „Świat według Muśki”, w ramach którego powstała publikacja dotycząca suwalskiego malarza prymitywisty Tymoteusza Muśki. Celem realizacji przedsięwzięcia miało być uzyskanie kompendium wiedzy o życiu i twórczości artysty. Projekt koresponduje z działaniami miejskimi, mającymi na celu uczczenie dwudziestej piątej rocznicy śmierci suwalskiego prymitywisty, w ramach których powstała m.in. strona internetowa www.musko.e-suwalki.eu, prezentująca jego życie i twórczość.

W 2011 roku współpracowano przy realizacji projektów w dziedzinie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego z poniżej podanymi organizacjami pożytku publicznego i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie. Na realizację zadań w 2011 roku w ramach otwartego konkursu ofert przekazano łącznie kwotę 75 000 zł. Realizatorami zadań były następujące

organizacje pozarządowe: Augustowsko-Suwalskie Towarzystwo Naukowe w Suwałkach, Stowarzyszenie Kulturalne „Bibliofil” w Suwałkach, Stowarzyszenie „Pomoc Dzieciom” w Suwałkach, Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze” w Żyrwinach, Międzynarodowe Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społecznego, Oddział Suwałki, Kościół Zielonoświątkowy, Zbór „Chrześcijańska Społeczność” w Suwałkach, Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach, Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku” w Suwałkach, Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka” w Suwałkach, Polski Związek Niewidomych, Okręg Podlaski w Białymstoku.

Wydarzenia i inicjatywy kulturalne

„Włócznia Jaćwingów”

Bal charytatywny, w ramach którego corocznie wręczone są statuetki za najlepsze osiągnięcia w następujących kategoriach: działanie gospodarcze, działanie oświatowe, działanie prospołeczne, działanie kulturalne, działanie sportowe oraz wydarzenie specjalne, któremu towarzyszy coroczna akcja charytatywna na rzecz osób potrzebujących. Dochód z aukcji charytatywnej przeprowadzonej podczas balu w 2011 roku w wysokości 24 600 zł, przeznaczony został na zorganizowanie przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą w Suwałkach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

„Suwałki Blues Festival”

Cykliczny festiwal bluesowy, w ramach którego na dwóch scenach plenerowych w centrum miasta odbywają się koncerty, a na terenie całego miasta koncerty klubowe, warsztaty i spotkania. Podczas imprezy w 2011 roku na scenach festiwalowych zaprezentowało się 30 wykonawców, m. in. z: USA, Wielkiej Brytanii, Norwegii, Serbii, Belgii, Francji, Niemiec, Słowacji, Danii, Holandii, Czech, Estonii,

Łotwy i Polski. W Suwałkach wystąpili. in.: The Blues Band – legenda brytyjskiego bluesa, Ana Popović Band – serbska gitarzystka i wokalistka bluesowa i Julian Sas – jeden z najbardziej znanych europejskich gitarzystów bluesowych. Polskiego bluesa reprezentowali: Martyna Jakubowicz i Ireneusz Dudek oraz wielu innych wykonawców.

Filharmonia Aukso – Wigry

Cykl koncertów orkiestrowych, kameralnych i towarzyszących Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod dyktando Marka Mosia. Gościnnie podczas imprezy w 2011 roku wystąpili: Joanna Kreft, Maria Włoszczowska, Maciej Strzelecki, Maxima Sitarz – skrzypce; Ewa Sidor, Marta Werner – altówka; Grzegorz Skrobiński – fortepian oraz wybitna sopranistka – Olga Pasiecznik.

Suwałki Jarmark Folkloru – Festiwal Jadła Kresowego

Impreza, podczas której prezentują się zespoły folklorystyczne z Suwalszczyzny i Litwy, występom towarzyszy kiermasz sztuki ludowej i rzemiosła artystycznego oraz wyrobów kulinarnych pogranicza polsko-litewskiego, Kurpi, Mazur i Podlasia.

VI Suwalskie Teatr – Akcje

Cykliczne święto teatru w Suwałkach, w ramach którego odbywają się spektakle teatralne, perfor-

mance, akcje uliczne, warsztaty oraz koncerty muzyczne. Program imprezy obejmował m. in.: koncert zespołów Tygiel Folk Banda (PL) oraz Dubioza Kolektiv z Sarajewa (Bośnia i Hercegowina), spektakl „Podróż do najbardziej szlachetnego miejsca” – produkcja Teatr-Akcji, Katarzyna Donner (reżyseria) i Karina Sosnowska (scenografia), trzydniowe warsztaty pieśni bałkańskich Barbary Wilińskiej – serbska, bułgarska i macedońska tradycja śpiewacza, projekcje dwóch filmów Tony’ego Gatlifa „Transylwania” i „Gadjo Dilo”, spektakl/horror lalkowy dla dorosłych „Desperandula” Teatru „Dezolutky” ze Słowacji, plenerowy spektakl „Phantomysteria” Teatru „Novogo Fronta” z Czech.

Dni Suwałk

Święto miasta, w ramach którego odbywają się imprezy okolicznościowe, koncerty oraz wiele innych atrakcji. Wykonawcami pierwszego dnia imprezy byli: „Bracia i Siostry”, „Jeden Osiem L”, „The

Bootels” oraz gwiazda wieczoru – zespół „Red Box”. Drugiego dnia zorganizowano kabaret „WSUWKA”, z programem artystycznym wystąpili: „Kabaret Skeczów Męczących”, „Smile”, „Nowaki” oraz Jerzy Kryszak.

Niedzielne Poranki Teatralne – cykl spektakli dla dzieci, odbywających się w letnie poranki w Parku Konstytucji 3 Maja w Suwałkach.

Tabela 2.4.6. Najważniejsze wydarzenia kulturalne w 2011 roku

Data	Wydarzenie
1.05	Obchody związane z Beatyfikacją Papieża Jana Pawła II połączone z koncertem Suwalskiej Orkiestry Kameralnej „Camerata dell’Arte” pod dyрекcją Kazimierza Dąbrowskiego
14.05	„Noc Muzeów” w Suwałkach
28.05	IX Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier”
7-9.06	Suwalskie Dni Miłosza – „I wracam między dawno zapomnianych ludzi” – cykl imprez: akcja plenerowa „Suwalczanie czytają Miłosza”, wykład literacki, wystawa książek, kiermasz wydawnictw
14-17.06	X Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”
15-19.06	„Festiwal Sztuki dla NAJmłodszych”
18-19.06	XI Piknik Kawalerski – Dni Kawalerskie w Suwałkach
4.07	„Lato z Radiem 5” – koncert Kory z zespołem Maanam
9-10.07	XIII Festyn Jaćwieski „Szwajcaria 2011”
14-16.07	Suwałki Blues Festival 2011
29.07-7.08	XII Letnia Filharmonia AUKSO
30-31.07	XIII Suwalski Jarmark Folkloru i VI Spotkania Kapel Podwórkowych
8-14.08	6. Suwalskie Teatr – Akcje 2011 – Na Południe. Cykl Spotkań Teatralnych
13-14.08	„Dni Suwałk”, kabaret „Wsuwka”
20.08	V Suwalski Maraton Szantowy
21.08	Koncert Moniuszkowski – sceniczna adaptacja krotkowili „Nowy Don Kiszot – czyli sto szaleństw” Stanisława Moniuszki
16-18.09	9. Objazdowy Międzynarodowy Festiwal Filmowy WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie, Suwałki 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Turystyka

W 2011 roku miasto Suwałki współpracowało przy realizacji projektów w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży z poniżej podanymi organizacjami pożytku publicznego i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie. Na realizację zadań w 2011 roku w ramach otwartego konkursu ofert przekazano łącznie kwotę 41 300 zł. Realizatorami zadań były następujące organizacje pozarządowe: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział w Suwałkach; Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Okręgowy w Suwałkach; Związek Harcerstwa Polskiego, Komenda Hufca im. Tadeusza Lutostańskiego w Suwałkach; Polski Związek Niewidomych, Okręg Podlaski w Białymstoku oraz Suwalskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Suwałkach. Wśród zrealizowanych zadań znalazły się:

- a) szkolenia w zakresie turystyki wodnej i ratownictwa: „Młodzieżowa Szkoła Ratownictwa”, „Organizowanie pomocy oraz ratowanie osób, które uległy wypadkowi lub narażone są na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na wodach”,
- b) szkolenia w zakresie obsługi ruchu turystycznego i informacji: „Organizacja szkolenia dla kandydatów na przewodników turystycznych po województwie podlaskim”, rajdy: „Jesienny Rajd Rowerowy z PTTK”, Rajdy Turystyczne „Wędruj z nami cały rok”, wycieczki krajoznawcze: „Zakończenie lata 2011 – wycieczka szlakiem tatarskim”, „Turystyka krajoznawcza osób niewidomych i słabowidzących z miasta Suwałki” oraz wydarzenia towarzyszące: Suwalskie Spotkania Turystyczne „II Szkoła Żeglowania” i „XIII Lato na rowerze z PTTK”.

W celu przygotowania oferty turystycznej na sezon letni 2011, miasto Suwałki współpracowało z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną, Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej, Suwalską Organizacją Turystyczną oraz Suwalską Izbą Rolniczo-Turystyczną. Ponadto miasto Suwałki we współpracy z branżą turystyczną uczestniczyło w następujących targach:

- Podlaskich Targach Turystycznych w Białymstoku, 18-20 marca 2011 roku,
- Międzynarodowych Targach Katowickich GLOB w Katowicach, 25-27 marca 2011 roku,
- Targach Turystyki i Wypoczynku „Lato” w Warszawie, 1-3 kwietnia 2011 roku.

W 2011 roku miasto Suwałki przekazało również materiały promocyjne na następujące imprezy targowe:

- XVII Międzynarodowe Targi – Regiony Turystyczne – „Na Styku Kultur” w Łodzi, 25-27 lutego 2011 roku
- Targi Turystyczne „Wypoczynek” w Toruniu, 5-6 marca 2011 roku.

Tabela 2.4.7. Baza noclegowa w Suwałkach

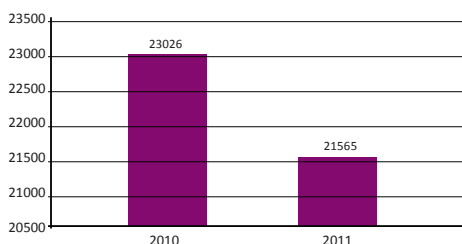
Nazwa obiektu	Dane adresowe
<i>Obiekty świadczące usługi hotelarskie</i>	
Obiekt hotelarski „Hańcza”	ul. Wojska Polskiego 2
Dom Noclegowy „Wigry”	ul. Zarzecze 26
Hotel „Dom Nauczyciela”	ul. Kościuszki 120
Hotel Restauracja „Suwalszczyzna”	ul. Noniewicza 71 A
Zajazd „Private”	ul. Polna 9
Zajazd „Cowboy”	ul. Wojska Polskiego 77
PKS	ul. Wojska Polskiego 100
„Pokoje Gościnne”	ul. Cicha 2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Od 1 czerwca do 30 września 2011 Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej obsłużyło 23 026 osób.

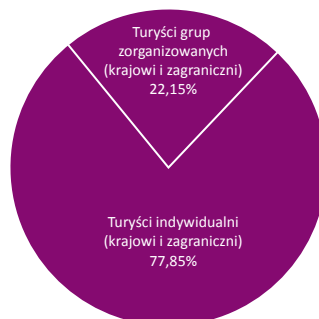
Odwiedzającymi byli uczestnicy grup zorganizowanych z kraju i z zagranicy w liczbie 5 100 osób oraz krajowi i zagraniczni turyści indywidualni – 17 926 osób. Turyści podróżujący indywidualnie stanowili więc 77,85% wszystkich odwiedzających, a uczestnicy zorganizowanych grup 22,15% tej liczby. Porównując dane z 2010 roku, należy stwierdzić, że turyści indywidualni stanowią coraz większą grupę odwiedzających.

Wykres 2.4.7. Liczba turystów odwiedzających Suwałki w latach 2010–2011

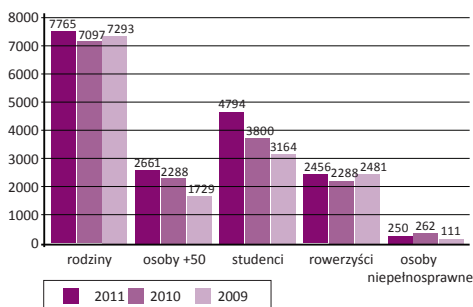
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wykres 2.4.8. Struktura ruchu turystycznego wg stopnia zorganizowania w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W sezonie turystycznym 2011 wśród turystów indywidualnych najwięcej, bo aż 7765, było osób podróżujących rodzinnie. Stanowili oni blisko połowę sumy turystów podróżujących indywidualnie – dokładnie 43,32%. Zauważono również znaczny wzrost liczby odwiedzających Suwałki studentów i uczniów (4794 osób) oraz osób starszych – powyżej 50 roku życia (2661 osób). W roku 2011 rowerzyści (2456 osób) stanowili grupę znacznie większą niż w roku 2010, był to wzrost o 168 osób w stosunku do roku ubiegłego. Podsumowując, studenci stanowili 26,74%, rowerzyści 13,70%, a osoby powyżej pięćdziesiątego roku życia 14,84% indywidualnych turystów z kraju i z zagranicy. Podobnie jak w latach ubiegłych, najmniej liczną grupą osób obsłużonych przez CMiKT były osoby niepełnosprawne, bo tylko 250 osób (1,40% turystów indywidualnych).

Wykres 2.4.9. Indywidualny krajowy ruch turystyczny w latach 2009-2011 (w osobach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wśród turystów zagranicznych największą grupą, która odwiedziła CMIKT byli turyści z Niemiec i Austrii – 1 759 osób, co stanowi aż 31,42% turystów spoza Polski. Suwałki stają się coraz bardziej atrakcyjne dla naszych sąsiadów zza wschodniej granicy – Litwinów, co potwierdza liczba odwiedzających z Litwy – 916 osób, co stanowi 16,36% turystów zagranicznych. Motywów przyjazdu Litwinów do Suwałk można dopatrywać się w korzystnych dla nich cenach niektórych towarów, ale też w tym, że

Suwałszczyzna zyskuje na atrakcyjności w ich oczach. Znacznymi grupami wśród turystów zagranicznych byli ponadto: Francuzi – 813 osób (14,52%), Brytyjczycy – 804 osoby (14,36%) oraz Skandynawowie – 556 osób (9,94%).

Innymi turystami z zagranicy byli: Czesi (199 osób), Belgowie (169 osób), Rosjanie (60 osób), Hiszpanie (60 osób), Łotysze (47 osób), Ukraińcy (40 osób), Estończycy (36 osób), Australijczycy (30 osób), Włosi (26 osób), Słowacy (24 osoby), Holendrzy (24 osoby), Amerykanie (20 osób), Białorusini (20 osób), Izraelczycy (20 osób).

Analizując przebieg ruchu turystycznego w sezonie letnim 2011, należy stwierdzić, że okresem największego natężenia liczby odwiedzających był lipiec – 8 891 (38,61%) osób. Niewiele mniej zarejestrowano ich w sierpniu – 8 526 (37,03%) osób. Trzeci pod względem ilości turystów był miesiąc czerwiec z liczbą 3 820 (16,59%) osób. Okresem o najmniejszym natężeniu ruchu turystycznego był zaś wrzesień – 1 789 (7,77%) osób. Należy jednak zauważyć, że 1 789 osób odwiedzających CMIKT, to wynik o 329 osób większy niż we wrześniu 2010 roku.

Tabela 2.4.9. Najważniejsze wydarzenia turystyczne 2011 roku

Data	Wydarzenie
7, 14, 28.04; 5, 19, 26.05; 2, 9.06; 6, 13, 20, 27.10; 3, 10, 17 i 24.11	Integracyjna Akademia Turystyki i Krajoznawstwa „Bliżej Małej Ojczyzny” – warsztaty z zakresu edukacji regionalnej z udziałem osób niepełnosprawnych
30.03 – 3.05	Rajd Specjalistyczny „KUŹNIA” w ramach projektu Rajdy Turystyczne 2011 „Wędruj z nami cały rok”
22 – 25.06	XXI Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Rajd po Wigierskim Parku Narodowym – rajd pieszy, rowerowy i spływ kajakowy
23-26.06	Rajd „Głazowisko” 2011 w ramach projektu Rajdy Turystyczne 2011 „Wędruj z nami cały rok”
2, 16, 30.07; 13, 27.08	XIII Lato na rowerze z PTTK
9 i 23.07	Suwałskie Spotkania Turystyczne – II Szkoła Żeglownia – jednodniowe rejsy żeglarskie o charakterze szkoleniowo-rekreacyjnym
15-17.07	XXVI Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Suwałki w klasie OPP i CADET
3.09	Jesienny Rajd Rowerowy z PTTK
7-11.09	Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej MINI EURO 2011
16-18.09	Rajd „Polaroid” 2011 w ramach projektu Rajdy Turystyczne 2011 „Wędruj z nami cały rok”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

2.5 Sport

Zadania i środki

W 2011 r. na inwestycje z zakresu kultury fizycznej wydatkowano kwotę 18 393 489 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wydatki te zmalały o 2,7 raza. Zmniejszenie nakładów na inwestycje sportowe w mieście, w porównaniu do 2010 r., było efektem zakończenia głównych zadań inwestycyjnych w tej dziedzinie, m.in.: zakończenia w 2010 roku budowy kompleksu sportowego – Aquaparku przy ul. Papieża Jana Pawła II 7 i przebudowy hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach przy ul. Wojska Polskiego 2.

Natomiast w ramach wyżej wymienionych środków (18 393 489 zł) w 2011 roku zakończono realizację inwestycji pn. „Rozbudowa bazy turystycznej OSiR w Suwałkach wraz z infrastrukturą techniczną i sportowo-rekreacyjną” przy ul. Zarzecze 26.

Bieżące wydatki na kulturę fizyczną w 2011 roku wyniosły 10 821 951 zł, z tego 4 705 461 zł przeznaczono na działalność OSiR w Suwałkach, a 4 132 363 zł na uruchomiony w grudniu 2010 roku Aquapark.

W ostatnim pięcioleciu Suwałki utrzymywały się w krajowej czołówce samorządów pod względem wyników sportowych uzyskiwanych przez dzieci i młodzież w klasyfikacji sportu młodzieżowego prowadzonej przez Ministra Sportu i Turystyki. Suwalscy sportowcy zdobyli 468,75 punktów w Systemie Sportu Młodzieżowego. Dzięki temu Suwałki po raz drugi zajęły dziewiąte miejsce w kraju w rywalizacji powiatów z liczbą mieszkańców do 80 tysięcy i 55 miejsce wśród 876 gmin biorących udział we współzawodnictwie.

Miniony sezon obfitował w sukcesy suwalskich sportowców odnoszone na arenach krajowych i zagranicznych. Rok 2011 był szczególnie udany

dla żeglarzy, pływaków, szachistów oraz lekkoatletów. Zawodnicy Uczniowskiego Klubu Żeglarskiego „GROT” w Suwałkach, reprezentujący jednocześnie sekcję żeglarską Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach, zdobyli między innymi: złoty medal – załoga w składzie Maciej Kamiński i Szymon Ostrowski – w Mistrzostwach Świata w klasie CADET w Rügen w Niemczech, srebrny medal – załoga w składzie Bartosz Budzik i Patryk Pietkiewicz i brązowy medal – załoga w składzie Maciej Kamiński i Szymon Ostrowski – w XVII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Żeglarskim – Mazowsze 2011 w Nieporęcie oraz tytuł najlepszego klubu w Polsce w punktacji klubowej w klasie CADET. Suwalscy pływacy uzyskali, między innymi: ósme miejsce w sztafecie na dystansie 4x100 metrów stylem dowolnym w Mistrzostwach Europy Juniorów w Belgradzie, brązowy medal na dystansie 100 metrów stylem dowolnym oraz rekord Polski na dystansie 50 i 100 metrów stylem dowolnym w Mistrzostwach Polski Seniorów i Młodzieżowców w Ostrowcu Świętokrzyskim, srebrny medal na dystansie 50 i 100 metrów stylem dowolnym w Zimowych Mistrzostwach Polski 17-18 lat w Puławach. Największe sukcesy indywidualne odnieśli – Daniel Rządowski, złoty medal na dystansie 100 metrów stylem motylkowym, srebrny medal na dystansie 200 metrów stylem zmiennym i brązowy medal na dystansie 50 metrów stylem dowolnym w IPC Mistrzostwach Europy w Pływaniu ON w Berlinie – Joanna Mendak, srebrny medal na dystansie 200 metrów stylem dowolnym – Alicja Szczytko, srebrny medal w sztafecie na dystansie 4x100 metrów stylem dowolnym – Ewelina Bartosiewicz, Natalia Derda, Alicja Szczytko i Natalia Szczytko – w Zimowych Mistrzostwach Polski 16 lat w Gliwicach, dwa srebrne medale na dystansie 400 i 800 metrów stylem dowolnym – Arleta Aleksandrowicz – w Letnich Mistrzostwach Polski Juniorów 15 lat w Oświęcimiu oraz liczne medale

w mistrzostwach Polski w kategorii młodzika. Suwalscy szachiści zdobyli pięć medali w mistrzostwach Polski w tym: srebrny medal – Katarzyna Murawko i brązowy medal – Kamila Jaśkiewicz w Mistrzostwach Polski Juniorów do lat 14 rozgrywanych w ramach XVII Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży – Podlaskie 2011, srebrny medal – Kinga Wołągiewicz i brązowy medal – Dawid Moćkun w Mistrzostwach Polski Juniorów w Szachach Błyskawicznych w Warszawie, brązowy medal – Katarzyna Murawko w Mistrzostwach Polski Juniorów w Szachach Szybkich w Warszawie oraz srebrny medal – Zofia Szulc w Mistrzostwach Europy Juniorów w Szachach Szybkich w Druskiennikach na Litwie w kategorii U-8. Lekkoatleci reprezentując Suwałki i barwy Ludowego Uczniowskiego Klubu Sportowego „Hańcza” zdobyli 22 medale, w tym 11 złotych, 7 srebrnych i 4 brązowe, a wśród nich: dwa srebrne medale (w 5-boju junierek – Marlena Dolot i w skoku wzwyż junierek młodszych – Monika Piekarska) w Halowych Mistrzostwach Polski Juniorów i Juniorów Młodszych w lekkiej atletyce w Spale, srebrny medal – Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach Gimnazjum nr 3 w Suwałkach w Finale Krajowym Gimnazjady w Lidze Lekkoatletycznej w Białymstoku, a także dwa złote medale w biegu na dystansie 100 i 200 metrów – Patryk Franko i brązowy medal w rzucie oszczepem – Maciej Śniatkowski w XVII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży – Mazowsze 2011 w Lekkiej Atletyce w Płocku.

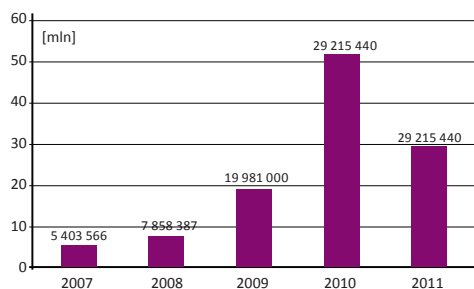
Z powodzeniem startowali również suwalscy karatecy zdobywając między innymi brązowy medal w kategorii kumite +65 kg junierek w Mistrzostwach Europy Seniorów i Juniorów w Karate Kyokushin w Wilnie na Litwie, dwa srebrne medale w walkach reżyserowanych w Mistrzostwach Polski Juniorów w Karate Kyokushin rozgrywanych w ramach XVII Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Halowych – Podlaskie 2011 w Łom-

ży, brązowy medal w kategorii kumite +65 kg w Mistrzostwach Europy Kadetów i Młodzieżowców U-22 w Karate Shinkyokushin we Wrocławiu, złoty medal w kumite +65 kg, dwa srebrne medale w kumite +80 kg i kumite lekkie kontakt open oraz dwa brązowe medale w kumite do 70 kg i drużynowo w XXII Mistrzostwach Polski Młodzieżowców w Karate Kyokushin w Lublinie, a także siedem medali w XXVIII Pucharze Polski Seniorów w Karate Kyokushin w Suwałkach.

Medale w mistrzostwach świata i Polski zdobywali suwalscy modelarze. Bartłomiej Skibicki po raz trzeci wywalczył Puchar Świata dla sekcji Modelarstwa Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach w kategorii juniora w klasie F1B modeli swobodnie latających. To już trzeci Puchar Świata zdobyty przez zawodnika tej sekcji. Zdobyte medale Suwałk powiększyli w minionym roku także zawodnicy sekcji boks i sekcji kulturystyki i fitness Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach. Z powo-

dzeniem w rozgrywkach drugiej ligi rywalizowali piłkarze Wigier. W rozgrywkach I ligi siatkarze drużyny Ślepsk Suwałki zajęli piąte miejsce, co jest największym osiągnięciem siatkarzy w województwie podlaskim.

Wykres 2.5.1. Wydatki z budżetu miejskiego na kulturę fizyczną w latach 2007-2012 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.5.1. Wydatki z budżetu miejskiego na kulturę fizyczną w latach 2008-2011 (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.
1	Budżet miasta – wydatki ogółem	220 509 096	264 856 221	330 496 309	289 720 354
2	Nakłady na kulturę fizyczną i sport ogółem	7 858 387	19 981 000	51 418 025	29 215 440
3	Nakłady na OSiR	5 393 039	4 751 374	11 887 087	4 836 241
4	Nakłady na obiekty sportowe	1 176 416	13 784 557	37 979 159	22 395 072
a)	w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	1 176 416	13 738 266	37 658 819	18 262 709
5	Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (nagrody i stypendia)	517 519	451 415	371 304	178 520
6	Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (pozostałe):	771 413	993 654	1 180 474	1 805 607
a)	w tym dotacje dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego				519 924
b)	w tym dotacje dla stowarzyszeń	597 090	910 000	1 046 210	800 198
c)	w tym zakupy inwestycyjne	0	0	0	0
	Procentowy udział nakładów na kulturę fizyczną i sport w strukturze wydatków budżetowych	3,56%	7,54%	14,01%	10,08%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wydarzenia sportowe

Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej Mini Euro Suwałki 2011 – w turnieju uczestniczyli chłopcy z rocznika 1998 i młodzi z 16 drużyn z dziewięciu krajów. Turniej był rozgrywany na boiskach ze sztuczną nawierzchnią przy suwalskich szkołach oraz na przebudowanym stadionie piłkarskim. Turniej zrealizowany został w ramach Funduszu Wsparcia Inicjatyw Lokalnych, Międzyregionalnych i Transgranicznych w Euroregionie Niemen i został dofinansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009 oraz budżetu państwa.

Zawody finałowe w badmintonie, piłce siatkowej chłopców i szachach rozegrane w ramach XVII Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży – Podlaskie 2011 – w zawodach rozgrywanych w drugim kwartale 2011 r. w hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach uczestniczyło 318 zawodników ze 142 klubów sportowych z całego kraju.

II Regaty o Puchar Karola Jabłońskiego w klasie CADET – impreza żeglarska, rozgrywana w formie Match Racing. W regatach wzięły udział najlepsze drużyny w klasie CADET – zawodnicy do lat 17.

Startowało 10 załóg (załogi dwuosobowe) z całej Polski.

II Memoriał Józefa Gajewskiego w Piłce Siatkowej Mężczyzn – turniej piłki siatkowej mężczyzn rozgrywany po raz drugi w Suwałkach – memoriał poświęcony byłemu Prezydentowi miasta Suwałki w uznaniu jego działań na rzecz powrotu do tradycji i sukcesów siatkarskich Suwałk. W turnieju udział wzięły I-ligowe drużyny z Polski.

XXI Spartakiada Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski – cykliczna impreza, organizowana przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach wspólnie z Miejskim Towarzystwem Krzewienia Kultury Fizycznej w Suwałkach, przy współpracy PFRON. Udział w niej wzięło ok. 500 niepełnosprawnych dzieci uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, uczniów klas integracyjnych, wychowanków ośrodków szkolno-wychowawczych, członków stowarzyszeń, a także indywidualne osoby z Suwałk.

XXVIII Puchar Polski Seniorów Karate Kyokushin – turniej zorganizowany z okazji dwudziestolecia

Suwałskiego Klubu Karate Kyokushin. Udział w nim wzięli zawodnicy i zawodniczki z 34 klubów zrzeszonych w Polskim Związku Karate.

XII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej im. Tomka Godlewskiego – cykliczna impreza charytatywna rozgrywana na hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach. W turnieju udział wzięło pięć drużyn: Drużyna Prezydenta Miasta, Reprezentacja Piłkarska Dziennikarzy, Drużyna Litwy, Legia Champions oraz Suwałski Klub Sportowy „Wigry”. W trakcie licytacji zebrano 15 400 zł, które zostaną przeznaczone na wakacyjny wypoczynek dla dzieci z Suwalszczyzny.

Mistrzostwa Polski Modeli Halowych – zawody halowe organizowane w Suwałkach od kilku lat zgodnie z kalendarzem sportowym Aeroklubu Polskiego w modelarstwie lotniczym i kosmicznym. Organizatorami są Ośrodek Sportu i Rekreacji

w Suwałkach oraz Aeroklub Polski. Udział w nich wzięli zawodnicy z całego kraju.

Biegi przełajowe z okazji 3 Maja – impreza lekkoatletyczna ciesząca się dużym zainteresowaniem najmłodszych suwałczan. W biegach wzięło udział ok. 1000 uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Organizowane są od ponad 10 lat. Rozegrane zostały na kilku dystansach dostosowanych do kategorii wiekowych (o długości od 400 metrów do 2000 metrów).

IX Integracyjny Bieg Uliczny – impreza o charakterze cyklicznym. Uczestnikami imprezy integracyjnej są uczniowie suwalskich szkół podstawowych, uczestnicy WTZ, Środowiskowych Domów Samopomocy, Ośrodków Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi z makroregionu północno-wschodniego oraz zaproszeni goście z Litwy. Bieg co roku gromadzi około 350 osób, w tym około 140 zawodników.

Tabela. 2.5.3. Ważniejsze imprezy sportowe zorganizowane w Suwałkach w 2011 roku

Data	Nazwa imprezy
28-30.01	Ogólnopolskie Igrzyska Młodzieży Salezjańskiej w Futsalu
8-10.02	Mistrzostwa Suwałk w Piłce Siatkowej Dziewcząt i Chłopców
13.02	Ogólnopolskie Zawody Modeli Halowych w klasach F1N młodzików, juniorów i seniorów zaliczanych do Pucharu Polski
15-16.02	Mistrzostwa Suwałk w Siatkówce Szkół Ponadgimnazjalnych w kategorii dziewcząt
26.02	Uroczystość wręczenia nagród Prezydenta Miasta Suwałki „Włócznia Jaćwingów”
8-9.03	Mistrzostwa Suwałk w Siatkówce Szkół Ponadgimnazjalnych w kategorii chłopców
16.03	Mistrzostwa Suwałk w Koszykówce Szkół Ponadgimnazjalnych
17 i 29.03	Dwudniowy Turniej Piłki Nożnej – Spartakiada Służb Mundurowych
1-2.04	Akademiczne Drużynowe Mistrzostwa Polski w Badmintonie – eliminacje strefy północnej
13.04-20.06	XVII Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Halowych Podlaskie 2011
19.04	XVII Edycja Czwartków Lekkoatletycznych
29.04	Biegi przełajowe z okazji uchwalenia Konstytucji 3-Maja
02.05	Mistrzostwa Suwałk w Tenisie Ziemnym
7-8.05	XXXVI Rajd Samochodowy Suwałki – Alytus 2011
17.05	IX Wielka Olimpiada Małych Sportowców
27-28.05	Turniej Koszykówki pod hasłem „Suwałki Basket Challenge”

Data	Nazwa imprezy
28-29.05	Zawody pływackie dla dzieci i młodzieży – wielobój 10- i 11-latków w pływaniu na dystansach: 50, 100 i 200 metrów
4.06	Turniej Tenisowy o Puchar Dyrektora OSiR zaliczany do Ogólnopolskiego Programu Tenisowego ATP
12.06	Turniej o Mistrzostwo Województwa Podlaskiego Juniorów w Siatkówce Piłkowej
16.06	IX Integracyjny Bieg Uliczny
17-19.06	Mistrzostwa Polski Modeli Swobodnie Latających klasyfikacji indywidualnej i drużynowej w klasach F1A i F1B
30-31.07	IV Runda Mistrzostw Polski Supermoto i Pucharu Polski Supermoto
7.08	II Regaty im. Powstańczego Harcerskiego Batalionu „Wigry”
21.08	V Suwalski Maraton Szantowy
3-4.09	II Memoriał im. Józefa Gajewskiego
4.09	III Maraton MTB
8-10.09	Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej Mini Euro Suwałki 2012
23-24.09	Turniej Tenisa Stołowego „Don Bosco 2011”
23-25.09	Mistrzostwa Polski Modeli Swobodnie Latających dla Seniorów w klasach F1A, F1B, F1C
1-2.10	II Regaty o Puchar Karola Jabłońskiego w klasie Cadet
1-2.10	Puchar Jesieni ROTAX
29.10	Puchar Polski Seniorów Karate Kyokushin
6.11	Turniej Koszykówki pod nazwą „Basket Challenge”
10.11	Turniej o Mistrzostwo Suwałk Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych w Piłce Ręcznej w kategorii Dziewcząt i Chłopców
14.11	Turniej o Mistrzostwo Suwałk Szkół Ponadgimnazjalnych w Piłce Siatkowej w kategorii Dziewcząt i Chłopców
19-20.11	VII Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej rocznika 2000 o Puchar Prezydenta Miasta Suwałki
20.11	Mistrzostwa Polski Modeli Halowych w klasach F1N młodzików, juniorów, seniorów i F1L
1.12	XXI Spartakiada Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski
3-4.12	VII Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej chłopców rocznika 1998 o Puchar Prezydenta Miasta Suwałki
10.12	Zawody Pływackie o Puchar Prezydenta Suwałk
15.12	Turniej 10-latków w Piłce Nożnej
17.12	XII Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej imienia Tomka Godlewskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach świadczy różnorodne usługi z zakresu kultury fizycznej, promuje sport wyczynowy i masowy oraz rekreację przy współdziałaniu z organizacjami kultury fizycznej i sportu. Udostępnia bazę sportowo-rekreacyjną, organizuje zajęcia, zawody i imprezy sportowe oraz imprezy rekreacyjne. Dąży do stworzenia dobrych, odpowiadających standardom europejskim warunków do uprawiania sportu, rekreacji dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych, uczniowskich klubów sportowych, stowarzyszeń i innych podmiotów w szczególności poprzez tworzenie atrak-

cyjnej oferty i modernizację bazy sportowo-rekreacyjnej.

Wykorzystanie obiektów sportowych w 2011 roku przedstawiało się w sposób następujący:

- hala sportowa – 185 587 osób,
- ścianka wspinaczkowa – 2 037 osób,
- korty tenisowe – 1 010 osób (sezon V-X),
- stadion LA (boisko piłkarskie + bieżnia) – 16 185 osób (bieżnia – 9 705 osób, boisko piłkarskie – 6 480 osób),
- pływalnia – 41 531 osób,
- siłownia – 18 589 osób,

- solarium – 302 osoby,
- jacuzzi – 152 osoby,
- Dom Noclegowy „Wigry” – 2 253 osoby, tj. 4 441 osobo-noclegów,
- Stadion piłkarski – boisko boczne – 145 treningów i meczów, boisko główne – 6 meczów, 3 treningi,
- Ośrodek Wypoczynkowo-Żeglarski w Starym Folwarku – 459 osobo-noclegów,
- lodowisko i wypożyczalnia – 10 781 osób,
- Aquapark – 210 114 osób, w tym strefa basenowa – 195 715 osób, grota solna – 3 965 osób, strefa saun – 3 047 osób.

Za działania w 2011 roku Ośrodek zdobył – I miejsce w plebiscycie pn. „Wielkie Odkrywanie Podlasia. Perty w koronie 2011” w kategorii „Perła turystyki wodnej województwa podlaskiego”, oraz prestiżowe wyróżnienia:

- „Sportowy obiekt roku” – Certyfikat przyznany za Aquapark za wyróżniającą się architekturę, konstrukcję, zastosowaną przy budowie technologię, wyposażenie obiektu oraz za jego walory użytkowe i funkcjonalne,
- „Inwestor na Medal”,
- „Firma na medal”.

Niezwykle ważnym elementem systemu sportu dzieci i młodzieży jest system stypendialny, którego początki sięgają lat dziewięćdziesiątych. System jest sukcesywnie modyfikowany i przynosi wymierne efekty, czego dowodem jest aktywność sportowa mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży, oraz osób zrzeszonych w organizacjach pozarządowych.

Organizatorzy imprez otrzymują także, w miarę potrzeb, pomoc rzeczową i organizacyjną. Najważniejsze imprezy organizowane w mieście obejmowane są patronatem Prezydenta Miasta Suwałki. Organizacje pozarządowe uczestniczą corocznie przy opracowywaniu Programu współpracy miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Zmiana ustaw regulujących zasady funkcjonowania kultury fizycznej, w tym finansowania sportu stała się podstawą do wprowadzenia kolejnych zmian w systemie. Nowe rozwiązania, regulujące ten obszar działań na poziomie samorządu gminy zostały podjęte 30 marca 2011 roku: uchwała nr VIII/50/2011 z 30 marca 2011 r. Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Mieście Suwałki (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 107, poz. 1220) i uchwała nr VIII/51/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie określenia zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzaju i wysokości stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień w Mieście Suwałki (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 114, poz. 1289). W kolejnych latach planuje się wprowadzenie kolejnych zmian, w tym między innymi „Programu wspierania rozwoju uczniów zdolnych” oraz „Regulaminu przyznawania uczniom stypendium Prezydenta Miasta Suwałki za szczególne osiągnięcia w nauce i sporcie”.

Nagrody i stypendia

W 2011 r. Prezydent Miasta Suwałki przyznał następujące nagrody i stypendia:

1) 154 nagrody:

- 131 w kategorii „zawodnik”, w tym 10 nagród rzeczowych, za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane w 2010 roku,
- 1 w kategorii „zawodnik” (specjalną) za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane w 2011 roku,
- 1 w kategorii „trener” (mistrzowską) za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane przez szkolnego zawodnika w 2011 roku,
- 9 w kategorii „inna osoba fizyczna” za działalność na rzecz rozwoju kultury fizycznej w Suwałkach w 2010 roku,
- 12 w kategorii „trener” za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane przez szkolonych zawodników oraz za działalność na rzecz rozwoju kultury fizycznej w Suwałkach w 2010 roku.

2) 54 stypendia:

- 46 w kategorii „zawodnik” za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane w 2010 roku,
- 8 w kategorii „zawodnik” za wyniki sportowe uzyskane w sezonie 2010/2011.

3) 1 wyróżnienie:

- 1 w kategorii „zawodnik” za szczególne osiągnięcia sportowe uzyskane w 2011 roku.

Tabela 2.5.4. Wartość stypendiów i nagród w dziedzinie sportu przyznanych przez miasto Suwałki w latach 2008-2011

ROK	NAGRODY	STYPENDIA
2008	164 260,00	43 660,00
2009	108 775,00	37 140,00
2010	81 965,00	22 320,00
2011	103 620,00	75 300,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

2.6. Bezpieczeństwo publiczne

Zadanie związane z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego to jedno z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego.

Realizując to zadanie samorząd suwalski w latach 2008-2011 wyznaczył kierunki rozwoju i aktywności w tym zakresie, które polegają na: pełnieniu aktywnej roli w kreowaniu polityki bezpieczeństwa i porządku publicznego (opracowano miejski program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2011-2014, który obejmuje całokształt przedsięwzięć w tym zakresie), inwestowaniu w infrastrukturę na rzecz bezpieczeństwa (przebudowa ulic w mieście, wdrażanie nowych rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych), stanowieniu prawa miejscowego w odniesieniu do spraw ładu i porządku publicznego. Poczucie bezpieczeństwa przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców Suwałk czuwają m.in. Komenda Miejska Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej oraz Straż Miejska.

Działalność Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego

Na suwalskich drogach miało miejsce 31 wypadków drogowych – o 1 więcej niż w 2010 roku. 2011 rok był rokiem, w którym zmniejszyła się liczba kolizji drogowych z 906 w 2010 do 671 w roku 2011. Odnotowano 33 ofiary ranne – o 4 osoby więcej niż w roku poprzednim oraz 2 śmiertelne, w 2010 – 5. Głównymi przyczynami wypadków drogowych w minionym roku była nadmierna prędkość, nieudzielenie pierwszeństwa, nieprawidłowe manewry.

Tabela: 2.6.1. Bezpieczeństwo ruchu drogowego na terenie powiatu suwalskiego w latach 2009-2011

	2009	2010	2011
liczba wypadków drogowych	23	30	31
liczba kolizji drogowych	840	906	671
osoby zabite	6	5	2
osoby ranne	32	29	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KMP w Suwałkach

Przestępstwa i wykroczenia

W 2011 roku spadła o 587 w stosunku do roku 2010 liczba ujawnionych wykroczeń, która wyniosła 28 230. Miała ona swoje odzwierciedlenie w liczbie nałożonych mandatów karnych oraz zastosowanych środków oddziaływania poza karnego.

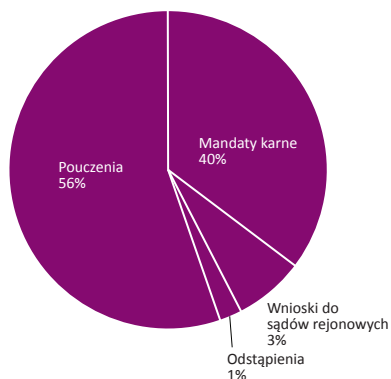
W porównaniu z 2010 rokiem:

- ujawniono o 587 wykroczeń mniej,
- nałożono więcej o 410 mandatów karnych,
- zastosowano o 444 więcej pouczeń,
- skierowano o 924 wniosków mniej do sądów,
- o 695 razy mniej odstąpiono od skierowania wniosków o ukaranie do sądu.

W 2011 roku w wyniku przeprowadzonych postępowań przygotowawczych stwierdzono popełnienie 2 838 przestępstw. W porównaniu z 2010 rokiem nastąpił spadek o 74 czyny (2010 roku – 2912). Uzyskano wskaźnik dynamiki przestępstw stwierdzonych na poziomie 97,5%. Na taki wskaźnik stwierdzonej przestępczości miała przede wszystkim wpływ kategoria przestępczości o charakterze kryminalnym, która osiągnęła poziom dynamiki 94,4%. W 2011 roku stwierdzono popełnienie 1 828 przestępstw kryminalnych, o 108 mniej niż w roku poprzednim. Dodatkowo zanotowano spadek dynamiki w kategorii przestępstw

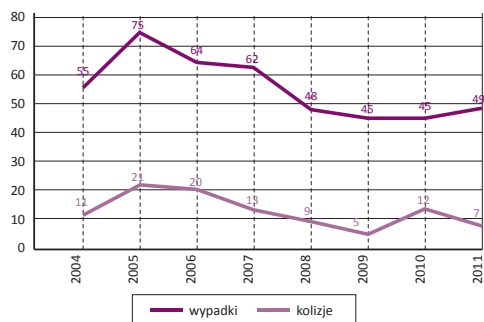
o charakterze gospodarczym – 89,3% oraz przeciwko mieniu – 95,8%. Odwrotną tendencję odnotowano w przestępczości przeciwko życiu i zdrowiu. Dynamika wyniosła ponad 127% (kategoria bójka i pobicie – 110%, uszczerbek na zdrowiu – 135%) Odnotowano również wzrost przestępczości stwierdzonej w kategorii kradzież samochodu – 119% oraz nietrzeźwi kierujący – 116,9%. Podobnie jak przy wszczęciach postępowań tak i przy przestępczości stwierdzonej odnotowano spadek ilości popełnionych przestępstw. Największy spadek w porównaniu z 2010 rokiem stwierdzono w następujących kategoriach: kradzież z włamaniem – 106, przestępstwa narkotykowe – 90, korupcja – 14, uszkodzenie mienia – 14, przestępstwa rozbójnicze – 13 czynów. Badając okres wieloletni przestępczości stwierdzonej zauważyć można, że kulminacja przestępczości nastąpiła w 2004 roku. Po tym czasie na obszarze Suwałk nastąpił spadek zarówno ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych, jak również przestępczości w kategorii kryminalnej. Jedynie 2009 rok przyniósł wyraźny wzrost tej liczby. W 2011 roku odnotowano wyraźny spadek liczby czynów zarówno w ujęciu ogólnym jak i o charakterze kryminalnym – najniższa wartość od 2000 roku tj. na przestrzeni ostatnich dwunastu lat.

Wykres 2.6.1. Struktura represyjności działań policji w 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Wykres 2.6.2. Zatrzymanie nietrzeźwych uczestników kolizji i wypadków drogowych w latach 2004-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Tabela 2.6.2. Liczba przestępstw stwierdzonych w wybranych kategoriach – porównanie lat 2008-2011

lp.	kategoria	stwierdzenia				
		2008	2009	2010	2011	dynamika
1.	bójka i pobicie	39	56	30	33	110,0%
2.	uszczerbek na zdrowiu	65	60	40	54	135,0%
3.	kradzież	444	664	454	452	99,6%
4.	kradzież z włamaniem	227	345	351	245	69,8%
5.	kradzież samochodu	11	32	21	25	119,0%
6.	rozbój i wymuszenie rozbójnicze	64	81	77	64	83,1%
7.	uszkodzenie mienia	251	268	239	225	94,1%
8.	przestępczość narkotykowa	126	171	171	81	47,4%
9.	przestępczość korupcyjna	6	9	22	8	36,4%
10.	przewożenie pojazdów pod wpływem alkoholu	517	531	397	464	116,9%
11.	przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	121	133	85	108	127,1%
12.	przestępstwa przeciwko mieniu	1336	1693	1570	1504	95,8%
13.	przestępstwa kryminalne ogółem	1828	2311	1936	1828	94,4%
14.	przestępstwa gospodarcze ogółem	390	318	421	376	89,3%
15.	ogółem	2916	3382	2912	2838	97,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Zdjęcie: z zasobów Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach

Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej

W 2011 roku na funkcjonowanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach została przekazana dotacja z budżetu państwa w wysokości 5 284 000 zł. Władze miasta dodatkowo wsparły komendę kwotą 100 000 zł.

W 2011 roku Państwowa Straż Pożarna przeprowadziła na terenie Suwałk 649 akcji ratowniczo-gaśniczych. W ogólnej liczbie interwencji pożary stanowiły 50,5% wszystkich interwencji, miejscowe zagrożenia – 44,8% zdarzeń, a fałszywe alarmy – 4,7%.

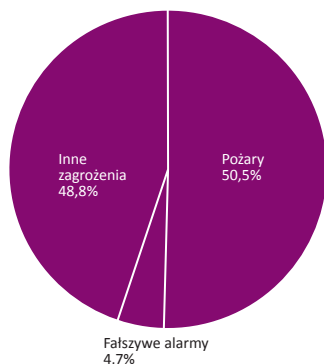
W porównaniu do roku 2010 liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej zmniejszyła się o 7,3%, liczba pożarów zmniejszyła się o 7,1%, liczba innych zagrożeń zmalała o 7,4%, liczba alarmów fałszywych zmalała o 9,1%.

Tabela 2.6.3. Interwencje ratownicze Państwowej Straży Pożarnej w latach 2008-2011

Interwencje	2008	2009	2010	2011
Pożary	379	350	353	328
Inne zagrożenia	436	401	314	291
Falszywe alarmy	17	31	33	30
Razem	832	782	700	649

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach

Wykres 2.6.3. Struktura interwencji PSP w Suwałkach w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach

Działalność Straży Miejskiej

Straż Miejska realizuje zadania z zakresu ochrony porządku publicznego, zaspokajania istotnych potrzeb mieszkańców oraz eliminowania zjawisk patologii społecznej, a także zaspokajania skutecznych, jednolitych form oddziaływania na stan porządku publicznego, czystości i estetyki na terenie miasta.

W 2011 r. zadania te wykonywało 18 strażników w oparciu o przyjęte priorytety i kierunki działań. Straż pełni służbę patrolową na terenie miasta

w oparciu o 10 wydzielonych rejonów służbowych. Strażnicy pracują w systemie dwuzmianowym.

Do zadań straży należy w szczególności:

- Ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- Czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- Współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- Zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie w miarę możliwości świadków zdarzenia,
- Ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej,
- Współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- Doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsc ich zamieszkania,
- Informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełniania przestępstw i wykroczeń oraz zjawii-

skom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi i samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Oprócz zadań określonych w ustawach i aktach prawa miejscowego Straż Miejska prowadzi również szeroką działalność profilaktyczno-prewencyjną na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego współpracując m.in. ze szkołami oraz Komendą Miejską Policji w Suwałkach.

Tabela 2.6.4. Interwencje Straży Miejskiej

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Liczba interwencji ogółem	3820	4807	5932
Pouczenia	3494	4404	5189
Mandaty karne	288	356	631
Wnioski o ukaranie	38	47	112
Dowieziono do Izby wytrzeźwień	107	111	121

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Suwałkach

Ponadto Straż Miejska współorganizuje szereg przedsięwzięć propagujących bezpieczeństwo, m.in.:

- Konkurs filmowy „Prosto ze szkoły”,
- Konkurs z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- Akcja „Krzyś 2011” – bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Dzień Dziecka „Służby mundurowe dzieciom”,
- Europejski dzień bez samochodu.

Współpraca ze szkołami

Współpraca ta polega przede wszystkim na wymianie informacji na temat zagrożeń w sąsiedztwie szkół, a także na pomocy przy zabezpieczaniu wszelkiego rodzaju imprez szkolnych. W 2011 roku strażnicy zabezpieczyli 12 takich imprez.

Ponadto w ramach współpracy ze szkołami, strażnicy dokonali 1 723 kontrole w okolicach i sąsiedztwie szkół, przeprowadzili 76 rozmów z pedagogami

szkolnymi. Również w 2011 roku były podejmowane czynności w stosunku do uczniów przebywających na „wagarach”, palących papierosy i zakłócających porządek. Informacje w tych sprawach przekazywane były bezpośrednio pedagogom szkolnym, bądź Wydziałowi Prewencji KMP, w strukturach którego, mieści się sekcja ds. nieletnich.

W ramach współpracy były prowadzone również pogadanki w zakresie spraw związanych z porządkiem i bezpieczeństwem publicznym (w pogadankach wzięło udział 414 osób). Pogadanki były przeprowadzone w klasach nauczania początkowego, w klasach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Uwzględniały one najważniejsze rodzaje zagrożeń występujących w życiu codziennym i obejmowały bloki tematyczne:

- bezpieczeństwo ogólne,
- zagrożenia w ruchu drogowym,
- zagrożenia ze strony psów.

Monitoring wizyjny

Elementem mającym wpływ na poprawę bezpieczeństwa w mieście Suwałki jest monitoring. Od 2000 r. funkcjonuje system monitoringu wizyjnego wybranych miejsc na terenie miasta. Monitoring obsługiwany jest przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej. Kamery zostały zamontowane w najbardziej niebezpiecznych miejscach w mieście. Efektem wprowadzenia monitoringu jest spadek zdarzeń w tych miejscach.

Monitoring wizyjny aktualnie obejmuje następujące miejsca i dzielnice:

1. Skrzyżowanie ulic Dwernickiego i Kościuszki,
2. Ulica Sejneńska – widok m.in. na ulicę oraz przyległe budynki m.in. bursę szkolną,
3. Ulica Utrata – widok m.in. na dworzec PKS,
4. Skrzyżowanie ulic Kościuszki i Mickiewicza,
5. Pasaż Grande-Synthe,
6. Skrzyżowanie ulic Wigierskiej i Kościuszki,

7. Punkt kamerowy między budynkami Kowalskiego 7 i Lityńskiego 10 – widok m.in. na ulicę Minikiewicza,
8. Punkt kamerowy przy SP nr 10 – widok m.in. na ulicę Patli,
9. Ulica Kowalskiego – widok m.in. na bankomat, postój taxi oraz dojazd do supermarketu,
10. Skrzyżowanie ulic Kowalskiego i Pułaskiego,
11. Punkt kamerowy przy stadionie ul. Zarzecze – widok na parkingi i ścieżki rekreacyjne,
12. Tereny rekreacyjne nad zalewem „Arkadia” – widok m.in. na plażę miejską, skatepark, ścieżki rowerowe,
13. Park Konstytucji 3 Maja – widok m.in. na muszlę koncertową,
14. Punkt kamerowy przy dworcu PKP – widok m.in. na ulicę i park przed dworcem,
15. Okolice skrzyżowania ulic 1 Maja i Sejneńskiej – widok na parkingi i bazar,
16. Ulica Putry – widok m.in. na Park Miejski usytuowany w nowej części miasta,
17. Ulica Kowalskiego – widok na skwer z fontanną i skateparkiem,
18. Róg ulicy Kościuszki i pl. J. Piłsudskiego – widok m.in. na Kościół św. Aleksandra i postój taksówek,
19. Skrzyżowanie ulic Chłodna i Noniewicza,
20. Ulica Noniewicza przy budynku Banku PKO BP,
21. Rondo na skrzyżowaniu ulic Sikorskiego i E. Plater,
22. Róg ulicy Hamerszmita i pl. J. Piłsudskiego.

W ciągu 2011 r. pracownicy monitoringu zaobserwowali łącznie 1 324 zdarzenia, z których w 412 przypadkach został poinformowany dyżurny jednostki Policji lub Straży Miejskiej, który wysłał policjantów lub strażników na miejsce zdarzenia w celu podjęcia interwencji. Za pomocą kamer

monitoringu ujawniono 225 wykroczeń drogowych. W 25 przypadkach sporządzone zostały notatki wraz z wydrukowanymi zdjęciami rejestrującymi wykroczenia w celu ich późniejszego rozliczenia przez Zespół ds. Wykroczeń w Wydziale Ruchu Drogowego lub Wydziale Prewencji.

Należy stwierdzić, że na pewno w obszarze obejmującym zasięg kamer zmniejszyła się ilość zdarzeń o charakterze przestępczym i chuligańskim. Całodobowy nadzór pozwala na natychmiastową reakcję na wystąpienie zdarzeń naruszających bezpieczeństwo i porządek publiczny. Dalsza rozbudowa monitoringu o następne kamery jak również polepszenie parametrów przesyłanego sygnału z pewnością przyczyni się do dalszego zmniejszenia liczby zdarzeń przestępczych.

Tabela 2.6.5. Najczęstsze zdarzenia zarejestrowane w latach 2010-2011

Zdarzenie	2010	2011
Bójka	24	21
Nieprzytomny człowiek	42	39
Niszczenie mienia	43	23
Niewłaściwie zaparkowane pojazdy	319	237
Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	47	17
Interwencje przy barach, pubach	22	12
Żebractwo	14	7
Przejawy demoralizacji nieletnich	46	12
Bezpańskie psy	8	9
Wykroczenia drogowe	445	225
Zaśmiecanie	15	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

III.

SFERA GOSPODARCZA

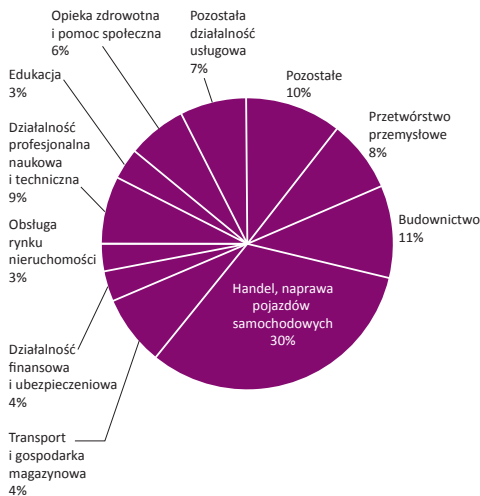

3.1. Podmioty gospodarcze

Struktura podmiotów gospodarczych

Na koniec grudnia 2011 r. na terenie Suwałk zarejestrowanych było 6 843 podmiotów gospodarczych, z czego prawie 97% działało w sektorze prywatnym. W stosunku do roku 2010 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych spadła o 149, tj. o 2,13%. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych (ok. 81%) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Do największych suwalskich przedsiębiorstw należą m.in.:

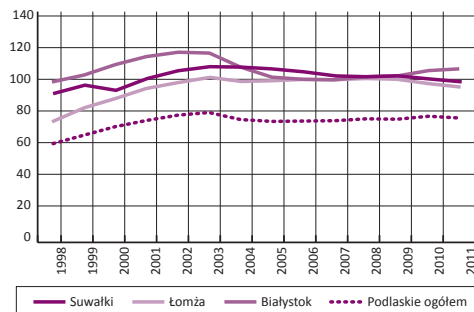
Wykres 3.1.1. Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

MISPOL S. A., ANIMEX Grupa Drobiarska S. A. (branża spożywcza), „Padma Art” (ramki do zdjęć), PORTA KMI Poland Sp. z o.o. (branża drzewna i stolarka otworowa), Spółdzielnia Mleczarska „Sudowia”, PPHU „Lactopol” (branża spożywcza), Malow Sp. z o.o., GASTECH Sp. z o.o. (branża metalowa), AQUAEL Sp. z o.o. (mechanika precyzyjna, sprzęt akwarystyczny), Fabryka Przewodów i Kabli ELPAR II Sp. z o.o. (branża elektryczna), Kruszbet S. A., SKSM Sp. z o.o. (wydobycie kruszyw), PRIBO (budownictwo).

Wykres 3.1.2. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w latach 1997-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wspieranie przedsiębiorczości

Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

Jest przedsięwzięciem zainicjowanym w 2004 r. przez władze Suwałk. Celem strategicznym Parku jest stworzenie w Suwałkach atrakcyjnego miejsca wzajemnych powiązań pomiędzy nauką a biznesem umożliwiającego transfer technologii i prowadzenie innowacyjnych form działalności gospodarczej

i inwestowania. Udziałowcami Spółki są: miasto Suwałki, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach i Instytut Łączności w Warszawie.

Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach wyróżniać się będzie nowoczesną infrastrukturą, bliskością rynków wschodnich (Litwa, Łotwa, Estonia), profesjonalnymi usługami pomocniczymi oraz szeroko rozwiniętymi kontaktami świata nauki z przedsiębiorcami. Przewiduje się, że na terenie Parku lokować się będą przede wszystkim inwestycje z następujących dziedzin: technologie systemów informatycznych i sieci telekomunikacyjnych, elektronika, technologie inżynierii materiałowej, technologie ochrony zdrowia i inżynierii medycznej (w tym urządzenia i materiały medyczne, farmaceutyka oraz telemedycyna), technologie związane z ochroną środowiska i wykorzystaniem odnawialnych i niekonwencjonalnych źródeł energii.

W latach 2005-2008 zrealizowano I etap rozwoju Parku, w ramach którego: przygotowano niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną zapewniającą możliwość dojazdu, podłączenia do: kanalizacji deszczowej i sanitarnej, sieci wodociągowej, sieci energetycznej i telekomunikacyjnej. Na ten cel uzyskano dofinansowanie z Unii Europejskiej w wysokości ok. 9 mln zł. Przygotowano też koncepcję budowy docelowych obiektów Parku oraz opracowano dokumentację techniczną.

II etap budowy rozpoczął w roku 2009. Park przystąpił do realizacji projektu nr POPW.01.03.00-20-028/09 „Budowa i uruchamianie nowych obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013. Całkowita szacunkowa wartość projektu: 66 733 999,99 PLN, całkowita szacunkowa kwota wydatków kwa-

lifikowalnych: 54 700 000,00 PLN, wartość dofinansowania: 49 230 000,00 PLN to jest 90% całkowitych szacunkowych kosztów kwalifikowanych.

Kompleks budynków będzie się składał z czterech obiektów: budynku głównego mieszczącego Inkubator Technologiczny, w którym docelowo będzie prowadziło innowacyjną działalność 30 firm, budynku laboratoriów, w którym znajdą się laboratoria: Platforma Multimedialna, Centrum Energii Odnawialnej, Centrum Ratownictwa Medycznego, Badania Produktu Chemicznego. Budynek Hali Procesów Technologicznych będzie posiadał powierzchnię do prowadzenia działalności produkcyjnej, a w kolejnym budynku – Międzynarodowe Wschodnie Centrum Innowacji – znajdą się sale konferencyjne z zapleczem. Generalnym wykonawcą jest suwalskie PRiBO.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

Jest prywatną osobą prawną działającą od 1994 roku na zasadach non-profit. Działa na rzecz zwiększenia aktywności gospodarczej w regionie poprzez promocję i wspieranie małych przedsiębiorstw i innych przedsięwzięć gospodarczych organizowanych przez bezrobotnych lub dających im zatrudnienie w celu rozwoju gospodarczego regionu i likwidacji w ten sposób bezrobocia. W ramach realizacji celów statutowych Fundacja Rozwoju

Przedsiębiorczości przygotowuje i realizuje autorskie programy ukierunkowane na wzmocnienie i rozwój przedsiębiorczości, rozwój gospodarczy, a także rozwój społeczności lokalnej i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Uczestniczy w inicjatywach mających na celu rozbudowanie potencjału gospodarczego, w wyniku którego mogą powstać nowe miejsca pracy. Cele swoje Fundacja realizuje poprzez podejmowane działań na rzecz wzrostu konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw m.in. poprzez następujące działania:

- wspieranie finansowe istniejących i nowo tworzonych firm,
- doradztwo konsultacyjno-prawno-ekonomiczne i wszelkie inne działania promujące działalność gospodarczą i rozwój regionalny,
- promocję przedsiębiorczości w postaci szkoleń, konferencji, misji gospodarczych, wizyt studyjnych, spotkań biznesowych.

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A.

Wspiera rozwój regionalny w różnych jego obszarach i jest ukierunkowana przede wszystkim na realizację inicjatyw gospodarczych w regionie Podlasia i Suwalszczyzny, a w szczególności:

- współdziała w opracowaniu programów rozwoju regionu,
- aktywnie wspiera biznes i eksport,
- promuje region suwalski,
- tworzy i realizuje programy aktywnej walki z bezrobociem,
- tworzy nowe podmioty gospodarcze,
- organizuje kształcenie zawodowe dorosłych i młodzieży,
- organizuje systemy gromadzenia i dystrybucji informacji gospodarczej,
- organizuje inkubatory przedsiębiorczości,
- przygotowuje i wdraża programy pomocowe.

Suwalsko-Mazurska Szkoła Biznesu i Zarządzania Agencji Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach w ramach swojej działalności w 2011 r. prowadziła szkolenia otwarte (zorganizowała 15 szkoleń, przeszkoliła 94 osoby), oraz zamknięte na zlecenia firm (zorganizowała 20 szkoleń, przeszkoliła 250 osób). W 2011r realizowane były projekty w ramach POKL „Aktywny 50-latek” (skorzystało 40 osób w wieku po 50 roku życia ze szkoleń), oraz projekt „Edukacja kierunek sukces” (utworzono dwie klasy uzupełniającego liceum, gdzie z bezpłatnej nauki w szkole skorzystało 40 osób).

Centrum Doskonalenia Nauczycieli ARR „ARES”, prowadziło szkolenia doskonalące nauczycieli odpowiadając na potrzeby dyrektorów szkół.

Działalność edukacyjna była prowadzona na poziomie policealnym i średnim:

1. Na poziomie policealnym: Szkoła Policealna „ARES” w Suwałkach prowadziła kształcenie w systemie zaocznym w zawodach: technik rachunkowości, technik usług kosmetycznych i technik informatyk.

2. Na poziomie średnim (dla absolwentów szkół zawodowych):

- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „ARES” w Suwałkach w systemie zaocznym dwuletnim.

- Uzupełniające Technikum Zawodowe dla Dorosłych „ARES” w Suwałkach w systemie zaocznym trzyletnim.

Aktywność edukacyjna opierała się o realia makrootoczenia. Szkoła prowadziła formy kształcenia odpowiadające na aktualne zapotrzebowanie rynku pracy i podmiotów gospodarczych.

**Tabela 3.1.1. Działalność Funduszy Pożyczkowych
ARR ARES S.A. w 2011 r.**

	Liczba (szt.)	Wartość (tys. zł)
Pożyczki wypłacone ogółem	60	10 099 000
Pożyczki wg przeznaczenia		
cele obrotowe	15	1 760 000
cele inwestycyjne	14	3 613 000
cele obrotowo-inwestycyjne	31	4 726 000
Pożyczki wg liczby zatrudnionych (zatrudnienie średnioroczne) u pożyczkobiorcy		
do 9 osób	49	5 539 000
od 10 do 49 osób	9	3 760 000
od 50 do 249	2	800 000
od 250 i więcej osób	-	-
Pożyczka wg statusu pożyczkobiorcy		
do 12 miesięcy od zarejestrowania działalności gospodarczej	15	1 030 000
powyżej 12 miesięcy od zarejestrowania firmy	45	9 069 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ARR ARES S.A.

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna jest jedną z najdłuższej istniejących stref ekonomicznych w kraju. Składa się z sześciu wydzielonych obszarów na terenie Suwałk, Ełku, Gołdapi, Grajewo, Małkini Górnej oraz Białegostoku o łącznej

powierzchni 342 766,2 ha, na których przedsiębiorcy prowadzą działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Strefa oferuje inwestorom tereny przemysłowe wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną oraz posiadające miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Podstrefie Suwałki – inwestor może uzyskać ulgi w podatkach lokalnych oraz korzystać z pomocy publicznej w formie zwolnienia dochodu z podatku dochodowego w kolejnych latach aż do momentu odzyskania 50% wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorcę (firmy z sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw uprawnione są do odzyskania odpowiednio nawet 70% i 60% nakładów inwestycyjnych). O atrakcyjności inwestycyjnej Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej stanowią również: niskie koszty pracy i dostępność wykwalifikowanych pracowników oraz bezpośrednie sąsiedztwo wschodniej granicy Unii Europejskiej (bliskość Rosji i Białorusi).

Podstrefa Suwałki zlokalizowana jest pomiędzy drogą krajową nr 8 (Via Baltica) a drogą nr 655, w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej i lotniska V klasy, w pobliżu planowanej obwodnicy miasta i zajmuje obszar około 117 ha. W Podstrefie Suwałki działają 24 firmy, które zatrudniają w sumie ok. 2 500 osób (stan na 31.12.2011 r.). Łączna wartość nakładów finansowych w Podstrefie Suwałki na koniec 2011 r. wyniosła 400 826 849 zł.

Tabela 3.1.2. Firmy działające w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (Podstrefie Suwałki)

BRANŻA	NAZWA FIRMY
Maszynowa	VTS Plant Sp. z o. o.
Chemia budowlana	WKIZB „BARBARA” S. A. Zakład Produkcyjny WIGRY *
Mechanika precyzyjna – sprzęt akwarystyczny	AQUAEL Sp. z o. o.
Metalowa	MALOW Sp. z o. o. GASSTECH Sp. z o. o.
Rolno-spożywcza	A.N.N.O. HIMAL Sp. z o. o.
Drzewna, stolarka otworowa	PORTA KMI Poland S. A. ORTIS Sp. z o. o. LUTOSTAŃSKI Sp. z o. o. CDM Sp. z o. o. ZAKŁAD STOLARSKO-TAPICERSKI Walendzewicz
Tworzyw sztucznych	NORD-PLAST Sp. z o. o. SALAG Sp. z o. o.
Elektryczna	ELPAR II Sp. z o. o.
Odzieżowa	RECMAN Sp. z o. o.
Materiałów budowlanych	TRAFFIC Sp. z o. o.
Elektroniczna	MEGAPOL Sp. z o. o.
Papiernicza	PADMA ART Sp. z o. o.
Spożywcza	SIDO SIDOREK, WRÓBLEWSKI Sp. j. MISPOL S. A.
Komputerowa	IDEA NORD Sp. z o. o.
Metalowa, energetyczna	ENCO NORD Sp. z o. o.
Szklana	QUERCUS Sp. z o. o.
Produkcja profili okiennych	DECCO Sp. z o. o. *

* Firmy działające bez zezwoleń.

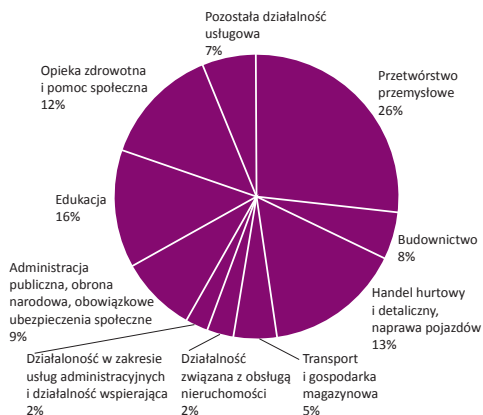
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez SSSE

3.2. Rynek pracy

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Na koniec 2011 r. na terenie miasta Suwałki, w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób, pracowało 14 484 osób, w tym 6 388 osób w sektorze publicznym oraz 8 096 osób w sektorze prywatnym (statystyki prowadzone przez Główny Urząd Statystyczny nie obejmują zatrudnienia w podmiotach zatrudniających poniżej 9 osób). Najwięcej osób zatrudnionych było w przemyśle (3 593 osób), edukacji (2 175 osób), handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawach pojazdów (1 798 osób), opiece zdrowotnej (1 667 osób), a także administracji publicznej (1 245 osób). Przeciętne miesięczne wynagrodze-

Wykres 3.2.1. Struktura zatrudnienia wg sekcji w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Hala produkcyjna CDM Sp. z o. o. na terenie SSSE

nie brutto na terenie miasta Suwałki w roku 2011 wynosiło 2 950,60 zł i było o 138,98 zł (4,7%) wyższe niż w roku 2010 (2 811,62 zł), przy czym w sektorze publicznym wynosiło 3 567,02 zł, a w sektorze prywatnym 2 464,23 zł. Najwięcej zarabiali zatrudnieni w sektorze finansowym i ubezpieczeniowym (4 277,57 zł miesięcznie), w administracji publicznej i obronie narodowej (4 234,43 zł miesięcznie) oraz obsłudze nieruchomości (3 978,83 zł miesięcznie). W 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie miasta Suwałki stanowiło niespełna 78% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju.

Tabela 3.2.1. Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób w mieście Suwałki w 2011 r.

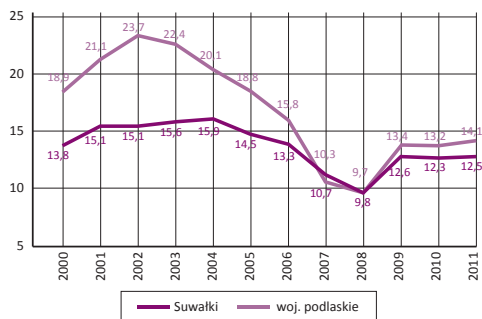
Wyszczególnienie	Przeciętne zatrudnienie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł
Ogółem	14 484	2 950,60
Sektor publiczny	6 388	3 567,02
Sektor prywatny	8 096	2 464,23
Przetwórstwo przemysłowe	3 593	2 426,28
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	213	3 465,18
Budownictwo	1 106	2 618,36
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	1 798	2 200,64
Transport i gospodarka magazynowa	703	2 711,25
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	154	1 709,63
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	272	4 277,57
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	305	3 978,83
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	61	2 542,35
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	314	1 473,04
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 245	4 234,43
Edukacja	2 175	3 498,88
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 667	3 213,17
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	271	2 896,59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Bezrobocie

Na koniec 2011 roku stopa bezrobocia w Suwałkach wyniosła 12,5% i była równa stopie bezrobocia w kraju oraz niższa niż przeciętna stopa bezrobocia w województwie podlaskim (14,1%). Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła w porównaniu z grudniem 2010 roku o 132 osoby i na koniec 2011 roku wynosiła 3 541 osób. W liczbie tej osoby dotychczas nie pracujące stanowiły 14%, a osoby długotrwale bezrobotne ponad 44%. Spośród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach w końcu 2011 roku, kobiety stanowiły 55% ogółu bezrobotnych z terenu miasta Suwałki. Ponad 52% bezrobotnych nie posiadała średniego wykształcenia.

Wykres 3.2.2. Stopa bezrobocia w latach 2000-2011

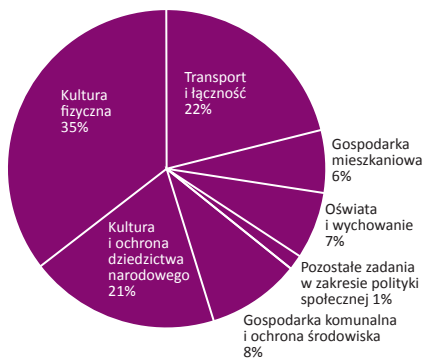

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

3.3. Inwestycje

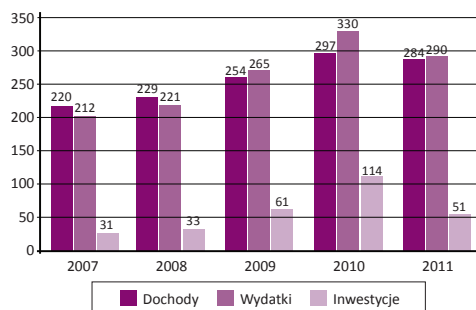
Struktura wydatków inwestycyjnych

Wykres 3.3.1. Struktura wydatków inwestycyjnych miasta Suwałk w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 3.3.2. Budżet miasta Suwałk w latach 2007- 2011 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2011

Największe zadania inwestycyjne

W 2011 roku poziom wydatków inwestycyjnych wyniósł ponad 51 mln zł co stanowiło około 18% wszystkich wydatków miasta. Największy udział w wydatkach inwestycyjnych miasta (35%) miały działania uwzględniające kulturę fizyczną, jak np.: rozbudowa bazy turystycznej Ośrodka Sportu i Rekreacji, które w sumie wyniosły ponad 17 mln zł. Znaczące nakłady – ok. 8 mln zł zostały przeznaczone na przebudowę skrzyżowania przez plac Św. Krzyża, przebudowę ul. Mereckiego i budowę ulicy Warszawskiej, co stanowiło ok. 71% nakładów przeznaczonych na rozwój i poprawę transportu i łączności. Pozostałe działania uwzględniały inwe-

stycje takie jak: budowa sali koncertowo-teatralnej w Suwałkach, przebudowa budynku na lokale socjalne przy ul. Daszyńskiego, a także budowa parkingów i ulic w kwartale: Kościuszki, Chłodna, Noniewicza i Waryńskiego.

Tabela 3.3.1. Wydatki miasta Suwałk na zadania inwestycyjne o wartości powyżej 500 tys. zł w 2011 roku

Nazwa zadania	Wartość wydatków w 2011 roku	Zewnętrzne źródła finansowania
Transport i łączność		
Przebudowa skrzyżowania przez pl. Św. Krzyża wraz z sąsiednimi ulicami	3 821 665,00	środki prywatnego inwestora 2 500 000 zł
Przebudowa ulicy Mereckiego w Suwałkach	2 516 190,00	środki w kwocie 1 115 223,00 zł z NPPDL II etap
Przebudowa ulicy Buczka w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 655 – połączenie ul. Buczka – Sportowa	1 616 600,00	
Budowa ulicy Warszawskiej w Suwałkach	1 398 159,00	
Gospodarka mieszkaniowa		
Wykup nieruchomości	1 115 785,00	
Przebudowa budynku na lokale socjalne przy ul. Daszyńskiego 10 w Suwałkach	2 158 951,00	
Oświata i wychowanie		
Od nauki do sukcesu - adaptacja pomieszczeń do praktycznej nauki zawodu w Zespole Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach	1 502 325,00	RPOWP 798 400 zł
Poprawa warunków kształcenia zawodowego w Zespole Szkół nr 4 w Suwałkach	1 566 366,00	RPOWP 858 800 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
Rekultywacja składowiska miejskiego przy ul. Staniszewskiego w Suwałkach	837 500,00	RPOWP 709 000 zł

Nazwa zadania	Wartość wydatków w 2011 roku	Zewnętrzne źródła finansowania
Podwyższenie kapitału założycielskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Suwałkach	965 000,00	
Budowa ulic w kwartale: Kościuszki, Chłodna, Noniewicza i Waryńskiego w Suwałkach	1 862 114,00	
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – sala koncertowo-teatralna w Suwałkach	10 532 000,00	RPOWP 5 266 000 zł
Kultura fizyczna i sport		
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – Aquapark z pływalnią	2 584 500,00	RPOWP 959 400 zł
Rozbudowa bazy turystycznej Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach wraz z infrastrukturą sportowo-rekreacyjną	15 086 380,00	RPOWP 7 065 100 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Inwestycje prywatne

Obi

10 czerwca 2011 roku nastąpiło otwarcie dużego kompleksu handlowego OBI o powierzchni ok. 10 000. m². OBI i Carrefour przeznaczyły również ok. 8 mln zł na budowę i przebudowę przyległej infrastruktury drogowej m.in. ul. Armii Krajowej, na której budowę przeznaczono 5,5 mln zł na odcinku od ul. Reja do ul. Pułaskiego. W kolejnym etapie zostanie zbudowany obiekt firmy Carrefour, którego dokładne parametry nie są jeszcze znane.

Tesco Extra

17 listopada 2011 roku nastąpiło otwarcie dużego kompleksu handlowego Tesco pomiędzy ulicami Bulwarową i Kościuszki. Powierzchnia obiektu – ok. 7 000 m², z czego 5 000 m² zajmuje market Tesco a pozostałe 2 000 galeria handlowa. Obiekt składa się z dwóch kondygnacji, a na potrzeby przedsięwzięcia przebudowany został plac św. Krzyża, współfinansowany ze środków inwestora w kwocie 2,5 mln zł. Ponadto inwestor na własny koszt przebudował ulice pomiędzy swoim terenem i sklepem Chata.

W roku 2011 rozpoczęła się budowa kilku prywatnych hoteli w Suwałkach, których zakończenie i otwarcie planowane jest w 2012 i 2013 roku.

IV.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. Infrastruktura drogowa

W granicach miasta Suwałki znajduje się 180,73 km dróg publicznych, z czego 79% stanowią drogi gminne i powiatowe, a pozostałe 21% krajowe i wojewódzkie. W 2011 roku powstało dodatkowe 1,3 km dróg gminnych - ul. Armii Krajowej. Ponadto ukończona została przebudowa ul. Buczka, a także budowa nowego odcinka tej ulicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 o dł. 169 m. Ogółem w 2011 roku przebudowano i wyremontowano 2,7 km dróg.

Tabela 4.1.1. Struktura i koszty utrzymania sieci drogowej w Suwałkach w latach 2009-2011

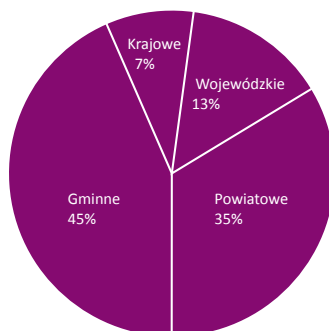
Klasyfikacja dróg	Długość drogi w 2011 roku [km]	Poniesione nakłady [tys. zł]		
		2009	2010	2011
Krajowe	12,91	3 233,6	5 768,02	3 189,52
Wojewódzkie	23,76	5 129,71	23 616,74	4 804,32
Powiatowe	62,21	6 047,56	11 660,65	4 609,97
Gminne	81,85	8 668,08	9 429,79	4 967,21
Ogółem	180,73	23 078,95	50 475,20	17 571,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach

Drogi rowerowe

W 2011 r. wybudowano 1,01 km wydzielonych ścieżek rowerowych i 1,9 km ciągu pieszo-rowerowego. Na koniec 2011 r. w Suwałkach funkcjonowało 36,23 km ścieżek rowerowych i 6,44 km ciągów pieszo-rowerowych (wraz z ścieżkami na terenie Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej).

Wykres 4.1.1. Struktura długości sieci drogowej w Suwałkach w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach

4.2. Infrastruktura komunalna

Wodociągi i kanalizacja

Miasto posiada dobrze rozwiniętą gospodarkę wodno-ściekową prowadzoną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.

Woda dostarczana do sieci wodociągowej miasta pochodzi z 19 studni głębinowych. Ujmowana woda (woda surowa) w stanie naturalnym tylko warunkowo nadaje się do picia i do potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń żelaza i manganu. Dostosowanie jakości wody do obowiązujących wymagań odbywa się w powstałej w 2005 r. stacji uzdatniania wody.

Miejska sieć wodociągowa uległa w ostatnich latach rozbudowie w ramach realizowanego przez miasto i PWiK w Suwałkach Sp. z o.o. programu inwestycyjnego. W efekcie przeprowadzonych inwestycji zaopatrzeniem w bieżącą wodę objętych jest ponad 99,8 % mieszkańców Suwałk.

Odprowadzane miejską siecią kanalizacji sanitarnej ścieki, dostarczane są do miejskiej oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania stawiane tego typu obiektom. Poziom objęcia mieszkańców miasta usług odbioru ścieków siecią kanalizacji sanitarnej wynosi 95,2 %. Tak wysoki wskaźnik jest również wynikiem podjętych w ostatnich latach działań.

Prowadzone w mieście w latach 2008-2011 inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w dużym stopniu objęte są nowym projektem wspartym finansowo w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Projekt pod nazwą „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach” realizowany jest w dwóch etapach. Etap pierwszy zgodnie z aktualnym harmonogramem wdrażania

projektu realizowany będzie w latach 2007-2012 i zawiera następujące zadania:

- budowę sieci wodociągowych o łącznej długości 7,4 km,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 3,3 km,
- modernizację oczyszczalni ścieków, na którą składają się: intensyfikacja usuwania azotu, modernizacja systemu sterowania i monitoringu pracą oczyszczalni, zakup urządzeń do obróbki skrutek i piasku,
- wykonanie monitoringu sieci wodociągowej w połączeniu z systemem GIS.

Całkowity koszt realizacyjny etapu pierwszego wg studium wykonalności (po podpisaniu aneksu) wyniesie 11 411 134 zł netto, w tym refundacja z UE 7 936 101 zł netto (69,55%).

Etap drugi planowany do realizacji w latach 2007-2014 przewiduje następujące zadania:

- budowę sieci wodociągowych o łącznej długości 0,2 km,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 0,2 km,
- modernizację gospodarki osadowej na oczyszczalni ścieków – budowa suszarni osadów ściekowych,
- wybudowanie urządzeń do hermetyzacji i dezo-doryzacji oczyszczalni ścieków.

Całkowity koszt realizacyjny etapu drugiego wyniesie 32 134 432 zł netto, w tym refundacja z UE 22 613 481 zł netto (70,37%).

Do eksploatacji w 2011 roku przekazano 4,8 km sieci wodociągowej i 8,6 km sieci kanalizacji sanitarnej, na które poniesiono nakłady w wysokości ponad 8 mln zł. Dokonano również remontów sieci kanalizacji sanitarnej o długości 0,4 km na kwotę 199 000 zł.

Tabela 4.2.1. Długość miejskiej sieci wodociągowej w Suwałkach (w km)

	2008	2009	2010	2011
Długość sieci	131,3	134,2	138,8	143,6
Długość przyłączy	66,0	67,7	68,9	70,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Tabela 4.2.2. Długość miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach (w km)

	2008	2009	2010	2011
Długość sieci	91,8	92,8	93,9	102,5
Długość przyłączy	28,0	31,4	32,2	33,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu Suwałk kierowane były do odzysku, do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych, funkcjonującego w oparciu o przyjazną środowisku technologię kompostowania odpadów. Od 1997 r. funkcjonuje w Suwałkach selektywna zbiórka odpadów komunalnych, która objęła wszystkich mieszkańców miasta. W ramach organizowanej przez władze miasta gospodarki odpadami komunalnymi prowadzone są w Suwałkach:

- zbiórka odpadów wielogabarytowych i niebezpiecznych
- zbiórka przeterminowanych leków
- zbiórka zużytych baterii
- zbiórka zużytego oleju

Prowadzone przez miasto działania ograniczają nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami jednocześnie utrzymując ilość odpadów trafiających na składowiska na względnie stałym poziomie. Niewielkie ilości odpadów z sąsiednich gmin wiejskich dostarczane są obecnie nie do suwalskiej kompostowni lecz do składowiska pod Sokółką. Pozytywnym zjawiskiem jest malejący udział odpadów trafiających na składowisko – w 2011 r. było to 51,5% dostarczonych do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych (w roku 2010 było to 54%, w roku 2009 – 55%). Pozostała część odpadów zostaje zagospodarowana w wyniku procesów odzysku. W Suwałkach istnieje również składowisko odpadów przy ul. Staniszewskiego, które poddawane jest sukcesywnej rekultywacji.

Tabela: 4.2.3. Gospodarka odpadami komunalnymi w Suwałkach w 2011 roku (w tonach)

	2008	2009	2010	2011
Dostarczone	18 248	17 370	18 289	18 608
Odzyskane surowce wtórne	623	794	787	840
Odpady na składowisku	10 057	9 513	9 964	9 590
Kompost surowy (produkcja)	4 479	4 480	4 361	4 481

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o. o.

Ciepłownictwo i gazownictwo

Ciepłownictwo

Głównym producentem i dystrybutorem energii cieplnej do celów grzewczych w mieście jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o. o. Wobec problemu z zanieczyszczeniem powietrza szczególnie pyłem w wyniku „niskiej emisji”, władze miasta wspierają działania inwestycyjne spółki zmierzające do rozbudowy sieci ciepłowniczej.

niczej i likwidacji możliwie dużej ilości kotłowni lokalnych.

Tabela 4.2.4. Długość miejskiej sieci ciepłowniczej (w km)

	2008	2009	2010	2011
Długość sieci	65	65	73,2	75,37
Długość sieci preizolowanej	23,8	28	33,5	37,7

Źródło: Dane PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

W latach 2004-2011 PEC w Suwałkach Sp. z o.o. wybudował i zmodernizował 21,87 km sieci ciepłowniczej, z czego sieć preizolowana stanowi 50% całości sieci. Działania te z jednej strony zmniejszają zanieczyszczenia trafiające do powietrza z kotłowni indywidualnych, a z drugiej ograniczają straty ciepła w trakcie jego przesyłu do odbiorców.

Wraz z wydłużaniem miejskiej sieci ciepłowniczej rośnie liczba budynków podłączanych do miejskiego systemu ciepłowniczego. W roku 2011 liczba ta wynosiła 1112 budynków.

Najważniejszą inwestycją zrealizowaną w Suwałkach w ostatnich latach w suwalskim PEC jest wybudowanie w Ciepłowni Głównej bloku energetycznego, produkującego energię elektryczną w skojarzeniu z ciepłem. Pozwala to na ograniczenie negatywnego wpływu wytwarzania energii na środowisko naturalne. Walory środowiskowe przedsięwzięcia pozwoliły na uzyskanie dotacji ze środków europejskich na realizację inwestycji w wysokości 10,6 mln zł, przy całkowitym koszcie wynoszącym 41,5 mln zł.

W 2011 roku PEC przeznaczył około 8,5 mln zł na inwestycje, z czego ponad 7 mln zł wykorzystano do budowy i modernizacji sieci i węzłów cieplnych.

Gazownictwo

Słabo rozwiniętym elementem infrastruktury technicznej miasta jest sieć gazownicza. Miasto nie jest podłączone do sieci magistralnej. Mieszkańcy części miasta zaopatrywani są w sieciowy gaz propan-butan z rozprężarni. Długość sieci gazowniczej wynosi 14,3 km i pozwala na podłączenie 5 294 mieszkańców, głównie w budownictwie wielorodzinnym.

Sytuacja może ulec zmianie w najbliższym czasie w wyniku budowy przez podmioty prywatne 2 rozprężarni ciekłego gazu ziemnego. Pozwoliłoby to na wymianę nośnika energii w istniejącej sieci, a z drugiej strony na zaopatrzenie w gaz sieciowy terenów Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz osiedli zabudowy jednorodzinnej.

Zieleń miejska

Powierzchnia terenów zieleni miejskiej w Suwałkach w roku 2011 wynosiła około 300 ha, w tym ok. 80 ha zieleni zorganizowanej. Tereny te przedstawiają różne formy funkcjonalne: parki, skwery, bulwar nadrzeczny, zielen przyuliczna, kwietniki sezonowe i bylinowe, nieużytki. Z dniem 01.01.2012 r. jednostka budżetowa miasta Suwałki zajmująca się dotychczas utrzymaniem zieleni – Zakład Usług Komunalnych, została przekształcona w Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach.

Tabela 4.2.5 Prace na miejskich terenach zielonych w latach 2009-2011

Rodzaj prac	2009	2010	2011
Wykonanie i renowacja zieleńców (ha)	1,14	4,03	2,54
Nasadzenia drzew (szt.)	245	1 088	176
Nasadzenia krzewów (szt.)	2 489	11 550	1 271

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Zakłady i spółki komunalne

Infrastrukturę techniczną w Suwałkach obsługują zakłady i spółki komunalne. To one świadczą mieszkańcom usługi:

- zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.,
- zaopatrzenia w ciepło – Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o.,
- odbioru odpadów komunalnych – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o. (prowadząca również komunikację miejską),
- zagospodarowania odpadów komunalnych – Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Suwałkach (od 01.01.2012 – Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Suwałkach),
- utrzymanie czystości w mieście i pielęgnacja terenów zielonych – Zakład Usług Komunalnych (od 01.01.2012 – Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach).

Ponadto miasto w 2011 r. było udziałowcem w czterech innych spółkach.

Tabela 4.2.6. Spółki z udziałem miasta Suwałk

Spółka	Aktywa		Udział miasta w kapitale zakładowym
	2010	2011	
PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.	53 486 000	57 477 000	100%
PEC w Suwałkach Sp. z o.o.	29 063 000	30 901 000	100%
PGK w Suwałkach Sp. z o.o.	8 911 500	9 876 500	100%
Targowiska Miejskie w Suwałkach Sp. z o.o.	830 000	830 000	100%
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.	6 093 000	6 093 000	98,9%
Suwałska Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.	19 967 900	19 967 900	12,4%
Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES”	1 357 000	1 357 000	14,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W okresie objętym raportem ww. podmioty komunalne prowadząc obsługę miasta i jego mieszkańców podejmowały działania zmierzające do poprawy jakości swoich usług, w tym również poprzez modernizację i rozbudowę zaplecza technicznego prowadzonej działalności. PGK w Suwałkach Sp. z o.o. została w 2010 r. wyposażona w 15 nowych autobusów niskopodłogowych oraz system zarządzania komunikacją miejską w ramach II etapu projektu poprawy jakości funkcjonowania komunikacji miejskiej w Suwałkach.

Tabela 4.2.7. Komunalne zakłady budżetowe miasta Suwałk

Zakład	Profil działalności
Zakład Budynków Mieszkalnych	zarząd gminnym zasobem mieszkaniowym
Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Suwałkach	odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych
Zakład Usług Komunalnych	utrzymanie czystości terenów komunalnych oraz zieleni miejskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 4.2.8. Główne inwestycje spółek komunalnych w latach 2006-2011

PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.	Nakłady	Okres inwestycji
Poprawa jakości wody w Suwałkach	10,9 mln EUR, w tym 50% środki UE	2003-2008
Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach	47,5 mln zł, w tym 33,2 mln zł środki UE	2007-2014
PEC w Suwałkach Sp. z o. o.		
Rozbudowa sieci	17,78 mln zł	2006-2009
Budowa zespołu kogeneracyjnego	41,5 mln zł, w tym 10,6 mln zł środki UE	2008
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o. o.		
Budowa infrastruktury parku	12,6 mln zł, w tym 9 mln zł środki UE	2005-2008
Budowa obiektów kubaturowych	54,7 mln zł, w tym 46,5 mln zł środki UE	2010-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

4.3. Transport

Komunikacja miejska

Miejska sieć linii autobusowych składała się w 2011 r. z 15 linii autobusowych o łącznej długości ok. 220 km. Zgodnie z *Porozumieniem międzygminnym*, zawartym 12 grudnia 2007 r. pomiędzy Miastem Suwałki i Gminą Suwałki, komunikacja miejska oprócz ruchu wewnątrzmięjskiego obsługuje także przyległe tereny podmiejskie, w tym: Żyliny, Poddubówek, Wychodne, Płociczno, Krzywe, Okuniowiec, Nową Wieś, Lipniak, Małą Hutę, Potasznę i Żywą Wodę. Dzienny przebieg autobusów na wszystkich liniach wynosi średnio ok. 5 000 wozokilometrów.

Łączna liczba przystanków miejskiej komunikacji autobusowej wynosi 250 szt., w tym 80 szt. (ok. 32%) znajduje się w strefie podmiejskiej. Operatorem komunikacji jest Zakład Komunikacji Miejskiej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o. o., którą miasto Suwałki zobowiązało do świadczenia usług z zakresu lokalnego transportu zbiorowego. W godzinach szczyto-

wych komunikację obsługuje 29 spośród 34 autobusów, będących w inwentarzu Spółki.

We wrześniu 2011 r. dokonano realizacji „Koncepcji optymalizacji suwalskiej komunikacji miejskiej” w oparciu o przeprowadzone badania obciążenia poszczególnych połączeń. Celem tego opracowania było dostosowanie połączeń komunikacyjnych do rzeczywistych potrzeb przewozowych mieszkańców. Nowy system komunikacji miejskiej nie redu-

kuje ilości przejeżdżanych kilometrów, ale intensyfikuje przejazdy na tych liniach, na których jest popyt. Efektem działań jest poprawa oferty przewozowej w komunikacji miejskiej dla wszystkich grup pasażerów. Analiza comiesięcznych wyników potwierdza zatrzymanie wieloletnich tendencji spadkowej, pod kątem ilości osób korzystających z komunikacji miejskiej.

Transport indywidualny

Podobnie jak w latach poprzednich, rok 2011 był kolejnym rokiem wzrostu liczby pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach. Według stanu na dzień 31.12.2011r. w Suwałkach było ich prawie 35,9 tys. szt. Co w stosunku do roku poprzedniego przełożyło się na wzrost o 3,1% i aż o 17,05% więcej niż w 2007 r.

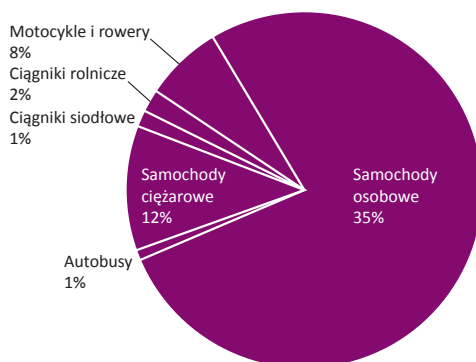
Tabela 4.3.1. Liczba pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach w latach 2007-2011 (bez uwzględnienia naczep)

Rodzaj pojazdu	2007	2008	2009	2010	2011
Motocykle i motorowery	2 034	2 251	2 542	2 700	2 883
Samochody osobowe	22 860	24 598	25 842	26 535	27 199
Autobusy	181	183	194	213	214
Samochody ciężarowe	3 738	3 811	4 074	4 225	4 354
Ciągniki siodłowe	326	335	371	396	459
Ciągniki rolnicze	634	634	751	765	782
Ogółem	29 773	31 812	33 774	34 834	35 891

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 4.3.1. Struktura zarejestrowanych pojazdów w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

4.4. Zasoby mieszkaniowe

Budownictwo mieszkaniowe

Wieloletni zastój w budownictwie mieszkaniowym Suwałk spowodował duże zapotrzebowanie na nowe mieszkania. Rosnąca stabilizacja finansowa mieszkańców miasta wpłynęła na zauważalne ożywienie na rynku budowlanym w drugiej połowie dekady.

Z danych wynika, że sytuację na rynku mieszkaniowym w Suwałkach poza zapotrzebowaniem na lokale, kształtował w ostatnich latach również światowy kryzys gospodarczy. Rosnący rynek budowlany zatrzymany został w 2008 r. w wyniku wprowadzenia przez banki ograniczeń w udzielaniu kredytów hipotecznych.

Jak wynika z danych Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, w 2011 roku na terenie miasta oddano do użytku ogółem 413 mieszkań o łącznej powierzchni 28 846 m², w tym:

- 68 mieszkań w budownictwie indywidualnym (o łącznej pow. 9 169 m²),
- 291 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o łącznej pow. 17 222 m²),
- 54 mieszkania komunalno-socjalne (o łącznej pow. 2 455 m²).

Wartym zauważenia aspektem rynku mieszkaniowego jest dominująca rola mieszkań budowanych w budynkach wielorodzinnych. Stanowiły one w roku 2011 aż 87% wszystkich oddanych do użytku mieszkań.

Tabela 4.4.1. Liczba wydanych pozwoleń na budowę w latach 2005-2011

	Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu	Pozwolenia na budowę
2005	235	272
2006	201	250
2007	223	264
2008	239	295
2009	250	320
2010	162	272
2011	139	252

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 4.4.2. Liczba mieszkań na które wydano w Suwałkach pozwolenia na budowę

	2008	2009	2010	2011
indywidualne	64	43	50	64
wielomieszkaniowe	313	192	28	440
łącznie	377	235	78	504

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Komunalny zasób mieszkaniowy

Realizacji zadań miasta Suwałki z zakresu gminnego budownictwa mieszkaniowego służy gminny zasób mieszkaniowy zapewniający mieszkanie 6 984 mieszkańcom Suwałk. Zasób ten obejmuje lokale w 100 budynkach będących w pełni własnością miasta oraz w 114 budynkach wspólnot mieszkaniowych. W latach 2007-2011 komunalny zasób mieszkaniowy Suwałk zwiększył się o 28 mieszkań. Wzrost ten nastąpił w związku z wybudowaniem w tym okresie 3 nowych budynków, a także modernizacją i adaptacją 1 budynku, w sumie z 250 mieszkaniami. Są to budynki przy:

- ul. Daszyńskiego 27,
- ul. Franciszkańska 10,
- ul. Franciszkańska 12,
- ul. Daszyńskiego 10.

Budowa i adaptacja budynków na potrzeby komunalnego zasobu mieszkaniowego jest skutkiem porządkowania centrum miasta, w ramach którego wyburzono 20 budynków nie spełniających standardów mieszkaniowych oraz sprzedaży zabytkowych budynków, których remont nie znajdował uzasadnienia ekonomicznego. W latach 2007-2011 sprzedano dotychczasowym najemcom 102 mieszkania komunalne z bonifikatą ustaloną przez Radę Miejską (15 w 2011 roku).

Tabela 4.4.3. Komunalne zasoby mieszkalne w Suwałkach w latach 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Ilość mieszkań komunalnych	2 320	2 234	2 233	2249
w tym lokale socjalne	140	162	139	214
Ilość lokali użytkowych	291	292	237	259

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach

Tabela 4.4.4. Remonty i budowa budynków i lokali komunalnych w 2011 roku

Rodzaj	Liczba budynków	Wartość prac (w zł)
Budynki będące własnością miasta Suwałki		
Budowa lokali komunalnych	54	2 105 947,64
Remonty bieżące	-	995 923,02
Remonty elewacji	8	476 092,37
Remont pokryć dachowych	10	266 576,70
Budynki wspólnot mieszkaniowych		
Termomodernizacja budynków	5	388 346,23
Opracowanie dokumentacji na poczet przyszłych termomodernizacji	11	50 553,00
Remonty elewacji i dachów	11	383 173,03
Remonty bieżące	-	487 106,02
Remonty ciągów pieszo-jezdnych		304 712,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach

Tabela 4.4.5. Sprzedaż mieszkań komunalnych w latach 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Ilość mieszkań	28	10	18	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach

Tabela 4.4.6. Oczekujący na przyznanie mieszkania komunalnego w latach 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
Liczba oczekujących	383	361	307	320
Liczba wniosków spełniających kryteria	144	130	113	117
Ilość rodzin zakwalifikowanych	27	21	21	23
Liczba przyznanych lokali	31	25	16	30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach

Na uwagę zasługuje wzrost liczby lokali socjalnych niezbędnych do wywiązania się miasta z ustawowych obowiązków wobec mieszkańców oraz zarządców zasobów mieszkaniowych. W okresie ostatnich 5 lat liczba tych lokali w Suwałkach wzrosła o 114. Struktura lokali pod względem ich wyposażenia systematycznie zmienia się w wyniku prowadzonych remontów i modernizacji. Lokale o pełnym wyposażeniu stanowią 65% całości zasobu mieszkaniowego. Jedynie 2,1% mieszkań komunalnych nie jest wyposażona w instalację wodociągowo-kanalizacyjną. Istotny wpływ na poziom życia najemców lokali komunalnych mają przeprowadzane remonty i modernizacje lokali i budynków komunalnych. Łącznie w latach 2006-2011 miasto Suwałki poniosło nakłady na poprawę warunków mieszkaniowych w wysokości 51 333 585,85 zł, w tym 23 791 357,64 zł na budowę nowych lokali mieszkalnych. Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach finansuje swoją działalność z przychodów z najmu mieszkań i lokali użytkowych, dzierżawy garaży i gruntów oraz dotacji z budżetu miasta przeznaczonej na remonty zasobów oraz pokrycie kosztów funkcjonowania Działu Lokalowego i działu Dodatków Mieszkaniowych.

Komunalny budynek wielorodzinny przy ul. Franciszkańskiej w Suwałkach

V.

PRZESTRZEŃ MIEJSKA

5.1. Środowisko przyrodnicze

Na terenie Suwałk występują obszary o wysokich walorach przyrodniczych. Rzeźba terenu, na którym zlokalizowane jest miasto jest wynikiem działalności lodowca w okresie najmłodszego zlodowacenia bałtyckiego oraz erozyjnej działalności rzeki Czarnej Hańczy. Dominują dwie jednostki geomorfologiczne: wysoczyzna morenowa (w północnej części miasta) oraz równina sandrowa przecięta doliną Czarnej Hańczy. Mimo zubożenia flory i fauny tych obszarów w wyniku działalności człowieka część terenów miasta nadal stanowi obszar cenny przyrodniczo.

W granicach administracyjnych Suwałk występuje rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu, stanowisko dokumentacyjne i liczne pomniki przyrody.

W północnej części miasta na terenie leśnym znajduje się rezerwat archeologiczny „Cmentarzysko Jaćwingów”. Utworzony został w 1959 roku w celu ochrony fragmentu lasu (boru świeżego) z cmentarzyskiem Jaćwingów. Na niewielkiej powierzchni rezerwatu (4,1 ha) mieści się kilkanaście kurhanów pochodzących z II-IV wieku naszej ery, zbudowanych z kamieni w znacznej części przykrytych warstwą ziemi.

W granicach miasta znajdują się fragmenty dwóch, utworzonych w 1998 roku obszarów chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 960,2 hektarów. Obszary te obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny, których przeznaczenie może być związane z turystyką i wypoczynkiem lub z zapewnieniem stanu względnej równowagi ekologicznej (korytarze ekologiczne). W północnej części miasta znajduje się fragment obszaru „Pojezierza Północnej Suwalszczyzny”, którego celem ochronnym jest zachowanie półnaturalnego krajobrazu o urozmaiconej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzniesieniami morenowymi. Drugim ob-

szarem chronionego krajobrazu jest „Puszcza i Jeziora Augustowskie”. Fragment tego obszaru znajduje się w południowej części miasta i obejmuje Las Suwalski, stanowiący część jednego z największych i najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleksów leśnych – Puszczy Augustowskiej (obszaru europejskiej sieci Natura 2000).

W północno-wschodniej części, przy ul. Czarnoziem 1, widnieje odsłonięcie geologiczne, które uchwałą Rady Miejskiej z 1995 roku uznane zostało za stanowisko dokumentacyjne „Szwajcaria”. Ochrona tego miejsca ma na celu zachowanie interesującego stanowiska geologicznego z różnowiekowymi poziomami glacialnymi (gliny żwałowe) i dzielącymi je osadami interglacjału emskiego (torfy i mułki), powstałymi 100 000 lat p.n.e. Jest jedynym w północno-wschodniej Polsce stanowiskiem osadów ziemskich, które odsłaniają się na powierzchni.

Prowadzona aktualnie inwentaryzacja przyrodnicza miasta dostarczy materiału do analizy potrzeby objęcia ochroną nowych terenów.

Ochrona środowiska i działania proekologiczne

Dokument programowy miasta z zakresu ochrony środowiska, tj. Program Ochrony Środowiska Miasta Suwałki na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 przywiązuje duże znaczenie do edukacji ekologicznej. W opinii władz miasta zapewnienie odpowiednich regulacji prawnych oraz niezbędnej infrastruktury nie przyniesie oczekiwanych efektów bez ukształtowania pożądanych postaw mieszkańców Suwałk. Ograniczeniem skali działań w tym zakresie jest nie wielkość środków finansowych ale niedobór partnerów społecznych.

Najciekawszymi działaniami edukacyjnymi zrealizowanymi w latach 2006-2011 były:

- „Przyroda bogactwem mojego regionu – aby chronić muszę poznać” – Przedszkole nr 3,
- Realizacja zadania „Poznanie i ochrona środowiska leśnego, bagienne, rzeczne i jeziorne naszego regionu” – Zespół Szkół nr 8 SP nr 2,
- „Dobre rady na odpady” – Zespół Szkół nr 10 Gimnazjum nr 7,
- Ekospotkania pn.: „Zostawcie nam czysty kawałek świata” – Szkoła Podstawowa nr 6,
- Międzyszkolny Konkurs Artystyczno-Ekologiczny „Z Koszałkiem Opalkiem w świat baśni i wyobraźni” – Szkoła Podstawowa nr 6,
- Zadanie edukacyjne „Mamy tylko jedną Ziemię” – Szkoła Podstawowa nr 11,
- Zadanie pn.: „Ziemia i My” – Szkoła Podstawowa nr 6,

- Integracyjne spotkania ekologiczne klas I-III suwalskich szkół podstawowych.
- Seminarium naukowe „Tajemnice wody” – ZS nr 1.

Wymienione działania finansowane były ze środków miejskiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz budżetu miasta.

Szczególne znaczenie mają działania kontynuowane corocznie takie jak:

- konkurs „Gdzie te piękne ogrody i kwieciste balkony” którego zorganizowano w 2011 r. już XV edycję,
- konkurs selektywnej zbiórki odpadów w szkołach organizowany w 2011 r. już po raz jedenasty,
- „Dzień bez samochodu”,
- „Sprzątanie świata”,
- „Dzień Ziemi”.

Dopełnieniem ww. działań jest dystrybucja przez miasto ulotek informacyjno-edukacyjnych, emisja tematycznych spotów w lokalnej telewizji oraz przeprowadzenie kampanii „Prawa zwierząt – obowiązki ludzi” i „Segreguj odpady”.

Kampanie zostały przeprowadzone w 2011 roku w suwalskich jednostkach oświatowych.

5.2 Planowanie przestrzenne

Z dniem 1 stycznia 2003 roku z mocy prawa utraciły ważność miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalone przed 1 stycznia 1995 roku, które swoimi granicami pokrywały 100% powierzchni miasta. W dniu 1 stycznia 2003 roku na terenie miasta obowiązywało już tylko 9 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 1998-2002, obejmujących swym zasięgiem obszar zaledwie 456 ha, co stanowiło 6,96% powierzchni terenu w granicach całego miasta.

Od sierpnia 2003 roku w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej funkcjonuje Pracownia Urbanistyczna (od 2008 roku Referat Urbanistyki), zajmujący się przede wszystkim sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w granicach administracyjnych miasta Suwałk. Dodatkowo w Referacie Urbanistyki wykonywane są różne opracowania studialne, dotyczące terenu miasta, analizy urbanistyczne oraz wydawane są opinie dotyczące inwestycyjnych zamierzeń przestrzennych. Ponadto

w ramach zawartego porozumienia pomiędzy Prezydentem Miasta Suwałki, a Marszałkiem Województwa Podlaskiego, wykonywane są różne prace na rzecz Samorządu Województwa Podlaskiego, wynikające z ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Na terenie miasta Suwałki zgodnie ze stanem na grudzień 2011 roku obowiązywało 47 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące plany zajmowały powierzchnię 1 540 ha, co stanowi ok. 23,50% powierzchni miasta w granicach administracyjnych. W trakcie opracowania było 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym

2 zmiany planów), obejmujących ok. 1 443,35 ha, co stanowi 22,03 % powierzchni miasta w granicach administracyjnych.

Z ogólnej powierzchni miasta ok. 23% terenu stanowią tereny zurbanizowane jest to ok. 1 500 ha. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają ok. 46,5% powierzchni terenów zurbanizowanych w granicach miasta. W okresie od stycznia do końca 2011 roku uchwalono 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym 1 zmianę planu).

Tabela 5.2.1. Pokrycie terenu miasta aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w latach 2006-2011

Koniec roku	Powierzchnia pokryta planami (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)	Powierzchnia planów w stosunku do terenów zurbanizowanych (%)
2006	917 ha	14,01 %	31,40 %
2007	1 099 ha	16,79 %	34,00 %
2008	1 216 ha	18,56 %	38,00 %
2009	1 368 ha	20,89 %	41,74 %
2010	1 462 ha	22,33 %	42,61 %
2011	1 540 ha	23,50 %	46,50 %

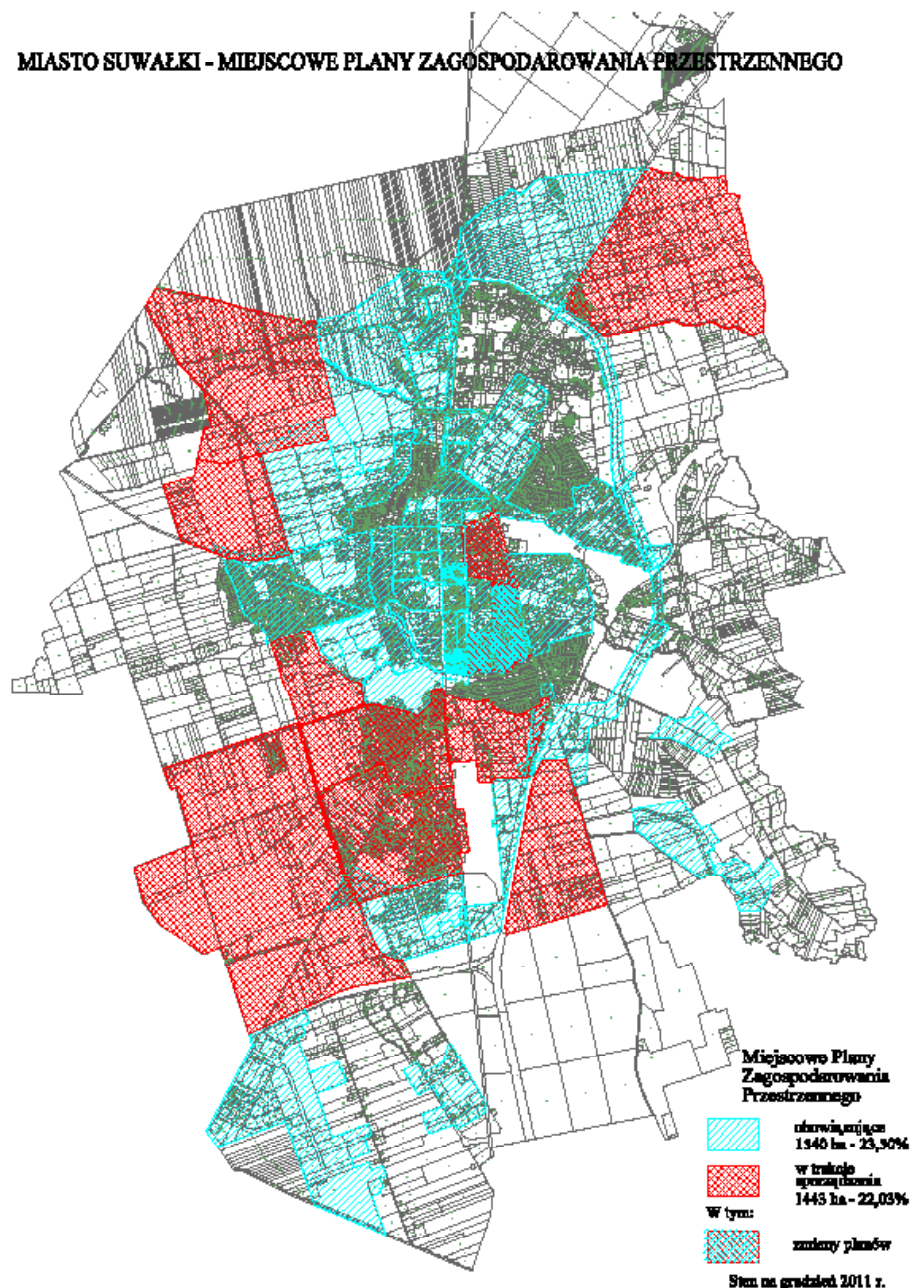
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.2.2. Obszary miasta dla których w roku 2011 uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszar planu	Powierzchnia (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)
Rejon ulicy Żeromskiego	8,96 ha	0,14 %
Część osiedla Emilii Plater położonego pomiędzy ulicami M. Skłodowskiej-Curie, T. Kościuszki, Gen. W. Sikorskiego i W. Gałaja	10,83 ha	0,16 %
Rejon ulic: Reja, Bulwarowej, Pułaskiego, Świerkowej	15,05 ha	0,23 %
Rejon Śródmieście-Wschód	62,10 ha	0,95 %
Teren ograniczony ulicami Wesołą, T. Noniewiczza, Wigierską oraz od strony północnej z granicami działki nr 111362 (zmiana planu)	4,10 ha	0,06 %
Rejon ulic Kolejowej i Północnej	51,00 ha	0,78 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

MIASTO SUWAŁKI - MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

5.3. Gospodarka nieruchomościami

Struktura użytkowania terenów

Gmina Miasto Suwałki obejmuje obszar 6 551 ha z czego 54% to użytki rolne, 28% tereny zurbanizowane i obszary komunikacyjne, a pozostałe 18% to obszary zalesione, wody i nieużytki. W latach 2007-2011 ubyło 47 ha użytków rolnych, natomiast przybyło 20 ha terenów zurbanizowanych oraz 35 ha gruntów terenów komunikacyjnych.

W roku 2011 nastąpiły zmiany w strukturze własnościowej użytkowania terenów. Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Miasta Suwałki zmniejszyła się o 6 ha w porównaniu z 2010 r. Grunty należące do Skarbu Państwa zmniejszyły się o 2 ha, a także o 2 ha zmniejszył się areał gruntów należących do osób prawnych. Natomiast o 10 ha zwiększyła się liczba gruntów

należących do osób fizycznych (w porównaniu z rokiem 2010). Było to wynikiem zarówno sprzedaży gruntów, w tym gminnych, jak i nabywania gruntów w związku z inwestycjami gminnymi (w tym drogowymi), regulacją stanów prawnych gruntów należących do Skarbu Państwa zajętych pod drogi oraz nabywaniem gruntów w drodze darowizn i komunalizacji.

Tabela 5.3.1. Wartość transakcji obrotu nieruchomościami dokonywanych przez miasto Suwałki w latach 2009-2011 (w zł)

	2009	2010	2011
Transakcja zbycia	8 194 026	6 286 381	2 826 840
Transakcja nabycia	944 798	239 972	1 507 894
Wartość obrotu nieruchomości	9 138 824	6 526 353	4 334 734

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.3.2. Struktura użytkowania gruntów w przekroju własnościowym w 2011 roku

Rodzaj gruntów	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdzielnie	Grunty osób prawnych	Kościoty i związki wyznaniowe	Razem
Użytki rolne	647	202	2 530	3	164	1	3 547
Użytki leśne	12	816	86	0	1	0	915
Grunty zabudowane i zurbanizowane	323	321	376	38	164	35	1 257
Tereny komunikacyjne	256	223	3	0	82	0	564
Wody	21	53	3	0	1	0	78
Tereny różne i nieużytki	55	68	59	0	8	0	190
Razem	1 314	1 683	3 057	41	420	36	6 551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 5.3.1. Struktura użytkowania budynków w 2011 roku

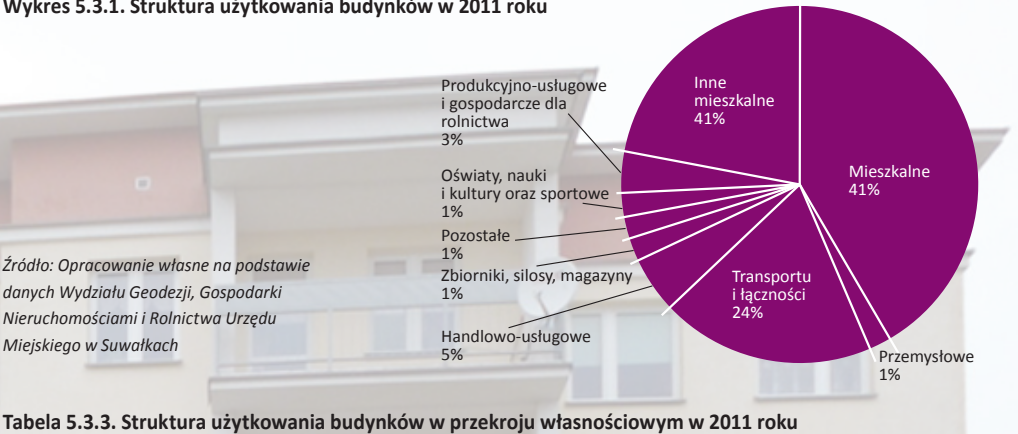

Tabela 5.3.3. Struktura użytkowania budynków w przekroju własnościowym w 2011 roku

Rodzaj budynków	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdzielnie	Budynki osób prawnych	Kościóły i zawiazki wyznaniowe	Razem
Budynki mieszkalne	108	4	3 929	226	20	15	4302
Budynki przemysłowe	0	0	61	7	85	0	153
Budynki transportu i łączności	191	37	2 169	60	28	13	2 498
Budynki usługowo-handlowe	37	4	379	12	59	1	492
Zbiorniki, silosy, budynki magazynowe	2	2	66	15	44	0	129
Budynki biurowe	14	18	28	1	37	0	98
Budynki szpitali i zakładów opieki	4	2	0	1	7	1	15
Budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe	79	8	6	0	5	19	117
Budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze dla rolnictwa	6	4	334	0	0	0	344
Inne budynki niemieszkalne	163	63	2 065	8	123	20	2 442
Razem	604	142	9 037	330	408	69	10 590

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

VI.

ZARZĄDZANIE MIASTEM

6.1. Władze Suwałk

Prezydentem miasta Suwałk w 2011 r. był Czesław Renkiewicz. Zastępcami Prezydenta byli Łukasz Kurzyna i Marek Buczyński.

Rada Miejska

21 listopada 2010 roku mieszkańcy Suwałk wybrali także nową Radę Miejską kadencji 2010-2014. Mandaty radnych uzyskało 10 przedstawicieli klubu „Łączą nas Suwałki”, 4 przedstawicieli Bloku Samorządowego, 4 przedstawicieli Prawa i Sprawiedliwości, 3 przedstawicieli SLD, 2 przedstawicieli PO.

Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach kadencji 2010-2014 został Andrzej Paweł Chuchnowski. Wiceprzewodniczącymi Rady Miejskiej zostali wybrani: Agnieszka Dorota Rzatowska, Józef Dariusz Kimera oraz Stanisław Sieczkowski.

Wykres 6.1.1. Liczba uchwał Rady Miejskiej w latach 2009-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Tabela 6.1.1. Skład Rady Miejskiej w Suwałkach w 2011 roku

Klub „Łączą nas Suwałki”	Andrzej Paweł Chuchnowski Zbigniew Roman De-Mezer Adam Ołowniuk Krzysztof Ołowniuk Leszek Perkowski Zdzisław Przełomiec Anna Ruszewska Janusz Aleksander Krzesicki Włodzimierz Marczewski Stanisław Kulikowski
Blok Samorządowy	Adam Kacprzyk Stanisław Sieczkowski Sławomir Jan Szeszko Andrzej Turowski
Prawo i Sprawiedliwość	Grzegorz Gorlo Dorota Anna Jabłońska Zdzisław Koncewicz Jadwiga Mariola Szczypiń
SLD	Józef Dariusz Kimera Tadeusz Franciszek Zamaro Bożena Topczytko
PO	Krzysztof Tumialis Agnieszka Dorota Rzatowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Skład komisji Rady Miejskiej w Suwałkach w 2011 roku

Komisja Rewizyjna:

1. Zbigniew De-Mezer – przewodniczący
2. Krzysztof Tumialis – wiceprzewodniczący
3. Grzegorz Gorlo
4. Janusz Krzesicki
5. Stanisław Kulikowski
6. Sławomir Szeszko
7. Bożena Topczytko

Komisja Finansowo-Budżetowa:

1. Zdzisław Przełomiec – przewodniczący
2. Zdzisław Koncewicz – wiceprzewodniczący
3. Włodzimierz Marczewski
4. Zbigniew De-Mezer
5. Agnieszka Rzątkowska
6. Andrzej Turowski
7. Tadeusz Zamaro

Komisja Strategii i Rozwoju Gospodarczego:

1. Tadeusz Zamaro – przewodniczący
2. Krzysztof Ołowniuk – wiceprzewodniczący
3. Adam Kacprzyk
4. Leszek Perkowski
5. Agnieszka Rzątkowska
6. Stanisław Sieczkowski
7. Mariola Szczypiń
8. Włodzimierz Marczewski

Komisja Spraw Społecznych i Bezpieczeństwa:

1. Dorota Jabłońska – przewodnicząca
2. Anna Ruszewska – wiceprzewodnicząca
3. Zdzisław Koncewicz
4. Janusz Krzesicki

5. Adam Ołowniuk
6. Józef Kimera
7. Sławomir Szeszko
8. Krzysztof Tumialis

Komisja Kultury, Sportu i Turystyki:

1. Stanisław Kulikowski – przewodniczący
2. Adam Kacprzyk – wiceprzewodniczący
3. Grzegorz Gorlo
4. Krzysztof Ołowniuk
5. Leszek Perkowski
6. Stanisław Sieczkowski
7. Bożena Topczyłko

Komisja Oświaty i Wychowania:

1. Andrzej Turowski – przewodniczący
2. Mariola Szczypiń – wiceprzewodnicząca
3. Adam Ołowniuk
4. Zdzisław Przełomiec
5. Anna Ruszewska
6. Józef Kimera
7. Dorota Jabłońska

Radni Rady Miejskiej w Suwałkach kadencji 2010-2014

6.2. Finanse miasta

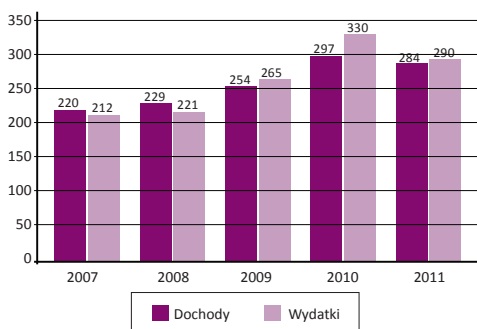
W 2011 roku dochody miasta Suwałki wyniosły 284 298 553,68 zł, a wydatki 289 720 353,96 zł, co oznacza zamknięcie budżetu deficytem w wysokości 5 421 800,28 zł.

Tabela 6.2.1. Wielkość i dynamika budżetu miasta Suwałki w latach 2007-2011 (w mln zł)

Budżet	2009	2010	2011
Dochody	253,75	297,33	284,30
Dynamika dochodów	110,84%	117,17%	95%
Wydatki	264,86	330,49	289,72
Dynamika wydatków	120,11%	124,78%	87%
Wynik	-11,11	-33,16	-5,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2009-2011

Wykres 6.2.1. Budżet miasta Suwałki w latach 2007-2011 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2011

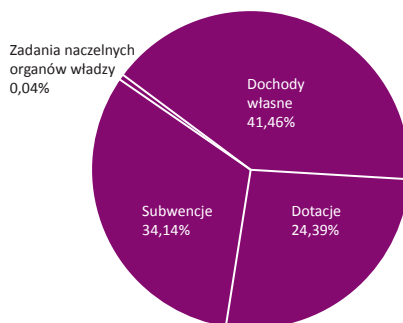
Dochody

Dochody miasta Suwałki za 2011 r. wyniosły 284 298 553,68 zł, co stanowi 100,14% założonego i uchwalonego przez Radę Miejską rocznego planu dochodów.

Za 2011 r. dochody budżetowe zostały wykonane w następujących kwotach:

- dochody własne w kwocie 117 881 890,78 zł – 100,32% planu rocznego,
- dotacje celowe na realizację zadań zleconych i własnych w kwocie 41 296 339,41 zł – 99,37% planu rocznego,
- dotacje celowe w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich w kwocie 27 937 267,59 zł – 101,06% planu rocznego,
- różne rozliczenia (subwencje) 97 069 615,00 zł – 100,00% planu rocznego,
- dotacje na realizację zadań naczelnych organów władzy 113 440,90 zł – 99,44% planu rocznego.

Wykres 6.2.2. Struktura dochodów budżetu miasta Suwałki w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2011 rok

Tabela 6.2.2. Struktura i dynamika dochodów budżetu miasta Suwałki w latach 2008-2011 (w tys. zł)

Dochody	2008	2009	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Dochody własne, w tym:	105 571	110 602	110 149	117 882	107,02%
wpływy z podatków i opłat lokalnych	26 942	29 002	31 018	32 632	105,20%
dochody z mienia komunalnego	9 954	10 190	10 661	4 803	45,05%
udziały w podatkach	47 190	44 153	41 687	46 283	111,03%
inne dochody	21 485	27 257	26 783	34 164	127,56%
Transfer z budżetu państwa, w tym:	123 350	143 050	187 185	166 417	62,19%
subwencje	81 009	87 401	92 084	97 070	105,41%
dotacje	42 341	55 649	95 101	69 347	72,92%
zadania naczelnych organów władzy	10	98	262	113	43,13%
Dochody ogółem	228 931	253 750	297 334	284 299	95,62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2011

Tabela 6.2.3. Wielkość i dynamika wpływów z podatków i opłat lokalnych miasta Suwałki w latach 2008-2011 (w tys. zł)

Rodzaj podatku lub opłaty	2008	2009	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Ogółem, w tym:	26 942	29 002	31 018	32 632	105,20%
podatki od nieruchomości	25 212	27 133	29 114	30 445	104,57%
podatki od środków transportowych	1 358	1 467	1 561	1 775	113,71%
opłaty targowe	309	340	283	351	124,03%
opłaty miejscowe	1	1	1	1	100,00%
opłaty od posiadania psów	62	61	59	60	101,69%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2011

Wpływy z podatków i opłat lokalnych.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych wyniosły w 2011 r. 32 632 tys. zł, co stanowiło wzrost o 5,20% w stosunku do roku 2010. Udział podatków i opłat lokalnych w ogólnej kwocie dochodów Suwałk wyniósł 11,48%.

W grupie podatków i opłat lokalnych największy udział miał podatek od nieruchomości (93,30%), a następnie podatek od środków transportowych (5,44%) oraz wpływy z opłat targowych (1,08%).

Dochody z mienia komunalnego.

Wpływy z gospodarowania mieniem komunalnym (sprzedaż, dzierżawa, użytkowanie) wykonano

w kwocie 4 803 098,07 zł, co stanowi 105,37% planu rocznego. W stosunku do 2010 roku wpływy z tego tytułu zmniejszyły się o 54,95%.

Tabela 6.2.4. Wielkość i dynamika dochodów z mienia komunalnego w latach 2008-2011 (w tys. zł)

Dochody z mienia komunalnego	2008	2009	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Ogółem, w tym:	9 954	10 190	10 661	4 803	45,05%
sprzedaż składników majątkowych, w tym działek i lokali	8 719	8 890	9 349	3 410	36,47%
zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości	866	912	944	1 043	110,49%
najem i dzierżawa składników majątkowych	69	73	58	65	112,07%
inne	300	315	310	285	91,94%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2011

Udziały w podatkach.

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych wykonano w kwocie 44 232 000 zł, zaś udziały w podatku dochodowym od osób prawnych

wykonano w kwocie 2 050 000 zł. W 2011 roku wykonanie tej kategorii dochodów było o 11,02% większe niż w roku 2010.

Tabela 6.2.5 Udziały miasta Suwałki w podatkach państwowych w latach 2008-2011 (w tys. zł)

Podatki	2008	2009	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Ogółem, w tym:	47 190	44 153	41 687	46 282	111,02%
dochodowe od osób fizycznych	44 983	41 881	39 565	44 232	111,80%
dochodowe od osób prawnych	2 207	2 272	2 122	2 050	96,61%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2011

Wydatki

Wydatki miasta Suwałki w 2011 roku wyniosły 289 720 353,96 zł, co stanowi około 4 190 złotych

w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W porównaniu do 2010 roku wydatki zmniejszyły się o 12,34%.

Tabela 6.2.6. Wydatki miasta Suwałki w latach 2008-2011 (w mln zł)

Wydatki	2008	2009	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Bieżące	187,70	203,99	217,03	235,36	108,45%
bieżące - udział w wydatkach ogółem (w %)	85,12%	77,02%	65,66%	81,24%	-
Majątkowe	32,81	60,87	113,47	54,36	47,91%
majątkowe - udział w wydatkach ogółem (w %)	14,88%	22,98%	34,34%	18,76%	-
Ogółem	220,51	264,86	330,50	289,72	87,66%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2011

Transport i łączność

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 20 712 480,19 zł, co stanowi 99,22% planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były zadania związane z: bieżącym funkcjonowaniem Miejskiej Dyrekcji Inwestycji, realizacją zadań dotyczących budowy i utrzymania ulic – remonty bieżące ulic, chodników i placów, budowy i modernizacji ulic i chodników, zakupem usług od Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego w kwocie 4 105 618,95 zł. Wydatki na zakupy inwestycyjne i inwestycje drogowe poniesiono w tym dziale w kwocie 10 946 099,15 zł.

Gospodarka mieszkaniowa

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 6 820 950,45 zł, co stanowi 99,38% planu rocznego. Ze środków tych sfinansowano dotację dla Zarządu Budynków Mieszkalnych w łącznej kwocie 1 800 000,00 zł, która przeznaczona została na sfinansowanie kosztów utrzymania Działu Lokalowego, Działu Dodatków Mieszkaniowych oraz udziału gminy w remontach budynków wspólnot mieszkaniowych. Przekazano również dotację na finansowanie inwestycji w kwocie 270 598,88 zł.

Administracja publiczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 13 441 631,53 zł, co stanowi 97,94% planu rocznego.

go. W ramach powyższych środków finansowane były: wydatki związane z realizacją przez miasto Suwałki zadań zleconych z zakresu spraw obywatelskich oraz Urzędu Stanu Cywilnego – 1 315 513,44 zł, wydatki związane z funkcjonowaniem Rady Miejskiej w Suwałkach – 305 850,93 zł, wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego – 10 973 130,03 zł, wydatki związane z funkcjonowaniem komisji poborowych – 32 000,00 zł, wydatki związane z promocją miasta – 734 893,13 zł, wydatki związane ze spisem powszechnym – 80 244,00 zł.

Oświata i wychowanie

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 106 715 842,47 zł, co stanowi 99,64% planu rocznego. Wydatki dotyczyły w szczególności:

- szkół podstawowych – 26 948 090,35 zł, co stanowi 99,97% planu rocznego,
- szkół podstawowych specjalnych – 1 405 560,73 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 1 552 293,60 zł, co stanowi 99,41% planu rocznego,
- przedszkoli – 11 516 507,10 zł, co stanowi 99,74% planu rocznego,
- gimnazjów – 18 461 932,24 zł, co stanowi 99,99% planu rocznego,
- gimnazjów specjalnych – 1 097 923,88 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,

- liceów ogólnokształcących – 12 663 544,73 zł, co stanowi 99,90% planu rocznego,
- liceów profilowanych – 2 294 781,26 zł, co stanowi 96,15% planu rocznego,
- szkół zawodowych – 17 615 906,64 zł, co stanowi 99,93% planu rocznego,
- szkół zawodowych specjalnych – 1 740 706,34 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- centrów kształcenia ustawicznego i praktycznego – 3 370 321,02 zł, co stanowi 99,21% planu rocznego,
- stołówek szkolnych – 5 602 494,02 zł, co stanowi 97,86 % planu rocznego,
- oraz funkcjonowania ośrodków szkolenia, do kształcenia i doskonalenia, dowożenia uczniów do szkół.

Edukacyjna opieka wychowawcza

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 9 347 985,21 zł, co stanowi 99,70% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:

- świetlice szkolne – 1 287 788,05 zł,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – 1 139 921,44 zł,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne – 1 457 641,31 zł,
- placówki wychowania pozaszkolnego – 1 535 444,79 zł,
- internaty i bursy szkolne – 1 411 670,30 zł.

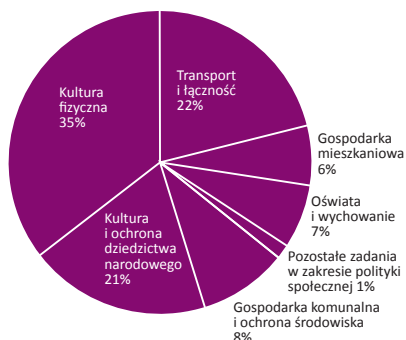
Pomoc społeczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 49 209 605,83 zł, co stanowi 99,29% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze – 2 186 012,17 zł,
- domy pomocy społecznej – 6 588 073,07 zł,
- ośrodki wsparcia – 475 845,59 zł,

- rodziny zastępcze – 2 229 517,17 zł,
- świadczenia rodzinne – 20 535 641,58 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 235 488,63 zł,
- zasiłki i pomoc w naturze – 2 050 606,49 zł,
- dodatki mieszkaniowe – 3 680 132,77 zł,
- ośrodki pomocy społecznej – 4 807 332,47 zł,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze – 337 717,49 zł.

Wykres 6.2.3. Struktura wydatków inwestycyjnych miasta Suwałki w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2011 rok

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 14 320 982,40 zł, co stanowi 95,42% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano: wydatki związane z gospodarką ściekową i ochroną wód w kwocie 143 756,00 zł, wydatki związane z realizacją gospodarki odpadami w kwocie 323 650,36 zł, oczyszczanie miasta w kwocie 4 490 929,33 zł, utrzymanie zieleni w kwocie 1 345 391,42 zł, ochronę gleby i wód podziemnych w kwocie 604 250,03 zł, funkcjonowanie schroniska dla zwierząt w kwocie 295 999,76 zł, oświetlenie uliczne w kwocie 2 419 005,65 zł, funkcjonowanie Zakładu Usług Komunalnych w kwocie 486 531,00 zł, w tym dotację przeznaczoną na

zakup sprzętu – 450 000 zł i dokumentację dotyczącą budynku warsztatowo-socjalnego – 36 531 zł, wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska w kwocie 127 943,79 zł, pozostałą działalność w kwocie 4 083 525,06 zł.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 19 343 646,28 zł, co stanowi 99,82% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in. dotacją wydatki: Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej – kwota 1 537 145,74 zł,

Muzeum Okręgowego – kwota 3 201 064,00 zł, Regionalnego Ośrodka Kultury i Sztuki – kwota 3 630 537,00 zł.

Kultura fizyczna i sport

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 29 215 439,86 zł, co stanowi 99,63% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano funkcjonowanie m.in.:

- obiektów sportowych – 22 395 072,04 zł, co stanowi 99,64% planu rocznego,
- instytucji kultury fizycznej – 4 836 240,85 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego.

Tabela 6.2.7. Wydatki miasta Suwałki w latach 2008-2011 (w tys. zł)

Wydatki według działów klasyfikacji budżetowej	2008	2009	2010	2011
Rolnictwo i łowiectwo	12,74	24,20	27,04	27,93
Leśnictwo	2,05	0,56	0,56	0,57
Transport i łączność	19 295,55	41 177,67	59 845,75	20 712,48
Turystyka	299,26	455,09	85,25	63,52
Gospodarka mieszkaniowa	6 823,88	5 973,39	6 431,68	6 820,95
Działalność usługowa	445,02	1 872,69	526,80	571,70
Administracja publiczna	10 856,50	12 152,74	12 838,71	13 441,63
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	9,62	98,25	262,69	113,44
Obrona narodowa	4,49	9,03	3,09	3,63
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	5 934,65	6 504,70	5 982,79	6 580,22
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	202,07	238,68	226,04	218,25
Obsługa długu publicznego	4 480,78	3 085,00	3 521,95	5 559,18
Oświata i wychowanie	84 998,25	92 833,69	98 568,80	106 715,84
Szkolnictwo wyższe	32,57	16,45	7,27	0,00
Ochrona zdrowia	3 435,64	1 971,38	2 458,32	2 904,98
Pomoc społeczna	45 021,40	45 816,44	48 805,73	49 209,61
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 604,10	3 905,85	3 122,35	4 548,36
Edukacyjna opieka wychowawcza	8 464,75	8 231,20	8 841,58	9 347,99
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	9 863,76	12 312,86	17 833,52	14 320,98
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9 863,65	8 195,35	9 688,36	19 343,65
Kultura fizyczna i sport	7 858,39	19 981,00	51 418,03	29 215,44
OGÓŁEM	220 509,10	264 856,22	330 496,31	289 720,35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008-2011

Deficyt budżetowy, poziom zadłużenia i obsługa długu

W 2011 roku budżet miasta Suwałki zanotował deficyt w kwocie 5,42 mln zł. W 2009 roku i 2010 roku w wyniku wykonania budżetu odnotowano

deficyt w kwotach odpowiednio 11,11 mln zł i 33,16 mln zł, natomiast w poprzednich dwóch latach budżetowych, tj. w 2007 roku i 2008 roku odnotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwotach odpowiednio 8,24 mln zł i 8,42 mln zł.

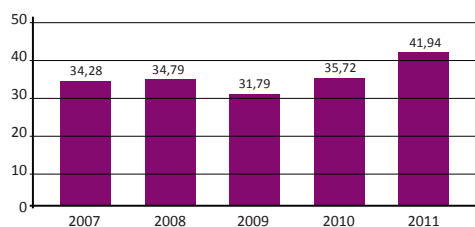
Tabela 6.2.8. Dynamika zadłużenia miasta Suwałki w latach 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Dochody wykonane ogółem	220 277,00	228 931,00	253 750,00	297 334,00	284 299,00
Kredyty i pożyczki	75 514,00	79 661,00	80 681,00	106 211,00	119 267,00
Wskaźnik zadłużenia	34,28%	34,79%	31,79%	35,72%	41,95%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2011

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kwota zadłużenia miasta Suwałki z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań wymagalnych z uwzględnieniem wyłączeń wyniosła kwotę 119 266 683,46 zł, tj. 41,95% zrealizowanych dochodów (limit ustawy wynosi 60%) i w stosunku do roku 2010 (35,72%) wzrósł o 6,23%. Na obsługę zadłużenia, spłatę kapitału i odsetek, przeznaczono 29 253 115,74 zł, co stanowi 6,76% wykonanych dochodów miasta (limit ustawy wynosi 15%).

Wykres 6.2.4. Wskaźnik zadłużenia miasta Suwałki w latach 2007-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2011

Tabela 6.2.9. Projekty inwestycyjne dofinansowane ze środków Unii Europejskiej realizowane w 2011 roku

Tytuł projektu	Tytuł programu oraz numer działania	Kwota dofinansowania	Rozpoczęcie realizacji	Zakończenie realizacji
Rekultywacja składowiska miejskiego przy ul. Stanisławskiego w Suwałkach	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 5.1 Rozwój regionu infrastruktury ochrony środowiska	1 974 532,08 zł	22.02.2010	30.11.2013
Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta oraz gminy Suwałki – etap II	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 2.3 Rozwój transportu publicznego	15 905 561,34 zł	12.05.2009	13.06.2011

Tytuł projektu	Tytuł programu oraz numer działania	Kwota dofinansowania	Rozpoczęcie realizacji	Zakończenie realizacji
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – sala koncertowo-teatralna w Suwałkach	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 3.1 Rozwój atrakcyjności turystycznej regionu	19 983 756,95 zł	10.07.2010	29.11.2012
Poprawa infrastruktury publicznej stref przemysłowych w regionie transgranicznym Litwy i Polski	Program Współpracy Transgranicznej Polska-Litwa, Działanie 1.1 Modernizacja małej infrastruktury ekonomicznej	1 373 175,00 € (m. Suwałki)	03.08.2009	02.02.2012
Rozbudowa bazy turystycznej OSiR w Suwałkach wraz z infrastrukturą sportowo-rekreacyjną	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 3.1 Rozwój atrakcyjności turystycznej regionu	10 575 056,46 zł	28.10.2009	28.11.2011
Poprawa warunków kształcenia zawodowego w Zespole Szkół nr 4 w Suwałkach	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 6.1. Rozwój infrastruktury z zakresu edukacji	869 685,80 zł	21.05.2010	12.10.2011
Od nauki do sukcesu – adaptacja pomieszczeń do praktycznej nauki zawodu w Zespole Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach	RPOWP na lata 2007-2013, Działanie 6.1. Rozwój infrastruktury z zakresu edukacji	815 865,34 zł	17.02.2010	05.09.2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Sala koncertowo-teatralna w Suwałkach

6.3. Urząd Miejski

Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach określa Regulamin Organizacyjny nadany przez Prezydenta Miasta Suwałki. Zgodnie z Regulaminem strukturę Urzędu tworzą wydziały i równoważne komórki organizacyjne. Kierują nimi naczelnicy i kierownicy, na których spoczywa odpowiedzialność za właściwą organizację pracy, ustalanie zasad funkcjonowania oraz zakresy obowiązków pracowników.

Strukturę organizacyjną w 2011 roku tworzyło 16 wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych:

- Biuro Rady Miejskiej,
- Wydział Organizacyjny,
- Wydział Finansowy,
- Wydział Strategii i Rozwoju,
- Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej,
- Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa,
- Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej,
- Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu,
- Wydział Zdrowia i Pomocy Społecznej,
- Wydział Kultury, Turystyki i Promocji,
- Wydział Spraw Obywatelskich,
- Urząd Stanu Cywilnego,
- Straż Miejska,
- Wydział Komunikacji,
- Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków,
- Wydział Informatyki.

Kierownikiem Urzędu jest Prezydent Miasta, który kieruje jego pracą przy pomocy dwóch Zastępców Prezydenta, Sekretarza i Skarbnika.

Zastępcy Prezydenta zapewniają w powierzonym zakresie kompleksową merytoryczną realizację zadań oraz nadzorują wydziały i inne jednostki organizacyjne realizujące te zadania.

Sekretarz miasta zapewnia warunki organizacyjne umożliwiające sprawne wykonywanie zadań przez Radę Miejską, Prezydenta i Urząd.

Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością zapewnia:

- koordynację prac związanych z opracowaniem, wdrożeniem i utrzymaniem Systemu Zarządzania Jakością wg normy PN – EN ISO 9001: 2009,
- ustanowienie, wdrożenie i utrzymywanie procesów niezbędnych w Systemie Zarządzania Jakością,
- upowszechnienie w Urzędzie świadomości dotyczącej wymagań Klienta,
- współpracę z konsultantami zewnętrznymi i jednostkami certyfikującymi w zakresie Systemu Zarządzania Jakością.

Skarbnik miasta zapewnia prawidłową gospodarkę finansową miasta i jako główny księgowy budżetu realizuje wynikające z tego tytułu zadania określone w odrębnych przepisach. Koordynuje i nadzoruje prace dotyczące opracowania projektu budżetu miasta oraz czuwa nad prawidłową jego realizacją, opracowuje określone analizy i sprawozdania w tym zakresie, parafuje dokumenty, w których ustala się zobowiązania finansowe miasta i Urzędu Miejskiego.

Statutowe zadania wydziałów:

1. Biuro Rady Miejskiej:

- obsługa Rady i jej organów,
- ewidencja uchwał i innych aktów Rady oraz wniosków komisji,
- ewidencja interpelacji, zapytań i wniosków radnych,

- wykonywanie zadań związanych z wyborami do Rady Miejskiej, Prezydenta Miasta Suwałki i Sejmiku Województwa, a w szczególności, obsługą Miejskiej Komisji Wyborczej oraz z wyborami do sołectw,
- wykonywanie zadań związanych z wyborami ławników sądowych,
- wykonywanie czynności zapewniających Przewodniczącemu Rady sprawne kierowanie jej pracami.

2. Wydział Organizacyjny:

- organizacja i funkcjonowanie Urzędu,
- obsługa Prezydenta,
- prowadzenie spraw pracowniczych,
- nadzór nad terminowym rozpatrywaniem i załatwianiem interpelacji i zapytań radnych, wniosków komisji oraz postulatów wyborców kierowanych do Prezydenta,
- rozpatrywanie skarg i wniosków kierowanych do Prezydenta,
- Prowadzenie spraw administracyjno-gospodarczych.

3. Wydział Finansowy:

- planowanie i realizację budżetu miasta,
- prowadzenie spraw dotyczących wymiaru podatków i opłat lokalnych,
- sporządzanie obowiązującej sprawozdawczości budżetowej określonej w przepisach szczególnych,
- opracowywanie projektów uchwał w sprawie stawek podatków i opłat lokalnych,
- windykacja należności z tytułu podatków i opłat lokalnych,
- prowadzenie spraw dotyczących częściowego zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

4. Wydział Strategii i Rozwoju:

- planowanie strategii i kierunków rozwoju miasta,
- realizacja zadań związanych z programami pomocowymi z Unii Europejskiej,
- opracowywanie i opiniowanie pod względem celowości projektów inwestycji oraz innych przedsięwzięć gospodarczych finansowanych z budżetu miasta,
- prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej,
- prowadzenie spraw związanych ze sprzedażą na terenie miasta napojów alkoholowych.

5. Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej:

- prowadzenie spraw dotyczących ładu przestrzennego,
- architektura i estetykę miasta,
- realizacja zadań związanych z gospodarką przestrzenną określonych ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawą prawo budowlane – jako organ administracji pierwszej instancji.

6. Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa:

- prowadzenie spraw z zakresu geodezji i kartografii poprzez m.in. prowadzenie zasobu geodezyjno-kartograficznego z obszaru miasta, zakładanie i prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz gleboznawczej klasyfikacji gruntów, zakładanie i prowadzenie ewidencji sieci uzbrojenia terenu,
- prowadzenie spraw z zakresu gospodarki nieruchomościami, a w szczególności dotyczących komunalizacji mienia Skarbu Państwa, sprzedaży nieruchomości mienia gminnego i Skarbu Państwa lub oddawania w użytkowanie wieczyste, wywłaszczanie i zwrot nieruchomości, sca-

lanie i podział, rozgraniczanie oraz zamiana nieruchomości,

- prowadzenie spraw z zakresu rolnictwa i leśnictwa, a w szczególności związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą, ogrodami działkowymi, wspólnotami gruntowymi, rejestracją sprzętu pływającego służącego do połowu ryb oraz ochroną gruntów rolnych i leśnych.

7. Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej:

- należyta realizacja zadań związanych z funkcją gminy jako właściciela mienia komunalnego,
- prowadzenie spraw z zakresu zieleni miejskiej,
- ochrona przyrody i środowiska,
- gospodarka wodną i leśną,
- utrzymanie porządku i czystości na terenie miasta.

8. Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu:

- wykonywanie zadań związanych z zakładaniem, prowadzeniem przekształcaniem, utrzymywaniem oraz likwidowaniem przedszkoli samorządowych, grup żłobkowych, publicznych szkół i placówek oświatowych,
- prowadzenie spraw związanych z wpisywaniem do ewidencji niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz wydawaniem zezwoleń na zakładanie szkół i placówek publicznych,
- prowadzenie czynności dotyczących obowiązku szkolnego,
- analiza przestrzegania Karty Nauczyciela w jednostkach oświatowych,
- nadzór nad funkcjonowaniem przedszkoli samorządowych, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez miasto, jednostek organizacyjnych, zakładów kultury fizycznej i sportu.

9. Wydział Zdrowia i Pomocy Społecznej:

- prowadzenie spraw z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
- zwalczanie patologii społecznych,
- rozwiązywanie problemów społecznych,
- zatrudnienie i rehabilitację osób niepełnosprawnych.

10. Wydział Kultury, Turystyki i Promocji:

- nadzór nad działalnością miejskich instytucji kultury,
- opracowywanie założeń programowych w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury na terenie miasta,
- organizacja na terenie miasta uroczystości z okazji świąt państwowych i rocznic,
- współdziałanie ze stowarzyszeniami oraz innymi organizacjami i instytucjami prowadzącymi działalność w zakresie turystyki,
- budowa wizerunku miasta i kształtowania relacji społecznych.

11. Wydział Spraw Obywatelskich:

- sprawy ewidencji ludności,
- prowadzenie rejestru wyborców i sporządzanie spisów wyborców,
- rejestracja przedpoborowych oraz przygotowania i przeprowadzania poboru,
- realizacja zadań obronnych własnych i nadzorowanie ich w jednostkach organizacyjnych gminy miasta Suwałki,
- opracowywanie wieloletnich i rocznych planów działania w zakresie obrony cywilnej,
- opracowywanie i aktualizację Miejskiego Planu Reagowania Kryzysowego,
- organizowanie ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim.

12. Urząd Stanu Cywilnego:

- należyte wykonywanie zadań wynikających z prawa o aktach stanu cywilnego, kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracyjnych w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów, a w szczególności:
- rejestracja urodzeń, małżeństw i zgonów,
- prowadzenie ksiąg stanu cywilnego,
- prowadzenie akt zbiorczych i skorowidzów ksiąg stanu cywilnego.

13. Straż Miejska:

- ochrona porządku i spokoju w miejscach publicznych,
- czuwanie nad porządkiem – kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

14. Wydział Komunikacji:

- należyte wykonywanie zadań wynikających z ustawy prawo o ruchu drogowym, ustawy o transporcie drogowym oraz rozporządzeń wykonawczych, a w szczególności:
- prowadzenie spraw związanych z zarejestrowaniem i wyrejestrowaniem pojazdów,
- wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami w ruchu krajowym i międzynarodowym,
- wydawanie dowodów rejestracyjnych,
- udzielanie licencji na transport drogowy.

15. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków:

- realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

- przygotowywanie wniosków do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie lub wykreślenie z rejestru zabytków, obiektów stanowiących własność miasta Suwałki.

16. Wydział Informatyki

- prowadzenie spraw z zakresu informatyki i komputeryzacji Urzędu,
- sprawowanie bieżącego nadzoru nad siecią komputerową i sprzętem komputerowym Urzędu,
- utrzymanie w sprawności technicznej sprzętu informatycznego i zainstalowanego oprogramowania wraz z ubezpieczeniem,
- archiwizowanie danych według potrzeb Urzędu (serwer i poszczególne stanowiska pracy), wykonywanie kopii danych i oprogramowania,
- gospodarowanie sprzętem informatycznym i oprogramowaniem,
- prowadzenie i konfigurowanie kont użytkowników,
- wykonywanie napraw i konserwacji sprzętu oraz oprogramowania,
- redakcja Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu,
- realizacja Polityki Bezpieczeństwa Informatycznego i pełnienie obowiązków Administratora Bezpieczeństwa Informacji,
- przygotowywanie projektów opinii, zestawień i innej dokumentacji informatycznej na potrzeby Urzędu,
- wdrażanie stosowania podpisu elektronicznego i elektronicznego obiegu dokumentów oraz innych programów usprawniających pracę Urzędu,
- przygotowywanie, wdrażanie, aktualizacja i nadzór nad procedurami bezpieczeństwa,
- dążenie do integracji poszczególnych systemów informatycznych, w celu ułatwienia wymiany informacji w Urzędzie,

- nadzór nad funkcjonowaniem miejskiego systemu monitoringu oraz koordynacja działań w zakresie jego rozbudowy,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń wewnętrznych z zakresu oprogramowania i sprzętu,
- udział w przygotowaniu procedur zamówień publicznych związanych z zakupem sprzętu, oprogramowania i usług zewnętrznych,
- współpraca z jednostkami organizacyjnymi miasta w zakresie rozwoju informatyki,
- monitorowanie rozwoju systemów informatycznych i wdrażanych rozwiązań z dziedziny nowych technologii na terenie miasta,
- koordynacja rozwoju na terenie miasta szerokopasmowych sieci informatycznych,
- nadzór nad systemem łączności Urzędu.

W Urzędzie Miejskim w Suwałkach obsługą klienta zajmują się wszystkie wydziały i równorzędne komórki organizacyjne. Najczęstszym sposobem załatwienia sprawy w Urzędzie jest obsługa bezpośrednio w komórkach organizacyjnych. W celu poprawy jakości obsługi klientów Urząd w 2005 roku ustanowił i wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z wymogami normy PN-EN ISO 9001:2009

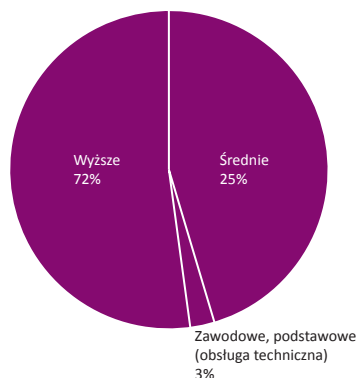
Potrzeby klientów formułowanie są poprzez:

- korespondencję kierowaną do Urzędu drogą pocztową i elektroniczną,
- bezpośredni kontakt pracownika z klientem,
- rozmowy telefoniczne,
- media,
- analizę skarg i wniosków,
- stronę internetową Urzędu www.um.suwalki.pl

Na oficjalnej stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach znajdują się między innymi informacje dotyczące miasta, samorządu, gospodarki, kultury

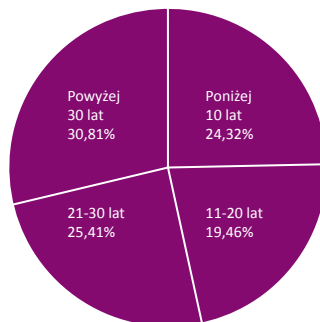
i turystyki, oświaty i sportu. Jest ona na bieżąco aktualizowana. Dodatkowo mieszkańcy miasta mogą uzyskać informacje dotyczące funkcjonowania miasta oraz Urzędu Miejskiego poprzez stronę Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Wykres 6.3.1. Struktura wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego w Suwałkach

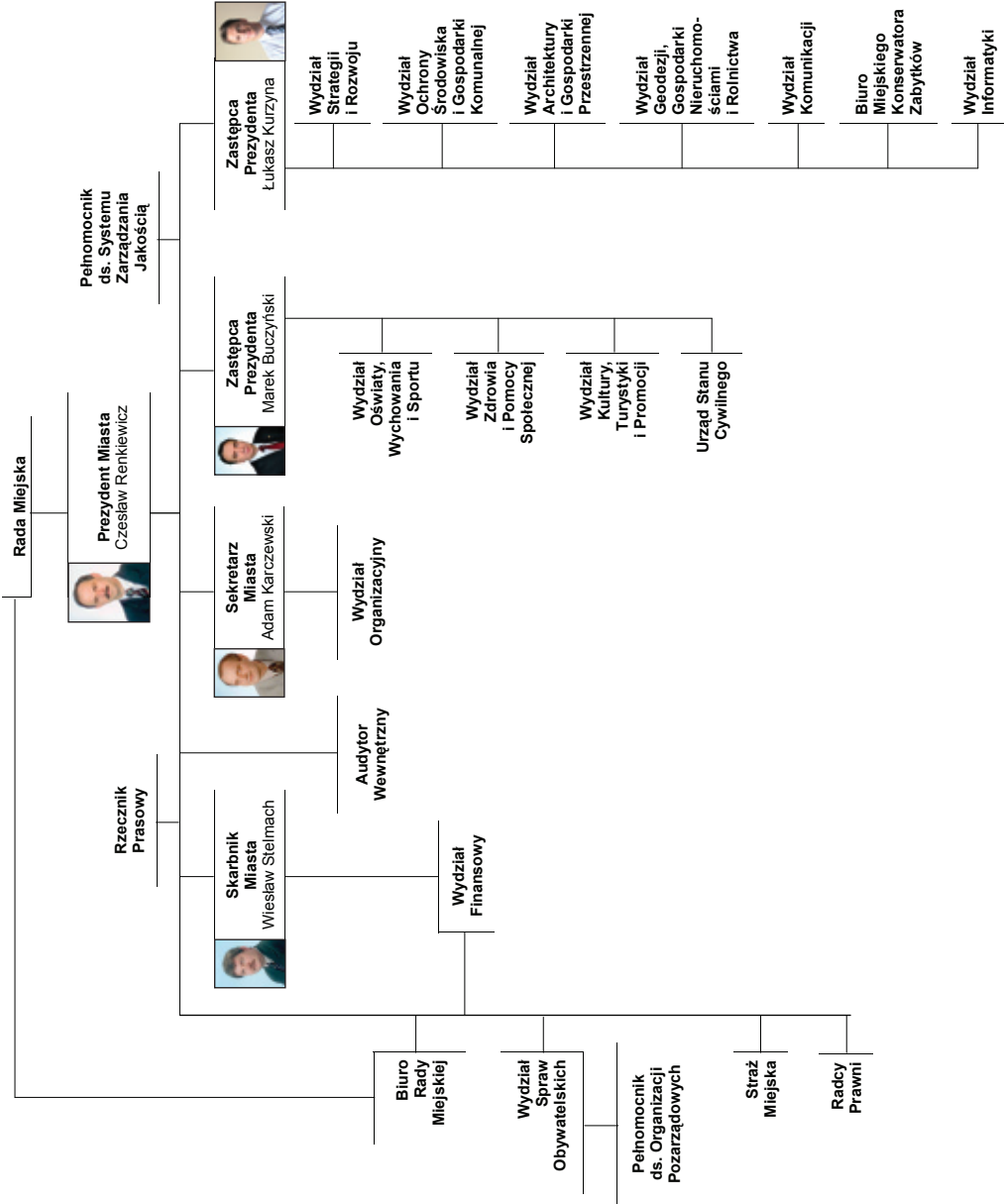

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 6.3.2. Struktura zatrudnienia w Urzędzie Miejskim w Suwałkach ze względu na staż pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

6.4. Współpraca międzynarodowa

Miasta partnerskie

Alytus (Litwa) – od 1996 roku

Od kilkunastu lat Suwałki wraz z Alytusem realizują wspólne projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w sferze: gospodarki, edukacji, kultury, sportu i innych. Mieszkańcy obu miast biorą udział w licznych imprezach kulturalnych,

takich jak np. obchody Dni Miasta, Jarmark Folkloru i Jadła Kresowego, Suwałki Blues Festival, itd.

Grande-Synthe (Francja) – od 1978 roku

Współpraca Suwałk z Grande-Synthe rozpoczęła się w latach 70-tych ubiegłego wieku. Wtedy to powstało Towarzystwo Przyjaciół Grande-Synthe. W 1978 roku podpisano pierwszą umowę o współpracy. Rozpoczęły się wymiany turystyczne i kulturalne. Do Francji wyjeżdżały zespoły artystyczne

(np. Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”), grupy młodzieży, sportowcy i inni. W 2007 roku obchodzono uroczyste 30-lecie współpracy Suwałk i Grande-Synthe. Obecnie współpraca dotyczy głównie działań edukacyjnych, sportowych i kulturalnych.

Marijampole (Litwa) – od 1995 roku

Wieloletnia współpraca w dziedzinie kultury, nauki, sportu i edukacji. Od kilku lat Suwałki wraz z miastem Marijampole realizują wspólne projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, takie jak np. organizacja dużej międzynarodowej imprezy: Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej MINI EURO SUWAŁKI 2011.

Notodden (Norwegia) – od 2008 roku

Dzięki współpracy miast zapoczątkowanej w ramach projektu „Innovation Circle”, INTERREG IIIB, miasto Suwałki podjęło inicjatywę organizacji Suwałki Blues Festival (w każdy 3-ci weekend lipca). W latach 2009-2012 Suwałki i Notodden wraz

z innymi partnerami z państw Regionu Morza Bałtyckiego realizują wspólny projekt pt.: „TRANS-IN-FORM”. W ramach projektu zostały opracowane: koncepcja architektoniczna zagospodarowania placu M. Konopnickiej w Suwałkach, dokumentacja techniczna, logo promocyjne Suwałk wraz z Systemem Identyfikacji Wizualnej, Scenariusz Rozwoju i poprawy sieci drogowej w Suwałkach, publikacja: „Suwałki wczoraj i dziś. TransFormacja Miasta”.

Võru (Estonia) – 1999 roku

Współpraca dotyczy głównie sportu i kultury. Od 2007 roku suwalscy uczniowie biorą udział w Zawodach Juniorów Miast Partnerskich organizowanych w Võru. W 2011 roku w ramach Dni Suwałk, artyści ludowi z Võru prezentowali kulturę i estońskie rzemiosło artystyczne.

Waren (Niemcy) – od 1999 roku

Współpraca dotyczy działań w dziedzinie promocji, kultury, turystyki, oświaty i sportu.

Tabela 6.4.1. Działania partnerskie w 2011 roku

ALYTUS (LITWA)	
	W 2011 r. miasto Suwałki wdrażało wspólnie z Miastem Alytus projekt pn.: „Poprawa infrastruktury publicznej stref przemysłowych w rejonie transgranicznym Litwy i Polski” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska 2007-2013. Celem projektu była poprawa infrastruktury publicznej w strefie przemysłowej Papiernia w Suwałkach. Główne działania to budowa ulicy Leśnej wraz z uzbrojeniem od ulicy Poznańskiej do ulicy Buczka w Suwałkach (roboty drogowe, elektryczne, teletechniczne i sanitarne), budowa infrastruktury ulic dojazdowych leżących w kwartale pomiędzy ul. Leśną i Hubalą (roboty sanitarne), a także budowa infrastruktury ulicy Poznańskiej na odcinku od ul. Leśnej do ul. Warszawskiej (roboty sanitarne). Wartość wydatków kwalifikowanych: 1.542.064,97 EUR, w tym dofinansowanie z EFRR: 1.310.755,21 EUR.
1-2 kwietnia	Zorganizowano w Suwałkach XI Międzynarodowy Turniej Piłki Siatkowej i Koszykówki Chłopców. Organizatorami imprezy byli: Uczniowski Klub Sportowy „TECHNIK” w Suwałkach, Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach oraz Średnia Szkoła Sportowa w Alytusie. W turnieju koszykówki uczestniczyły 2 polskie drużyny i 1 litewska ze szkoły średniej w Alytusie.
7-8 maja	Automobilklub w Suwałkach we współpracy z Automobilklubem w Alytusie zorganizowały XXXVI Suwalski Rajd Samochodowy Suwałki-Alytus. W zawodach wystartowały 22 załogi, w tym 15 załóg z Litwy. Impreza była objęta patronatem Prezydenta Miasta Suwałk.
17-18 czerwca	Delegacja oficjalna z Prezydentem Miasta Suwałk oraz radnym Rady Miejskiej w Suwałkach uczestniczyła w obchodach Dni Alytusa.
17 czerwca-31 lipca	Alytuskie Centrum Kultury i Komunikacji zorganizowało międzynarodową wystawę 15 artystów: z Suwałk, Alytusa, Kowna, Wilna, Druskiennik, Opola, Ostrołki i Grodna. Celem wystawy było przybliżenie mieszkańcom Alytusa twórczości artystów z Polski, Litwy i Białorusi, jak również integracja środowisk twórczych poszczególnych krajów.
4-10 lipca	16 uczniów Zespołu Szkół nr 1 w Suwałkach wraz z opiekunem brała udział w projekcie realizowanym przez Alytuską Młodzieżową Radę Miejską w ramach programu Młodzież w Działaniu. Podczas wymiany na Litwie młodzież zapoznała się m.in. z zasadami funkcjonowania Alytuskiej Młodzieżowej Rady Miejskiej. Suwalska młodzież zdobyła wiedzę na temat aktywności społecznej młodzieży w środowisku miejskim Alytusa.

12-22 lipca	Dwoje artystów z Suwałk uczestniczyło w plenerze malarskim zorganizowanym w Alytusie.
26 sierpnia	Grupa młodzieży z Alytusa w ramach powyższego projektu odwiedziła Suwałki i spotkała się m.in. z przedstawicielami władz miasta oraz Rady Miejskiej w Suwałkach.
13-14 sierpnia	Przedstawiciele Alytusa brali udział w obchodach Dni Suwałk. Oficjalnej delegacji przewodniczyła Zastępca Mera Alytusa, Pani Danguolė Juozapavičienė; Alytus zorganizował również stoisko informacyjno-promocyjne.
7-11 września	Drużyna piłkarska z Alytusa wzięła udział w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej MINI EURO 2011 Suwałki.
14-15 września	Zawodnicy zrzeszeni w Klubie Strzeleckim Alytus uczestniczyli w III Otwartych Międzynarodowych Mistrzostwach Klubu Strzeleckiego „Wigry” zorganizowane we współpracy z Ligą Obrony Kraju Klub Strzelecki „Wigry” w Suwałkach.
20 października	12-osobowa delegacja członków komisji Środowiska i Rozwoju Rady Miejskiej Alytusa oraz reprezentantów Urzędu Miejskiego w Alytusie odwiedziła Suwałki. Celem wizyty była wymiana doświadczeń w zakresie rozwoju inwestycyjnego.
19-21 listopada i 3-4 grudnia	W I Liceum Ogólnokształcącym im. M. Konopnickiej w Suwałkach odbył się VII Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej chłopców z rocznika 2000 o Puchar Prezydenta Miasta Suwałki. W turnieju udział wzięli zawodnicy z Suwałk, Gołdapi, Białegostoku oraz ich rówieśnicy z Litwy, w tym z FK Vytis Alytus i Auksta Alytus.
21 listopada	3-osobowa delegacja na czele z Prezydentem Miasta Suwałki, Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach oraz naczelnikiem Wydziału Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Suwałkach uczestniczyła w Alytusie w obchodach 15-tej rocznicy nawiązania współpracy pomiędzy miastami: Alytus i Suwałki oraz Mandal z Norwegii.
25 listopada	Zorganizowano w Suwałkach XI Międzynarodowe Rozgrywki Koszykówki Chłopców. Organizatorami byli: Uczniowski Klub Sportowy „TECHNIK” w Suwałkach, Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach oraz Szkoła Sportowa w Alytusie. W rozgrywkach startowała 1 drużyna polska i 1 litewska.
	<p>W 2011 r. Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach łącznie ze Studium Sztuki Ludowej „Dainava” z Alytusa realizował projekt pt. „<i>Współpraca mieszkańców polsko-litewskiego regionu przygranicznego przez kulturę. Pielęgnowanie i zachowanie odrębnych cech kultury etnograficznej</i>”, Program Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska. Celem projektu było upowszechnianie wartości lokalnych tradycji, wyjątkowości kultury i folkloru polsko-litewskiego pogranicza, poprzez organizację cyklu wspólnych koncertów i wymianę zespołów w Polsce i na Litwie, organizację koncertów edukacyjnych dla młodzieży oraz przygotowanie nowoczesnych materiałów służących rozwojowi uczestniczących zespołów. Działanie było częścią projektu rozpoczętego w roku 2010, kiedy to przygotowano nowe widowisko pt. „Kochajmy się” i zaprezentowano je ok. 1000 odbiorców w Alytusie, Birsztanach i Suwałkach (w sumie 5 koncertów). Dokonano znaczących zakupów dla zespołu Pieśni i Tańca Suwalszczyzna: nowego instrumentu (cymbały), uzupełnień obuwia i kostiumów, elementów scenograficznych. Ponadto przygotowano materiały promocyjne dla uczestniczących zespołów. Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna” otrzymał:</p> <ul style="list-style-type: none"> - folder promocyjny, ze zdjęciami suwalskich fotografików (500 egz.) - ulotki reklamowe (1000 egz.) - płytę DVD – multimedialny element promocji zespołu (w jęz. polskim, angielskim i litewskim) (500 egz.) <p>Ponadto zorganizowano wystawę zdjęć artystycznych zespołu, wykonanych przez suwalskich fotografików w plenerach na terenie regionu, a także podczas trzech dni festiwalu „<i>Przybywają goście: Olita – Suwałki</i>” w dniach 26-28 listopada 2010 roku. W ramach wystawy zaprezentowano kilkanaście zdjęć, które weszły do archiwum zespołu. Jest to znakomity materiał zdjęciowy, wykorzystany w publikacjach promocyjnych.</p> <p>Muzeum Okręgowe w Suwałkach w 2011r. wspólnie z Muzeum Regionalnym w Alytusie realizowało projekt pt.: „<i>Learning the customs and daily life in ancient Yotvingian land through understanding the cultural remains and sources of Yotvingians population and presentation of archeological exhibitions</i>”, LT-PL/116 w ramach Programu Litwa-Polska. Beneficjentem projektu jest Muzeum Regionalne w Alytusie, a głównym partnerem: Muzeum Okręgowe w Suwałkach. W ramach projektu odbyły się:</p>

	<p>- konferencja w Alytusie w dniach 15-16 czerwca 2011 r. obejmująca inaugurację projektu i spotkanie koncepcyjne dotyczące organizacji wystaw archeologicznych, ponadto odbył się objazd naukowy po grodziskach w rejonie Alytusa. W spotkaniu uczestniczyło 6 osób z Suwałk.</p> <p>- konferencja w Alytusie - 22 czerwca 2011 r., w ramach której odbyła się prezentacja pradziejów rejonu Alytusa oraz otwarcie wystawy „Drugi potop szwedzki. Archiwum Knuta Olofa Falka i Szwedzkiej Ekspedycji Jaćwieskiej”.</p> <p>W spotkaniu uczestniczyło 6 osób z Suwałk.</p> <p>- w dniach 2-3 lipca 2011 r. odbyły się Warsztaty Archeologii Eksperymentalnej - XIII Jaćwieski Festyn Archeologiczny „Szwajcaria 2011”. Uczestniczyły w nim 2464 osoby, w tym 12 osób z Alytusa i blisko 400 uczestników z całej Litwy.</p> <p>Ponadto pod koniec 2011 r. miasto Suwałki wspólnie z Miastem Alytus opracowały wniosek o dofinansowanie realizacji projektu: „II Etap poprawy infrastruktury stref przemysłowych w litewsko-polskim regionie transgranicznym” do Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska 2007-2013. Wniosek został złożony 17 stycznia 2012 r. Celem projektu jest poprawa infrastruktury publicznej w strefie przemysłowej Papiernia w Suwałkach. Projekt obejmuje budowę ulic dojazdowych do ulicy Leśnej w kwartale pomiędzy ul. Leśną i Hubala o łącznej długości 749,62 mb oraz tzw. działania „miękkie”.</p> <p>Budżet projektu po stronie miasta Suwałki: 285.735,00 EUR, w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR – 242 874,75 EUR. Projekt złożono wspólnie z Administracją Samorządu Miasta Alytus (partner wiodący)</p>
--	--

MARIJAMPOLE (LITWA)	
27 stycznia	W ramach cyklicznych spotkań Suwalskiej Sceny Muzycznej z zespołami muzycznymi odbył się Koncert zespołu AGE z Marijampola, zorganizowany przez Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach.
4 marca	Zorganizowano w Suwałkach Koncert Pamięci Tadeusza Nalepy, na którym wystąpili muzycy z Marijampola i Kowna w specjalnie przygotowanym programie złożonym z utworów Tadeusza Nalepy. Celem działania była organizacja cyklicznych koncertów w rocznicę śmierci artysty, propagujących utwory i kompozycje ojca Polskiego Bluesa.
21 maja	Zorganizowano w Marijampolu koncert duetu Virgis Jutas (LT) i Bogdan Topolski (PL), Koncert był kontynuacją współpracy suwalskich muzyków z bluesmanami z Litwy. W ramach krótkiej trasy duet zagrał również w Suwałkach i w Warszawie.
24 maja	Na stadionie lekkoatletycznym Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach odbyły się lekkoatletyczne zawody sportowe. W zawodach pn. „Wiosenne Mistrzostwa Zrzeszenia LZS w lekkiej atletyce gimnazjów” udział wzięli uczniowie suwalskich gimnazjów, gimnazjów z powiatu suwalskiego oraz ich rówieśnicy z klubu Suduva w Marijampolu. Zawodnicy startowali między innymi w biegach przez płotki, skoku w dal, pchnięciu kulą, rzucie dyskiem i oszczepem.
27 maja	Na stadionie lekkoatletycznym Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach odbyły się lekkoatletyczne zawody sportowe szkół ponadgimnazjalnych. W zawodach udział wzięli uczniowie z Suwałk oraz drużyna z Litwy z Centrum Sportu „Suduva” w Marijampolu. Zawodnicy startowali między innymi w biegach przez płotki, skoku w dal, pchnięciu kulą, rzucie oszczepem.
27-29 maja	oficjalna delegacja z miasta Suwałki uczestniczyła w obchodach Dni Marijampola.
16 czerwca	Dom Pomocy Społecznej „Kalina” we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej „Kalina” zrealizowały IX Integracyjny Bieg Uliczny w Suwałkach. Cały bieg zgromadził ok. 350 osób, w tym 140 osób stanowili: mieszkańcy domów pomocy społecznej oraz uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej z Polski i Litwy. Wśród uczestników z Litwy w imprezie udział wzięły 3 osoby z Marijampola, 7 osób z Kowna i 7 osób z Prienu. Rywalizacja sportowej towarzyszyły spotkania opiekunów osób niepełnosprawnych, podczas których możliwa była wymiana doświadczeń w zakresie opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.
13-14 sierpnia	W ramach obchodów Dni Suwałk Urząd Miejski w Suwałkach zorganizował prezentację miast partnerskich. Brali w niej udział przedstawiciele miasta Marijampola. Udział gości z Litwy obejmował zarówno wizytę delegacji oficjalnej na czele z Zastępcą Mera Algisem Žvaliauskasem, jak również zorganizowanie stoisk informacyjno-promocyjnych, udział grupy przedsiębiorców z Marijampola reprezentujących głównie rzemiosło i produkty regionalne oraz występ zespołu ludowego Jotvingias. Delegacje oficjalne oraz artyści z Marijampola brali udział w paradzie, która przeszła ulicami Suwałk.
28 sierpnia	W ramach imprezy „Pożegnanie Lata” zorganizowano w Suwałkach koncert zespołu AGE z Marijampola. Udział zespołów z Polski i Litwy to kontynuowanie dalszej współpracy między zespołami z Suwałk i Marijampola.
7-11 września	Zorganizowano Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej MINI EURO 2011 Suwałki. Działanie to zrealizowano przy wsparciu finansowym z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Budżetu Państwa. Partnerem projektu był Klub Sportowy Marijampole. W wydarzeniu uczestniczyli młodzi piłkarze z 9 krajów – Litwy, Łotwy, Białorusi, Norwegii, Ukrainy, Rosji, Niemiec, Francji i Polski – rozgrywali mecze turniejowe. Ogółem w turnieju udział wzięło 16 drużyn z ww. krajów, w tym drużyna piłkarska z Marijampola.

4 października	Dom Pomocy Społecznej Kalina we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej „Kalina” zorganizowały VIII Animacje Teatralne. We wspólnym spektaklu teatralnym udział wzięło 120 osób – mieszkańców DPS województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego oraz uczestnicy WTZ i ŚDS makroregionu północno-wschodniego. W animacjach uczestniczyła 10 osobowa grupa z Marijampola. Animacje Teatralne miały na celu integrację ze środowiskiem lokalnym oraz zapobieganie skutkom ograniczenia aktywności, które towarzyszą osobom niepełnosprawnym i seniorom, a także przywrócenie tym osobom zdolności do aktywnego życia w harmonii w społeczeństwie.
19-20 listopada oraz 3-4 grudnia	Na hali sportowej I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Konopnickiej w Suwałkach odbył się VII Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej chłopców z rocznika 2000 o Puchar Prezydenta Miasta Suwałki. W turnieju udział wzięli zawodnicy z Suwałk, Gołdapi, Białegostoku oraz ich rówieśnicy z Litwy, w tym z Klubu Suduva w Marijampolu, z FK Vytis Alytus i Auska Alytus, z Kowna FM Taurras oraz z Obwodu Kalinigradzkiego Jurność – Progress Kalinigrad). Zawodnicy rozegrali 35 meczów. W turnieju udział wzięło łącznie ok. 170 zawodników.

GRANDE-SYNTHE (FRANCJA)

14-15 kwietnia	Delegacja na czele z Prezydentem Miasta Suwałki wraz z Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach uczestniczyła w pogrzebie byłego Mera Grande-Synthe we Francji – p. Rene Carême, który był prekursorem współpracy partnerskiej obu miast.
1-6 maja	W ramach projektu: „Żywe lekcje historii” Suwałki odwiedziła delegacja: młodzieży, nauczycieli i kombatantów z Grande-Synthe. W Suwałkach spotkała się z młodzieżą i nauczycielami Zespołu Szkół Nr 4 w Suwałkach, wzięła udział w uroczystościach upamiętniających rocznicę Konstytucji 3-go Maja, odwiedziła dawną siedzibę Hitlera w Gierłoży.
30 czerwca-6 lipca	Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna” wziął udział w lokalnym święcie pn.: „Lato Stowarzyszeń”, organizowanym w Grande-Synthe. „Suwalszczyzna” wykonała 2 koncerty w Grande-Synthe na ok. 1000 os. oraz koncert w Fort Madrick dla ok. 200 osób.
13-17 lipca	Delegacja z Grande-Synthe odwiedziła Suwałki w ramach Suwałki Blues Festival’2011. W skład delegacji wchodziła przedstawiciele festiwalu bluesowego Bay Car Blues.
7-11 września	Drużyna piłkarska Olympique Grande-Synthe uczestniczyła w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej MINI EURO 2011 Suwałki.
22-25 września	Dyrektor ROKIS i dyrektor artystyczny Suwałki Blues Festival uczestniczyli w festiwalu Bay Car Blues zorganizowanym w Grande-Synthe.

WAREN (NIEMCY)

	W 2011 r. przedszkole nr 5 z Oddziałem Integracyjnym w Suwałkach kontynuowało wymianę doświadczeń plastycznych i teatralnych z „Bitie” Nursery School w Waren w Niemczech. W ramach współpracy zorganizowano wystawę prac plastycznych wykonanych różnymi technikami plastycznymi. Wymieniono doświadczenia w zakresie tworzenia scenografii do spektakli teatralnych w wykonaniu przedszkolnego zespołu PLAMKA.
3 czerwca-11 lipca	W Galerii Chłodna 20 w Suwałkach zorganizowano wystawę malarstwa Danieli Friederike Lüers, artystki z Waren. Celem wystawy było przybliżenie sztuki współczesnej odbiorcom z Suwałk i Suwalszczyzny, a za jej pośrednictwem również zwyczajów i kultury Niemiec. Wrażliwość artystyczną, jaką zaprezentowała Daniel Friederike Lüers jest pięknym przykładem na to, że malarstwo przybliża bez słów pokolenia ludzi niezależnie od wieku.
7-11 lipca	Zorganizowano stoisko promocyjne Suwałk w czasie obchodów Dni Waren/Müritz w Niemczech. Ze strony polskiej uczestniczyli: oficjalna delegacja z miasta Suwałki na czele z Prezydentem miasta przedstawiciel CMIKT w Suwałkach, chór Gospel z Młodzieżowego Domu Kultury w Suwałkach. W ramach tego wydarzenia odbyła się wystawa malarstwa Jerzego Malinowskiego, artysty działającego przy Młodzieżowym Domu Kultury w Suwałkach. Na stoisku promocyjnym udostępniano informacje nt. atrakcji turystycznych i kulturalnych Suwałk m. in. nt. Suwałki Blues Festival oraz innych atrakcji Suwalszczyzny, w tym: Wigierskiego Parku Narodowego, Suwalskiego Parku Krajobrazowego, możliwości aktywnego spędzania czasu w mieście i poza nim. Dodatkowo, zorganizowana została degustacja potraw regionalnych.
14-16 lipca	Burmistrz Waren Günter Rhein uczestniczył w Suwałki Blues Festival.
13-14 sierpnia	6-osobowa delegacja miasta Waren na czele z burmistrzem Günter Rhein uczestniczyła w obchodach Dni Suwałk. Na stoisku informacyjno-promocyjnym delegacja niemiecka zorganizowała degustację produktów spożywczych produkowanych w regionie Müritz, m.in. chleba, sera i słodczy, jak również rozdawała materiały informacyjne nt. swojego miasta i regionu.
7-11 września	Drużyna piłkarska FC Waren wzięła udział w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej MINI EURO 2011 Suwałki.

NOTODDEN (NORWEGIA)	
16 lipca	W ramach Suwałki Blues Festival odbył się koncert muzyków z Notodden, na którym wystąpili: Jostein Forsberg i Morten Omland. W ramach delegacji oficjalnej w festiwalu uczestniczyli: Burmistrz Notodden Lise Wiik, która tradycyjnie objęła festiwal honorowym patronatem oraz Dyrektor Notodden Blues Festival, Runar Lia. Lise Wiik otrzymała medal Prezydenta Miasta Suwałki za 4-letnią partnerską współpracę. W wyniku wyborów samorządowych we wrześniu 2011 r. nowym burmistrzem Notodden został Jørn Christensen.
Lipiec	Suwałki i Notodden opracowały i wydały wspólną publikację podsumowującą dotychczasową współpracę pt.: „Notodden – Suwałki 2008-2011. Idealne partnerstwo?” Publikację wydano w nakładzie: 2000 egzemplarzy, po 1000 dla każdej ze stron. Koszt wydania publikacji został sfinansowany po połowie przez oba samorządy.
12 sierpnia.	3-osobowa delegacja z Notodden (dyrektor NUAS – agencji rozwoju regionalnego w Notodden oraz 2 reprezentantów miasta Notodden) odwiedziła Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o. o. Celem tej wizyty była dyskusja nt. potencjału i możliwości współpracy.
13-14 sierpnia	Delegacja z Notodden uczestniczyła w obchodach Dni Suwałk i zorganizowała swoje stoisko informacyjno-promocyjne nt. swojego miasta i regionu Telemark.
4-7 sierpnia	4-osobowa delegacja z miasta Suwałki na czele z Zastępcą Prezydenta Miasta i Przewodniczącym Rady Miejskiej uczestniczyła w Notodden Blues Festival.
7-11 września	Drużyna piłkarska NFK Notodden uczestniczyła w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej MINI EURO 2011. Działanie to zrealizowano przy wsparciu finansowym z Norweskiego Mechanizmu Finansowego.
	W 2011 r. miasto Suwałki, kontynuowało realizację projektu #41 Trans In Form, Program Regionu Morza Bałtyckiego 2007-2013, w którym liderem jest miasto Notodden w Norwegii, natomiast partnerami są miasta i regiony z krajów Regionu Morza Bałtyckiego, w tym miasto Suwałki. Celem projektu jest realizacja działań na rzecz podnoszenia atrakcyjności miast i miejscowości Regionu Morza Bałtyckiego dla mieszkańców, biznesu i odwiedzających. W ramach projektu w Suwałkach opracowano m.in. program funkcjonalno-użytkowy zagospodarowania Placu Marii Konopnickiej w Suwałkach, dokumentację techniczną, <i>Scenariusz rozwoju i poprawy sieci drogowej w Suwałkach</i> oraz logo Suwałk wraz z Systemem Identyfikacji Wizualnej. Z budżetu projektu zakupiono też zestaw materiałów informacyjno-promocyjnych miasta. Realizacja projektu zakończył się w połowie września 2012r.
VÕRU (ESTONIA)	
Maj/czerwiec	Urząd Miejski Võru w Estonii zorganizował Międzynarodowe Zawody Sportowe Juniorów Miast Partnerskich. Wzięło w nich udział 15 osób z Suwałk. Suwalscy zawodnicy zdobyli 1 złoty, 2 srebrne oraz 2 brązowe medale.
13-14 sierpnia	Delegacja z Võru, w Estonii wzięła udział w obchodach Dni Suwałk. W ramach delegacji do Suwałk przybyli: Zastępca Mera Võru – Tarmo Piirmann'a, artystka ludowa Milja Udras, która zaprezentowała na scenie grę na 3 estońskich instrumentach ludowych oraz twórczyni ludowa Aino Suurmann, która zaprezentowała wyroby rękodzieła i rzemiosła Estonii.

Promocja miasta

Miasto Suwałki w ramach dystrybucji materiałów promocyjnych dotyczących województwa podlaskiego współpracowało z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną, Suwalską Organizacją Turystyczną, Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej oraz Suwalską Izbą Rolniczo-Turystyczną.

Tabela 6.4.2. Promocja miasta Suwałki na targach turystycznych w 2011 roku

Wydarzenie	Data
Podlaskie Targi Turystyczne w Białymstoku	18-20 marca
Międzynarodowe Targi Katowickie GLOB w Katowicach	25-27 marca
Targi Turystyki i Wypoczynku „Lato” w Warszawie	1-3 kwietnia
XVII Międzynarodowe Targi – Regiony Turystyczne – „Na Styku Kultur” w Łodzi	25-27 lutego
Targi Turystyczne „Wypoczynek” w Toruniu	5-6 marca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz Centrum Międzynarodowej Informacji Turystycznej w Suwałkach

Wydano wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Suwałkach „Miejski Kalendarz Wydarzeń Kulturalnych i Turystycznych 2011”.

W 2011 roku przeprowadzono telewizyjną kampanię promocyjną pod hasłem „Pogodne Suwałki zapraszają na kulturalne wakacje nad Czarną Hańczę”. W ramach kampanii wyemitowano na antenach telewizji Polsat i Polsat News, spot promujący markę „Pogodne Suwałki” oraz ciekawe imprezy kulturalne odbywające się w Suwałkach w letnim sezonie turystycznym. Kampania skierowana była do mieszkańców Polski, szczególnie do turystów z zaproszeniem na wakacje i Suwałki Blues Festival.

Zgodnie z zasadami określonymi w „Księdze Tożsamości Wizualnej Znaku Marki Miasta Suwałki” wdrożono System Identyfikacji Wizualnej na wybranych elementach pakietów promocyjnych.

W ramach projektu „Promocja logo „Pogodne Suwałki” wykonano szereg gadżetów opatrzonych logo „Pogodne Suwałki”. Zamontowano również siedem witaczy wielkogabarytowych (dwustronnych) z logotypem „POGODNE SUWAŁKI” na granicach administracyjnych miasta Suwałki.

Miasto Suwałki uczestniczyło wspólnie z samorządami z Elku, Gołdapi, Olecka i Augustowa w realizacji projektu „Platforma Współpracy EGO SA”. W ramach telewizyjnej kampanii na antenach TVP 1, TVP 2, TVP Kultura i TVP Info wyemitowano spoty promujące potencjał gospodarczy, turystyczny i kulturalny obszaru EGO SA, w tym Suwałk. Przeprowadzono ogólnopolską kampanię outdorową na nośnikach billboardowych w centrach i na drogach wyjazdowych z Katowic, Warszawy, Olsztyna, Białegostoku, Gdańska, Wrocławia, Krakowa i Łodzi z wielkoformatową reklamą zewnętrzną promującą m.in. Suwałki. Zamieszczono i wyemitowano bannery flesztowe na wybranych ogólnopolskich i regionalnych portalach internetowych w serwisach tematycznych dotyczących turystyki, podróży, kultury.

Zamieszczono 9 artykułów sponsorowanych m.in. promujących suwalskie imprezy kulturalne, szlaki turystyczne, obiekty sportowo-rekreacyjne, kuchnię regionalną, na ogólnopolskich i regionalnych portalach internetowych.

Wyprodukowano film promocyjny w j. polskim i angielskim o najwartościowszych elementach obszaru EGO SA, w tym dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym, terenach inwestycyjnych i walorach turystycznych.

Przeprowadzono badania ruchu turystycznego Polski Północno-Wschodniej wraz z analizą rynku turystycznego oraz przygotowano ekspertyzę w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno-Wschodniej wraz z programem marketingowym oraz planem operacyjnym. Przygotowano również ekspertyzę w zakresie potencjału inwestycyjnego Polski Północno-Wschodniej wraz z ofertą inwestycyjną.

W ramach projektu pn. „Kierunki rozwoju subregionalnych biegunów wzrostu i instrumentów wsparcia przedsiębiorczości byłych miast wojewódzkich Polski Wschodniej na przykładzie Elbląga i Suwałk” został zrealizowany film promujący Suwałki pod względem turystycznym. Film został wyprodukowany w wersjach językowych: polskiej, angielskiej, niemieckiej i rosyjskiej.

Ciekawą formą promocji Suwałk była emisja lokalnych dukatów – suwali, honorowanych i uznawanych jako środek płatniczy w oznaczonych punktach handlowych i usługowych miasta. Akcją promocyjną prowadzono w sezonie turystyczno-wakacyjnym już po raz czwarty. W 2011 r. wyemitowano 7 tysięcy mosiężnych i 400 sztuk srebrnych suwali z wizerunkiem raka szlachetnego.

Miasto Suwałki w ramach promocji gospodarczej uczestniczyło także w Międzynarodowych Targach Nieruchomości Inwestycyjnych Expo Real w Monachium odbywających się w dniach 4-6 października 2011 roku.